Dantas, Jurić i Petrovič za uvjerljivih 3:1 protiv Varaždina

Rijeka proigrala i skočila na treće mjesto

Str. » 34. i 35.

DEAN MICULINIĆ

ČITAJ NOVI LIST 0-24
SKENIRAJ ZA VIŠE VIJESTI BEZ PRESTANKA!

NEDJELJNI
NOVI LIST
www.novilist.hr
NEDJELJA / RIJEKA / 15. VELJAČE 2026. / BROJ 25.558 / GODINA LXXX
CIJENA 1,99 EURA

VRIJEME
DHMZ www.meteo.hr

DANAS
max. 8
min. 7

SUTRA
max. 11
min. 3

KOBNI PETAK 13. Neobična pomorska nesreća u riječkoj luci

UKLETI »GALEB«

Str. » 2. – 4.

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

Teretni brod »Deniz Akay« pri okretu je ostao bez pogona te je udario u »Galeb« kojem je oštećen lijevi pramčani dio. Oštećen je i riječki lukobran, a moguće i lučka dizalica

Kiši unatoč, 29. Zvončarska smotra u Matuljima okupila više od od 1.000 sudionika

Dažjevni festival snage zvona

Str. » 6. i 7.

NIKOLA BLAGOJEVIĆ

DANAS PRILOG

KOBNI PETAK 13. **Niz nadležnih inspekcija i ovlaštenih vještaka ist**

RUPA U »GALEBU«

Šteta na brodu, ali i na lučkoj infrastrukturi

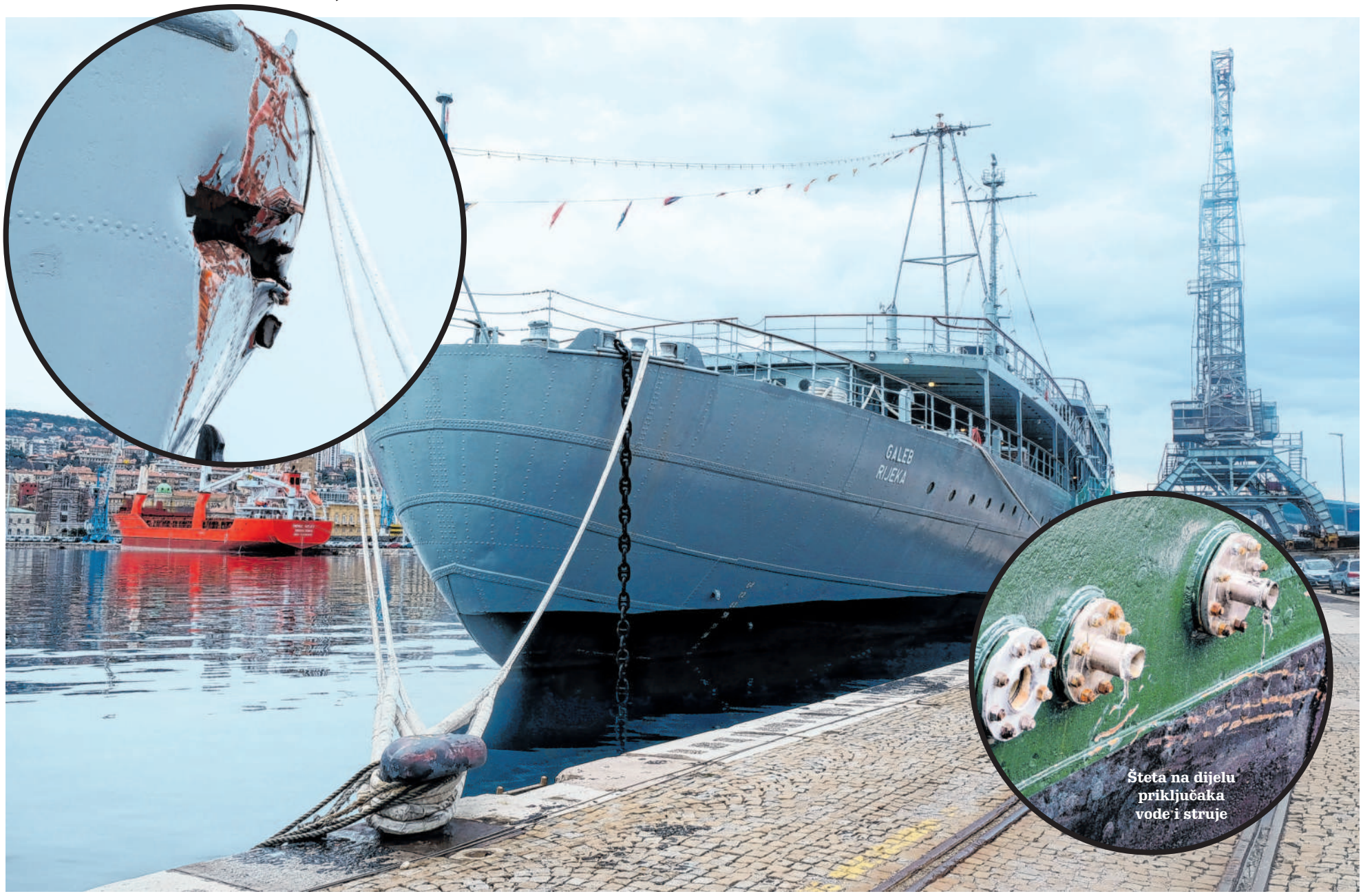

Šteta na dijelu priključaka vode i struje

Tri su oštećene strane, sigurno Grad Rijeka kao vlasnik broda »Galeb« i Lučka uprava Rijeka zbog oštećenja lučke infrastrukture, a potencijalno i Luka Rijeka ako se utvrdi oštećenje lučke dizalice. Sada se mora utvrditi procjena štete. Procedura je jasno propisana, a kao jedna od mogućnosti jest privremena mjera zaustavljanja teretnog broda, a koju izdaje Trgovački sud u Rijeci, izjavio je Ivan Jakšić iz Lučke uprave Rijeka

Teretni brod »Deniz Akay« napuštao je vez na De Franceschijevom gatu, ostao je bez pogona, udario je u »Galeb«

TRIJEZNA POSADA

Prema službenim informacijama, nitko od članova posade turskog broda u trenutku nesreće nije bio pod utjecajem alkohola, izvjestilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, a potvrdio Darko Glažar.

»GALEB« DUŽI, ALI UŽI

Brod koji je izazvao sudar s »Galebom«, »Deniz Akay«, generalni je teretni brod koji plovi pod zastavom Barbadosa s turskom posadom. Izgrađen je 2010. godine, dug je 107 metara, a širok 18,2 metra. Iz Rijeke je trebao isploviti prema turskoj luci Karasu na Crnom moru, gdje je planirani dolazak bio 17. veljače u 20 sati. Zanimljivo je da je »Galeb« veći od broda koji je u njega udario. Dug je 117 metara, dakle čak deset metara više, no nešto je uži - širina mu je 15,13 metara. (V. M.)

ražuje kako je došlo do neobične pomorske nezgode u riječkoj luci

Damir CUPAĆ i Vladimir MRVOŠ
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Tijekom okreta broda izgubljen je kontakt s pogonskim strojem. Iako su sidra bila oborena kako bi se zaustavilo kretanje, sraz se nije mogao izbjeći

Darko Glažar

Obavljen je preliminarni očevid, no konačni rezultati istrage bit će poznati tek za nekoliko mjeseci, kada se utvrde sve okolnosti i službeni uzroci ove nesreće

Slaven Bušić

Teško je u ovom trenutku govoriti o točnoj razini štete. Vidljivo je da određena razina štete postoji, najviše u dijelu priključaka vode i struje. Brod ima osiguranje, a na koji način će se i hoće li se naplaćivati šteta po ovome događaju tek ćemo vidjeti

Iva Rinčić

Gradonačelnica Iva Rinčić već je u petak navečer obišla mjesto nesreće

RIJEKA Nakon što se u petak 13. veljače oko 20 sati dogodila pomorska nezgoda u riječkoj luci kada je došlo do oštećenja broda »Galeb« koji je vezan za Molo longo nakon što je u njega udario teretni brod »Deniz Akay«, jasno je da je dobro završilo kako je moglo biti. Prema trenutno raspoloživim podacima, teretni brod »Deniz Akay« napuštao je vez na De Franceschijevom gatu, ostao je bez pogona, udario je u »Galeb«, ali oštećen je i riječki lukobran, a moguće i lučka dizalica. Sve nadležne službe obaviještene su i moraju se provesti očevidi nakon kojih će se utvrditi što se dogodilo, kako se dogodilo, kome je prouzročena šteta i na koji način će se to riješiti.

Tehnički kvar

Lučki kapetan Darko Glažar potvrdio je kako prvi nalazi upućuju na to da je uzrok nezgode tehničke prirode.

- Prema dosadašnjim informacijama, radi se o tehničkom kvaru. Tijekom okreta broda izgubljen je kontakt s pogonskim strojem. Iako su sidra bila oborena kako bi se zaustavilo kretanje, sraz se nije mogao izbjeći, izjavio je Glažar koji je naglasio kako su odmah provedeni alko-testovi zapovjednika, posade i pilota, koji su pokazali negativne rezultate, odnosno 0,0 promila.

Pregledom je utvrđeno da su na brodu »Deniz Akay«, koji plovi pod zastavom Barbadosa, nastala manja oštećenja na lijevoj strani trupa, dok je na »Galebu« oštećen lijevi pramčani dio. Iako je turski brod u plovnom stanju, Lučka kapetanija Rijeka izrekla mu je administrativnu mjeru zabrane isplovljavanja. Teretni brod »Deniz Akay« trebao je sinoć isploviti prema Turskoj, no njegov je polazak do daljnjeg odgođen zbog istrage koja je u tijeku.

Osim Lučke kapetanije, na terenu su bili i djelatnici Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu. Istraživač pomorskih nesreća Slaven Bušić istaknuo je kako Agencija provodi neovisnu sigurnosnu istragu radi preciznog utvrđivanja svih okolnosti.

- Za sada ne mogu ništa konkretnije izjaviti. Obavljen je preliminarni očevid, no konačni rezultati istrage bit će poznati tek za nekoliko mjeseci, kada se utvrde sve okolnosti i službeni uzroci ove nesreće, rekao nam je Bušić. S obzirom na to da brod plovi pod zastavom Barbadosa, sve se radnje koordiniraju s državom zastave, a detaljan izvještaj o šteti bit će poznat po završetku službenog očevida koji provodi Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Oštećene strane

Pomoćnik ravnatelja za komercijalno-operativne poslove Lučke uprave Rijeka Ivan Jakšić izjavio je da se radi sve kako bi se što jednostavnije i brže odradilo ono što se sukladno procedurama treba odraditi.

- Tri su oštećene strane, sigurno Grad Rijeka kao vlasnik broda »Galeb« i Lučka uprava Rijeka zbog oštećenja lučke infrastrukture, a potencijalno i Luka Rijeka ako se utvrdi oštećenje lučke dizalice. Sada se mora utvrditi procjena štete. Ne bih ništa htio prejudicirati, ali procedura je jasno propisana, a kao jedna od mogućnosti, za koju se nadam da neće trebati, je privremena mjera zaustavljanja teretnog broda, a koju izdaje Trgovački sud u Rijeci. Sve strane u ovom slučaju komuniciraju kvalitetno, žele surađivati i nadamo se da će se sve riješiti kako treba. Moram pohvaliti i pilote zbog čije je pravodobne reakcije spriječeno počinjenje još veće štete, izjavio je Jakšić.

Kako nam je pojašnjeno, u cijeloj priči su bitne tri stvari. Prva se odnosi na sigurnosni aspekt jer se mora izvršiti sigurnosni nadzor na turskom brodu kako bi se utvrdilo ima li oštećenja koja bi utjecala na sposobnost plovidbe. Ako je to slučaj, usijedila bi zabrana isplovljavanja, a ako to nije slučaj, brod se ne smije dirati kada je riječ o mogućnosti isplovljavanja, a što je određeno Pariškim memorandumom. Drugi je aspekt prekršajan, odnosno inspekcijske službe trebaju utvrditi postoje li u ovom slučaju elementi pomorskog prekršaja. To je posao inspektora riječke Lučke kapetanije koji će, ako je riječ o prekršaju, dostaviti prekršajni nalog. Treći aspekt odnosi se na privatnopravni dio i tiče se naknade štete prema strankama koje su je pretrpjele. U ovom slučaju to su Grad Rijeka kao vlasnik »Galeba, Lučka uprava Rijeka zbog oštećene infrastrukture, a ako se utvrdi oštećenje lučke dizalice, onda i tvtka Luka Rijeka. Bitno je da ta tri vjerovnika osiguraju sve da im se šteta nadoknadi.

Najjednostavniji način je izdavanje jamstvenog pisma u kojem se navodi obveza nadoknade utvrđene štete. Budući da teretni brod koji je udario u brod »Galeb« ima osiguratelja, ne bi trebalo biti problema. Ali ako se to ne napravi, može se tražiti privremena mjera zaustavljanja broda pri Trgovačkom sudu u Rijeci. S tim da se mora odrediti kolika je šteta, a utvrđuju je ovlašteni vještaci.

Srećom bez stradalih

Gradonačelnica Iva Rinčić osobno je otišla vidjeti što se dogodilo s brodom »Galeb« čim je dobila informaciju da je turski brod udario u njega tijekom isplovljavanja u riječkoj luci. Ona je naglasila da je najbitnije da nitko nije stradao i da nije došlo do onečišćenja.

- Detalje oko svega što se dogodilo priopćit će nadležni u Lučkoj upravi i Lučkoj kapetaniji i teško je u ovom trenutku govoriti o točnoj razini štete. Vidljivo je da određena razina štete postoji, najviše u dijelu priključaka vode i struje. Brod ima osiguranje, a na koji način će se i hoće li se naplaćivati šteta po ovome događaju tek ćemo vidjeti, kazala je Rinčić.

Na pitanje hoće li ovaj događaj utjecati na rok dovršetka obnove »Galeba«, a to je kraj 2026. godine ona je rekla da je u ovom trenutku teško bilo što predvidjeti u tom kontekstu, ali da se nada da kašnjenja neće biti.

Ukupni troškovi obnove mogli bi doći i do 26 milijuna eura

Mnogima je sporno što je Grad Rijeka odlučio za mandata gradonačelnika Vojka Obersnela krenuti u obnovu broda »Galeb«, ali ta odluka potkrepljena je odlukom HDZ-ovog Ministarstva kulture koje je brod »Galeb« proglasilo kulturnim dobrom. Sporno je svima to što su probijeni svi najavljeni rokovi za obnovu »Galeba«, a probijena je i financijska konstrukcija. Kao što je sporno i to što se na listi europskih projekata uz ovaj riječki projekt nalazi zvjezdica koja označuje disfunkcionalan projekt. Kada je riječ o financiranju projekta, početni iznos 2016. godine bio je nešto veći od četiri milijuna eura, a krajem prošle godine izračunato da je do tada izdvojeno 12,9 milijuna, a obnova još nije završena. Grad Rijeka dobio je rok da projekt završi do kraja 2026. godine, a da će se ići u tom smjeru unatoč brojnim dvojbama potvrdila je prije nekoliko mjeseci riječka gradonačelnica Iva Rinčić koja je navela da je stav riječke vlasti da bi u ovom trenutku odustajanje od projekta bilo štetnije u odnosu na dovršetak. Unatoč činjenici da je od 2008. godine u projekt ukupno uloženo oko 15 milijuna eura. S tim da će nakon što sve bude gotovo, godišnji troškovi održavanja iznositi oko milijun eura, a neizvjesno je i što će biti sa zahtjevom Dalmonta koji potražuje više od četiri milijuna eura za dodatne radove. Procjena gradskih vlasti iz listopada 2025. godine je da bi ukupni troškovi mogli iznositi i do 26 milijuna eura.

Jana Bubnič Arčanin: Čuli smo i strašnu, zaglušujuću buku

Jana Bubnič Arčanin

Sergio Uran

Iako je vijest o nesreći u riječkoj luci u kojoj je oštećen i »Galeb« već u petak navečer osvanula u svim medijima, jučer na licu mjesta interes Riječana nije bilo velik.

Među rijetkima informiranim o nesreći bio je Sergio Uran.

- Jadan »Galeb« nikako da krene u novi život, ukratko je prokomentirao Uran, gledajući oštećenja na pramcu i manja oštećenja na boku broda koji je tijekom srata udario u obalu.

Snimku nesreće, koju smo objavili među prvima već u petak navečer na našem portalu, poslala je naša kolegica, glavna urednica Radio Korza Jana Bubnič Arčanin, koja se na lukobranu našla baš u trenutku nesreće jer je šetala sa svojom kćeri i njezinim partnerom.

- U mirnoj večeri, odjednom je nastao pravi dar-mar u riječkoj luci i na Molo longu. Grdosija od broda udarila u dizalicu, te se zabila u »Galeb«. Čuli smo i strašnu, zaglušujuću buku. Nisam se u prvi trenutak ni snašla, a kćerka je, kao i svi mladi brzo reagirala i sve to snimila. Ja sam osim našoj redakciji materijal ustupila i Novom listu, rekla nam je kolegica Bubnič Arčanin, dok je u subotu ujutro na Korzu vodila Maškaranu jotu, još pod dojmom nesreće.

TRI ASPEKTA

U slučaju su ključna tri aspekta: sigurnosni nadzor broda i moguća zabrana isplovljavanja, utvrđivanje prekršajne odgovornosti te naknada štete Gradu Rijeci, Lučkoj upravi i, po potrebi, Luci Rijeka

Na brodu »Deniz Akay«, koji plovi pod zastavom Barbadosa, nastala su manja oštećenja

BURNA PROŠLOST Od broda za prijevoz banana, preko minopolagača do broda-muzeja

Riječka luka kobna za »Galeb«

Damir CUPAĆ

10. LISTOPADA 2006. Ministarstvo kulture na čelu s ministrom Božom Biškupićem proglasilo »Galeb« kulturnim dobrom

»Galeb« prije početka obnove

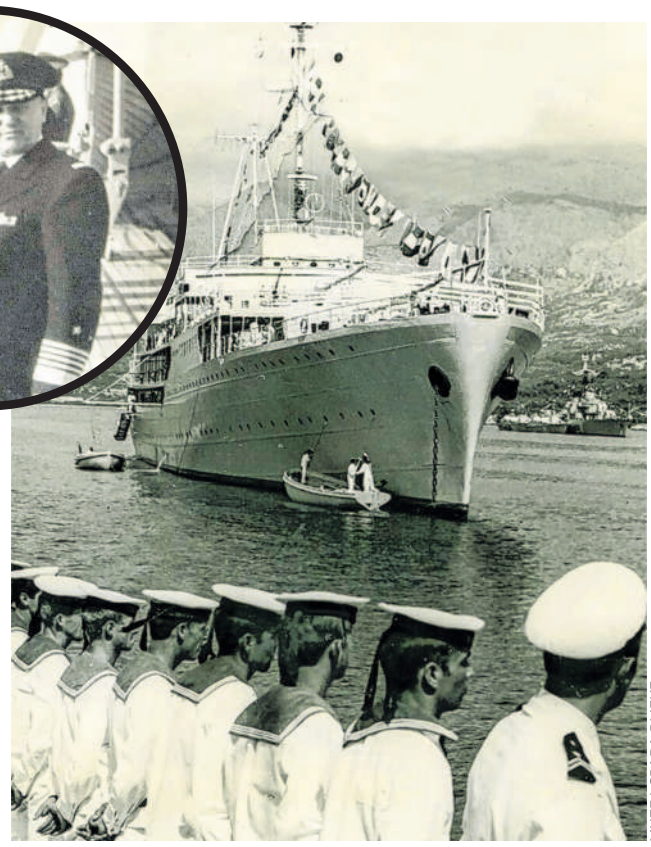

»Galeb« je bio školski brod, potom i rezidencijalna jahta predsjednika države i vojnog zapovjednika Josipa Broza Tita

MUZEJ GRADA RIJEKE

»Galeb« kao »RAMB III«

MUZEJ GRADA RIJEKE

ARHIVA NOVI LIST

RIJEKA » Današnji »Galeb« već je jednom, u vihoru Drugog svjetskog rata, potonuo u riječkoj luci, a na petak 13. u veljači 2026. mogla ga je zadesiti slična sudbina, no to se srećom nije dogodilo pa se valja nadati da će krajem 2026. obnovljeni brod »Galeb« postati sastavni dio Muzeja grada Rijeke i postati prvi hrvatski brod-muzej.

Kada je riječ o povijesti broda, 1936. godine naručila ga je talijanska kompanija Regia Azienda Monopoli Banane (RAMB) iz Genove. Poduzeće je osnovalo Ministarstvo kolonija koje je imalo monopol nad trgovinom bananama iz Talijanske Istočne Afrike (područje današnje Etiopije, Somalije i Eritreje). Kompanija je 1936. naručila četiri brza broda s Fiatovim dizelskim motorima. Brod »RAMB III« porinut je u brodogradilištu Ansaldo u Genovi 1938. Početkom rata dobiva vojnu namjenu, prevozi meso za talijansku vojsku u Libiji, potom postaje pomoćna krstarica. Godine 1941. pramac »Ramba III« pogodio je u Benghaziju torpedo lansiran s britanske podmornice »HMS Triumph«. Vještim manevrima, brod je zaplovio krmom prema Italiji i tako prevalio 900 milja do Sicilije, odakle je dovučen u tršćansko brodogradilište San Marco.

Nakon kapitulacije Italije 1943. godine, brod, tada još uvijek na popravku, završava u njemačkim rukama. Preimenovan je u »Kiebitz« i preuređen u minopolagač. Tijekom 1944. godine postavio je više od 5.000 mina u Kvarneru i sjevernom Jadranu, a 5. studenog 1944. u riječkoj luci potopilo ga je savezničko ratno zrakoplovstvo. Olupina je ostala ležati na dubini od 22 metra, gdje je provela gotovo četiri godine.

Povijesna važnost

Vađenje broda započelo je u studenom 1947. u režiji Brodospasa. Bio je to inženjerski pothvat zbog pionirske tehnologije vađenja broda pomoću cilindara ispunjenih zrakom. Izvađen je u ožujku 1948. i prevezen u Pulu, gdje je rastavljen i rekonstruiran za potrebe Jugoslavenske ratne mornarice (JRM), postajući njezin školski brod, potom i rezidencijalna jahta predsjednika države i vojnog zapovjednika Josipa Broza Tita.

Od ožujka 1953. godine, kada je krenuo u prvi posjet Velikoj Britaniji, Tito je »Galebom« putovao 14 puta posjetivši 18 zemalja na tri kontinenta - Europi, Aziji i Africi. Povijesna važnost broda »Galeb« proteže se u međunarodne okvire jer je upravo na njegovoj palubi začet Pokret nesvrstanih. Na brodu su se održavali državnički susreti, a tu su boravili predsjednici Džavaharlal Nehru, Gamal Abdel Naser, Haile Selassie, Sukarno, Kwame Nkrumah, Leonid Brežnjev, Nikita Hruščov, Muammar al-Gaddafi, Indira Gandhi, Urho Kekkonen i drugi. Zadnje Titovo putovanje ovim brodom bilo je 1979.

Početkom Domovinskog rata 1991. godie brod je iz Pule odvezen u crnogorsku luku Boku Kotorsku. Tu ostaje vezan do kraja 1990-ih, kada ga kupuje grčki brodovlasnik s planom da napravi luksuznu jahtu. Brod »Galeb« je odtegljen u Remontno brodogradilište Viktor Lenac. Zbog nedostatka novaca i spleta raznih okolnosti u Brodogradilištu Viktor Lenac, brod nije obnovljen.

Tijekom 1944. brod kojeg su Nijemci prenamijenili u minopolagača i nazvali »Kiebitz«, postavio je više od 5.000 mina u Kvarneru i sjevernom Jadranu, a 5. studenog 1944. u riječkoj luci potopilo ga je savezničko ratno zrakoplovstvo. Olupina je ostala ležati na dubini od 22 metra, gdje je provela gotovo četiri godine, a izvađena je u ožujku 1948. u režiji Brodospasa, te prevezena u Pulu, gdje je rastavljena i rekonstruirana za potrebe JRM-a

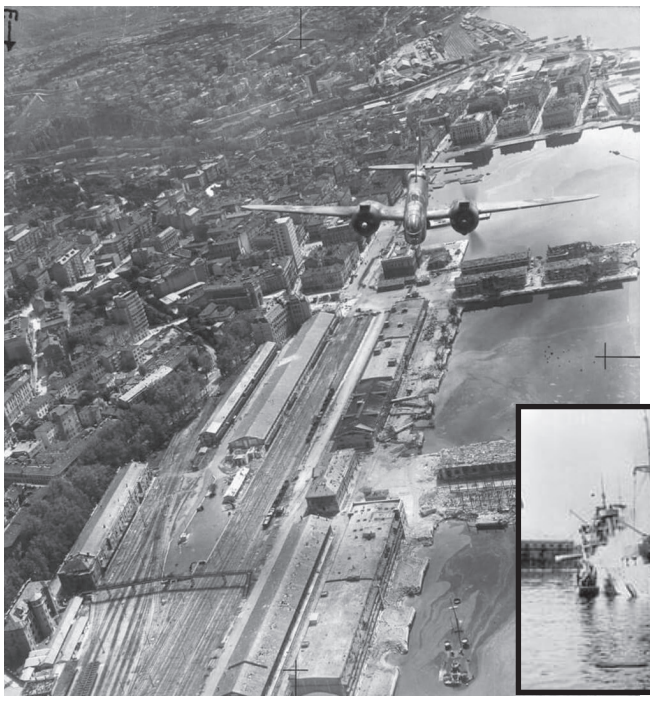

MUZEJ GRADA RIJEKE

POTONUĆE

Riječka luka u to je vrijeme bila česta meta savezničkih zračnih napada. Dana 5. studenoga 1944. godine savezničko ratno zrakoplovstvo potopilo je brod u riječkoj luci

Kulturno dobro

Sljedeći bitan trenutak je odluka Ministarstva kulture, tada HDZ-ovo ministarstvo na čelu s ministrom Božom Biškupićem, koje ga je proglasilo kulturnim dobrom 10. listopada 2006. godine. Ministarstvo je utvrdilo da je brod ozbiljno ugrožen i da postoji neposredna opasnost da će pojedini dijelovi unutrašnjosti broda biti uništeni, te je postojala i opasnost da brod potone. Stoga je Ministarstvo u lipnju 2007. godine uputilo upozorenje vlasniku, tvrtki PLACID SEA S.A. iz Liberije, da je potrebno poduzeti hitne mjere zaštite kulturnog dobra kako bi se spriječilo njegovo daljnje propadanje, no vlasnik se na upozorenje oglušio.

Vodeći se odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Ministarstvo kulture utvrdilo je da vlasnik broda »Galeb« s njime ne postupa s dužnom pažnjom te stoga prijeti opasnost od oštećivanja i uništenja kulturnog dobra, pa je SDP-ovo Poglavarstvo Grada Rijeke na čelu s gradonačelnikom Vojkom Obersnelom odlučilo, s obzirom na to da se kulturno dobro nalazi na području grada Rijeke, kulturnom dobru imenovati privremenog skrbnika. Poglavarstvo Grada Rijeke je u prosincu 2007. privremenim skrbnikom imenovalo Odjel gradske uprave za kulturu Grada Rijeke, a Grad se obvezao za račun i na trošak vlasnika poduzeti mjere zaštite i očuvanja kulturnog dobra. U 2008. godini u potpunosti su izvršeni hitni zaštitni radovi, temeljem uvjeta Ministarstva kulture Konzervatorskog odjela u Rijeci, kako bi se motorni brod »Galeb« spasio od daljnjeg propadanja.

Grad vlasnik

Grad Rijeka 2009. postao je vlasnikom kulturnog dobra »Galeb«, navedeno je u materijalima koji su podijeljeni gradskim vijećnicima u aktualnom sazivu gradskog parlamenta.

Brod se do srpnja 2013. godine nalazio na vezu u Brodogradilištu Viktor Lenac, potom je privezan na Vinodolskom pristaništu gdje se nalazio do 5. prosinca 2019. godine kada je otegljen na obnovu u brodogradilište tvrtke Dalmont u Kraljevici. Od lipnja 2017. godine brod »Galeb« dio je projekta »Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine« kojem je putem javnog poziva Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije odobreno 68.891.606,18 kn bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Izborni sabor

FLEGO NOVI ZAMJENIK PREDSJEDNIKA IDS-a

M. MIJOŠEK

BUZET » U Buzetu je održan Izborni sabor IDS-a na kojem je, uz obilježavanje 36. obljetnice osnutka stranke, izabran i novi zamjenik predsjednika. Na tu, za IDS novu funkciju, izabran je bivši istarski župan i europarlamentarac te aktualni predsjednik Županijske skupštine Valter Flego.

Flego je dobio snažnu potporu nazočnih članova, a njegov izbor ranije je najavio i predsjednik IDS-a Loris Peršurić. Zahvalivši na povjerenju, Flego je istaknuo kako će svojim iskustvom iz europske politike nastojati dodatno osnažiti stranku i povezati istarske gradove i općine s europskim temama i izvorima financiranja. Naglasio je važnost timskog rada te poručio kako je izborni proces zaključen i da slijedi definiranje konkretnih politika za daljnji razvoj Istre i IDS-a.

- Mislim da ću svojim iskustvom pomoći u razvoju stranke i poziciji stranke na terenu. Očekujem da mogu, svojom energijom i kontaktima, spojiti određene europske teme s nama u Istarskoj županiji. Naša odgovornost je očuvati stabilnost, ali i odgovoriti na nove izazove suvremenog društva. Uvjeren sam da ćemo zajedničkim radom dodatno osnažiti regionalnu politiku i dati snažan doprinos i na nacionalnoj razini, istaknuo je Flego.

U ozračju obljetnice, Sabor je okupio članove i fiducijare iz Istre, Rijeke i Kvarnera, potvrdivši stabilnost i organizacijsku snagu stranke. Sudjelovalo je 193 fiducijara koji su glasovali u dopunskim izborima sukladno novom Statutu.

Predsjednik IDS-a Loris Peršurić poručio je kako je IDS 36 godina politička snaga koja dosljedno zastupa interese regije te najavio jačanje organizacije i rada na terenu, uz nastavak zalaganja za decentralizaciju i ravnomjeran razvoj. Naglasio je da IDS ostaje stranka lijevog centra, dosljedna svojim vrijednostima, te da će podupirati projekte u interesu građana.

Na kraju Sabora objavljeno je i imenovanje Irene Šverko za potpredsjednicu IDS-a za Buzeštinu te Azeglija Picca za Poreštinu, dok će potpredsjednik za Pazinštinu biti izabran naknadno. (B. B.)

SVEČANOST Sjednicom Vijeća i uz brojne uzvanike obilježen Dan Općine

Razvoj traži kontinuitet i više od jednog mandata

Naš je pristup raditi promišljeno, utemeljeno i dugoročno. Samo takvim pristupom možemo osigurati stabilan okvir za život, kazala je općinska načelnica Ingrid Debeuc

Aleksandra KUĆEL-ILIĆ
Snimio Marko GRACIN

MATULJI » Uz svečanu sjednicu Općinskoga vijeća, u matuljskoj je Školskoj sportskoj dvorani obilježen Dan Općine Matulji. Čestitke u povodu ovog svečanog dana došli su Matuljkama i Matuljcima uputiti brojni gosti među kojima je bio i bivši hrvatski predsjednik Stjepan Mesić, počasni građanin Općine Matulji. Dobrodošlicu su svima poželjele Iva Letina, predsjednica matuljskog Općinskog vijeća i općinska načelnica Ingrid Debeuc, zatim župan Ivica Lukanović u ime PGŽ-a, izaslanik Vlade RH Tomislav Klarić, izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora Majda Burić, te izaslanica predsjednika RH Melita Mulić.

Načelnica općine Ingrid Debeuc s dobitnicama godišnjih nagrada - Majom Sanković Malkoč, Andreaom Stanić, Dianom Grbac Lazar te predsjednicom Vijeća Ivom Letina

Povjerenje obvezuje

- Zahvaljujem načelnici i zamjenici na otvorenosti, slušanju i djelovanju, kao i kolegicama i kolegama vijećnicima na međusobnom poštovanju, kvalitetnoj komunikaciji i zajedničkoj želji za stvaranjem uvjeta za daljnji rast i razvoj naše općine. Povjerenje koje su nam prije godinu dana dali Matuljke i Matuljci velika je čast, ali i odgovornost.

Već su vidljivi pozitivni pomaci u komunikaciji, otvorenosti prema novim idejama i načinu donošenja odluka, no pred nama je još puno posla i važnih odluka koje zahtijevaju zajedništvo i suradnju. Uz dovršetak ranije započetih projekata, okrećemo se i novim investicijama te stvaranju prilika za gospodarski razvoj, posebno kroz jačanje poduzetništva i razvoj radnih zona, među kojima se ističe radna zona Miklavija kao velik potencijal. Naš je zajednički cilj pozicionirati Općinu Matulji na mjesto koje zaslužuje, a uvjerena sam da ćemo suradnjom svih dionika iskoristiti potencijale koje imamo - na dobrobit svih naših mještana, istaknula je Iva Letina.

> *Općina Matulji mora biti prostor u kojem se odluke donose u interesu javnosti, uz poštovanje zakona, struke i dijaloga*
>
> Ingrid Debeuc

Na svečanost je došao i počasni građanin - Marijana Kalčić, Stipe Mesić, Ingrid Debeuc i Neli Nežić

Brojni mještani i gosti u sportskoj dvorani zajedno proslavili Dan Općine

Stabilan okvir

Načelnica Općine Matulji Ingrid Debeuc u svom je obraćanju naglasila važnost kontinuiteta, suradnje i dugoročnog planiranja u razvoju općine, istaknuvši kako su ovogodišnji laureati primjer društvene odgovornosti i ulaganja u javno dobro.

- Razvoj općine nije pitanje jednog mandata ili jednog političkog ciklusa. To je proces koji zahtijeva kontinuitet, institucionalnu stabilnost i suradnju svih dionika – od Općinskog vijeća, uprave, ustanova i gospodarstva do građana. U tom smislu, naš je pristup raditi promišljeno, utemeljeno i dugoročno. Općina Matulji mora biti prostor u kojem se odluke donose u interesu javnosti, uz poštovanje zakona, struke i dijaloga. Samo takvim pristupom možemo osigurati stabilan okvir za život. Večeras, kada odajemo priznanje zaslužnim pojedincima i organizacijama, želim istaknuti da su upravo ovakvi primjeri temelj društvene odgovornosti i poticaj svima nama. Njihov rad pokazuje koliko je važno ulagati u zajednicu i u javno dobro, rekla je načelnica Ingrid Debeuc.

> *Već su vidljivi pozitivni pomaci, no pred nama je još puno posla i važnih odluka koje zahtijevaju zajedništvo i suradnju*
>
> Iva Letina

Na svečanosti je prikazan i kratki film o postignutome u 2025. godini, a domaćini su pripremili i glazbeni program u kojemu su nastupile članice KUD-a Učka, Valter Simčić, te Karin Kuljanić i Natko Štiglić. Nakon službenog dijela svečane sjednice koju je vodila Nina Dukić Srok, druženje se nastavilo u neformalnim tonovima uz prigodnu zakusku i zajedničko fotografiranje nagrađenih.

Zaslužni za razvoj općine

Najsvečaniji trenutak je bila dodjela priznanja i nagrada Općine Matulji. Priznanja su dobili Vedran Ružić za velik doprinos u kulturi, Robert Stanić za značajan doprinos razvoju obrtništva, OPG Robert Kos za njihov doprinos razvoju pčelarstva i Maurizio Bottalico za izniman doprinos razvitku sporta. Dodijeljene su i tri godišnje nagrade Općine Matulji, a primile su ih u području sporta Diana Grbac Lazar, te kulture Andrea Stanić i Udruga Brgud po starinski u čije je ime nagradu preuzela predsjednica Maja Sanković Malkoč.

Inauguracijski susret gradonačelnice Ive Rinčić i novog rektora Gorana Hausera

Sveučilište je važno za razvoj Rijeke

Naglasak je na unaprjeđenju studentskog standarda

RIJEKA » Vizija razvoja Sveučilišta u mandatnom razdoblju do 2029. godine te jačanju suradnje s Gradom bila je tema inauguracijskog susreta gradonačelnice Ive Rinčić i novog rektora Sveučilišta u Rijeci, Gorana Hausera. Rektor Hauser predstavio je svoju misiju usmjerenu na daljnje jačanje znanstvene izvrsnosti, osnaživanje međunarodne suradnje te snažnije povezivanje Sveučilišta s lokalnom zajednicom. Poseban naglasak stavio je na razvoj modernog, otvorenog i društveno odgovornog sveučilišta koje aktivno doprinosi razvoju grada i regije. Gradonačelnica Rinčić istaknula je važnost partnerskog i kontinuiranog odnosa Grada i Sveučilišta, naglasivši kako je Sveučilište jedan od ključnih nositelja razvoja Rijeke kao grada znanja, mladih i inovacija. Izrazila je spremnost Grada na daljnju potporu inicijativama koje pridonose unaprjeđenju akademskog i društvenog života. U razgovoru su razmotrene mogućnosti pokretanja i provedbe zajedničkih projekata u području obrazovanja, znanosti i kulture, s posebnim naglaskom na unaprjeđenje studentskog standarda, daljnji razvoj sveučilišnog kampusa te snažnije uključivanje Sveučilišta u društveni i gospodarski život grada. Goran Hauser izabran je za rektora Sveučilišta u Rijeci na sjednici Senata održanoj 11. prosinca 2025. godine, a mandat mu je započeo 1. veljače 2026. Svečana inauguracija održat će se 24. veljače. (NL)

GRAD RIJEKA

Goran Hauser i Iva Rinčić najavili jačanje suradnje

KREPAT MA NE MOLAT Na Pusnu subotu, Valentinovo i Dan Općine Matulji održana 29. Zvončarska

Z neba je daž zleval, ma užanca se ne sme zatrt

Aleksandra KUĆEL-ILIĆ
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Frlanski zvončari

> *Drago mi je da se pridružilo i toliko najmlađih zvončarića, jer oni su garancija da se tradicija nikada neće ugasiti*
>
> Tedi Babić

MATULJI Pod motom »krepat ma ne molat« u Matuljima je jučer, na Pusnu subotu, Valentinovo i Dan Općine Matulji, održana 29. Zvončarska smotra s više od 1.000 sudionika. Kiša nije samo padala, »zlevalo je baš«, ali niti najupornije kapi nisu bile dovoljne da bi pokvarile ovu »feštu od zvonac i jubavi«.

Jedno zvono, dva ili tri oko pasa? Ritualnu zvonjavu po kiši publika je pratila iz okolnih ugostiteljskih objekata ili pod kišobranima s obje strane za promet zatvorene prometnice kroz srce Matulja, a uvod su dali najmlađi - sunca iz Dječjeg vrtića Matulji, te potom matuljske karnevalske grupe »Zijat, sost, tancat i pit« koja slavi 25 godina postojanja, te »Vavek paričani« prerušeni u dažjevni matuljski Las Vegas. Kada je završio defile maškara, a načelnica Općine Matulji Ingrid Debeuc oko vrata zavezala »facol«, bio je to znak da je i službeno započela do sada najkišovitija zvončarska smotra u ovoj, po broju zvončarskih skupina »najzvončarskoj općini«.

13
zvončarskih skupina iz Hrvatske i Italije sudjelovalo je na smotri

Prvi su zazvonili Frlanski zvončari na čijem je čelu »črni vrag vragal« i bijelim kosturom »mahal«, cestu su zatim zauzeli »škuri gosti« sa Sardinije, a onda redom Žejanski zvončari, Zametski zvončari, Brežanski zvončari, Kukuljanski zvončari, Brgujski zvončari, Ćićski zgončari, Grobnički dondolaši, Zvončari Vlahov Breg – Korensko, Sovinjski pusti, Halubajski zvončari i na kraju, nakon višesatnog programa - Munski zvončari

Vino iz bukaleta

U programu koji se trudio otjerati kišu, ali oblaka je bilo previše, voditelji Nina Dukić Srok i Mario Lipovšek Battifiaca na zabavan su način prezentirali svaku zvončarsku skupinu, dok su ih »prve ženske Općine« - načelnica Ingrid Debeuc i njezina zamjenica Karin Brajković, te predsjednica Vijeća Iva Letina i direktorica TZ-a Marijana Kalčić nudile vinom iz bukaleta. Svi su sudionici bili mokri »i gore i dolje«, no niti grla nisu smjela ostati suha, budući da tako nalaže »užanca«, a stara nepisana pravila su u ovakvim prilikama svetinja...

- Svake godine sam na Zvončarskoj smotri, ali ne pamtim da je nekada bilo toliko kiše. Ali i zvončari i maškare su pokazali da su jači od vremenskih neprilika i da se »stara užanca ne sme zatrt«. Drago mi je da se pridružilo i toliko najmlađih zvončarića, jer oni su garancija da se tradicija nikada neće ugasiti - rekao je je Tedi Babić iz redova matuljske publike koja je bodrila sve sudionike »mokrog programa«.

Mokra potresujka

Nastupilo je 13 zvončarskih skupina iz Hrvatske i Italije, a prvi su zazvonili Frlanski zvončari na čijem je čelu »črni vrag vragal« i bijelim kosturom »mahal«. »Z barilca« se vino pilo, a prekrasne krabujosnice pune šarenog cvijeća od kiše najlonskim prekrivačima štitilo. More šarenih korijandola označilo je start smotre, a zatim su cestu zauzeli »škuri gosti« sa Sardinije iz skupine Urthos e Buttudos. Osim što nose lance i puno zvončića, u svojim tamnim »monturama« djeluju zastrašujuće čega su i svjesni, te im je stoga najdraže od svega preskakivati zaštitne ograde i strašiti mlade djevojke iz publike, sve kako bi »otjerali zlo«. Na matuljskom su asfaltu zatim zazvonili Žejanski zvončari, Zametski zvončari, Brežanski zvončari, Kukuljanski zvončari, Brgujski zvončari, Ćićski zgončari, Grobnički dondolaši, Zvončari Vlahov Breg – Korensko, Sovinjski pusti, Halubajski zvončari i na kraju, nakon višesatnog programa - Munski zvončari. Sve su zvončarske skupine ponosno prezentirale svoje specifičnosti i različitosti, a gromoglasna zvonjava i brojna kola koja su formirali, sasvim će sigurno utjecati na bolje vremenske prilike najavljene za danas, za nedjelju. Dažjevni festival zvončarske snage i ljepote posjetili su i Meštar Sandi i kraljica Riječkog karnevala Pia, tancala se »mokra potresujka« i »tulilo va rog«, dok su odličnu glazbenu podlogu osigurali Joše Vešmašinov s prijateljima i navečer u šatoru Koktelsi.

Zametski zvončari

Brežanski zvončari

Kukuljanski zvončari

Brgujski zvončari

Zvončari Vlahov Breg – Korensko

Grobnički dondolaši

a smotra s više od 1.000 sudionika

Sovinjski pusti

Halubajski zvončari

Munski zvončari

Ćićski zgončari

Žejanski zvončari

»Škuri gosti« sa Sardinije iz skupine Urthos e Buttudos

Maškarana kišna subota znaku tradicionalnih gastromanifestacija

Humanitarno srce kucalo snažno i pod kišobranima

Na Trgu Republike Hrvatske pripremala se jota, a u Bazarigovom prolazu maneštra. Prikupljala su se sredstva za Azil za pse Društva za zaštitu životinja Rijeka te za Udrugu Jako srce

RIJEKA Valentinovska subota ove je godine i pred-karnevalska, i to tradicionalno humanitarna! Nažalost, jaki pljusak odlučio je napasti grad baš u vrijeme održavanja gastromanifestacije, ali iako je zato manje Riječana bilo na Korzu, marende su se ipak dijelile, a humanitarne škrabice velikodušno su se punile.

Na Trgu Republike Hrvatske pripremala se jota, a u Bazarigovom prolazu maneštra. Prikupljala su se sredstva za Azil za pse Društva za zaštitu životinja Rijeka te za Udrugu Jako srce, s ciljem opremanja prostora udruge medicinskom opremom za prevenciju i praćenje oboljelih od kardiovaskularnih bolesti.

Veliki »lonac zajedništva« 17. maškarane maneštre

M. GRAČIN

Maškaranu maneštru promiješao je i dožupan Robert Matić

Humanitarnu maneštru podržala je i gradonačelnica Iva Rinčić

Pune kutijice

Unatoč kiši koja je prijetila da će isprazniti Korzo, atmosfera na 19. Maškaranoj joti bila je - kako su nam rekli organizatori - iznad očekivanja.

- Kad smo vidjeli kišu, činilo se da ljudi neće doći, ali ipak su stigli. Neki ostavljaju i više nego što se očekuje, kazala je Snježana Buha Šebelja, zadovoljna odazivom i raspoloženjem posjetitelja.

Naravno, bilo je i onih iznenađenih što se za porciju treba ostaviti dobrovoljni prilog, no kako su organizatori uz osmijeh primijetili - sve se to na kraju iznivelira. Humanitarne kutijice ipak su se punile, a na kraju je prikupljeno 1.664 eura.

Predsjednik Udruženja obrtnika Rijeka Ivica Zbašnik istaknuo je da je, unatoč vremenskim uvjetima, podijeljeno oko 500 porcija jote.

- Nije nas omela ni kiša. Odradili smo sve u dobrom raspoloženju, a ono što ostane donirat ćemo Domu umirovljenika na Kantridi. Ništa se ne baca, poručio je i zahvalio Cehu ugostitelja i turističkih djelatnika te Cehu frizera i kozmetičara koji su posjetiteljima oslikavali lica i izrađivali maškarane frizure.

Jota je, kako i priliči tradiciji, bila bogata - s kobasicom, pancetom, kupusom i krumpirom - a recept ostaje mala tajna riječkih ugostitelja.

Lonac zajedništva

Dok se na Trgu grijalo uz jotu, u Bazarigovom prolazu kuhala se 17. Humanitarna maškarana maneštra. Zbog kiše je umjesto planiranih deset manjih kuhala postavljen jedan veliki »lonac zajedništva«, oko kojeg su se okupili novinari, ugostitelji i gospodarstvenici iz čak pet zemalja.

- Stigli su novinari iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Italije, Slovenije i Hrvatske, ispričao je Vladimir Jurić, organizator novinarskog maškeranog vikenda. Program im je, kaže, ispunjen do posljednje minute – od kapetanske večeri u Kostreni i karnevalskih plesova, do sudjelovanja u povorci kao karnevalska grupa.

Kraljica Pia u dobrom društvu

Humanitarni karakter nije izostao ni ovdje - prikupljeni prilozi namijenjeni su Azilu za pse, a posjetitelji su uz maneštru rado ostavljali donacije za napuštene četveronošce.

Kiša je možda skratila zadržavanje na Korzu, ali nije umanjila srčanost sudionika, nego još jednom pokazala da humanitarno srce karnevala kuca snažno i pod kišobranima.

V. BOTICA

Nadaleko znan maškarani tanac pul Barića okupio brojne »jude od maškar«

Korak lak uz dec črnega, dec belega

OPATIJA Uz Maškarani tanac pul Barića, u Opatiji je u samu završnicu ušao ovogodišnji »kratak, ali sladak« karneval. Kao i svake godine, uz neizostavnog Duleta i Bonacu ugođaj »petog godišnjeg doba« je u popularnom kafiću bio nezaboravan. Maškarani i nemaškarani posjetitelji odlično su se zabavili uz »dec črnega, dec belega«, ali i druga pića bez kojih su domaće fešte nezamislive. Uz ovaj su »pusni tanac« otklonjene sve brige i negativne misli, a zavladao je maškarani duh i pozitiva, te su dozivajući ljepše dane i proljeće opatijski »judi od maškar« poželjeli da se na istome mjestu u tako dobrom društvu nađu i iduće godine u vrijeme karnevala. (A. K.I.)

M. GRAČIN

Uz »pusni tanac« otklonjene sve brige i negativne misli

NEDJELJNI plus

Branimir Ranogajec i Stjepan Večković

Povijesna promocija u Ladu - prvi koncertmajstori u 75 godina anasambla

ČUVARI ZVUKA TRADICIJE

Najvažnije je to da nas je kolektiv stvorio. Nema kod nas iskakanja, ovo je nagrada za dugotrajan rad u Ansamblu, poručuje Branimir Ranogajec, dok Stjepan Večković ističe: »Ovaj status za nas je velika čast i podstrek da nastavimo čuvati i prenositi bogatstvo hrvatske tradicijske glazbe«

Siniša PAVIĆ
Snimio Davor KOVAČEVIĆ

Po prvi put otkako je Ansambl Lado osnovan, a osnovan je 1949. godine, dvoje glazbenika solista iz Orkestra Ansambla Lado promovirani su u koncertne majstore. U koncert majstore promoviran je Branimir Ranogajec, dugogodišnji glazbenik solist koji u Orkestru djeluje kao prva violina. U priopćenju što su ga odaslali iz Lada piše da je Ranogajec nositelj tempa, onaj koji određuje početak Ladovih koreografija te svojom sigurnošću određuje završetke Ladovih koncerata. »Prepoznatljiv je po istančanom folklornom sviranju violine, u čijoj se izvedbi tradicijska glazba spaja s jedinstvenim umjetničkim pristupom koji dovodi do posebne glazbene izražajnosti«, stoji u priopćenju. A koncert majstor je i Stjepan Večković, onaj za kojeg se kaže da je desetljećima prepoznatljivo lice Ansambla Lado, glazbenik i glazbalar zaslužan za uvođenje niza tradicijskih glazbala u repertoar Ansambla Lado, čovjek koji je s lakoćom i stručnošću vratio u suvremenu scensku praksu. I sve stoji ali, ako se smije to uopće tako u novinarstvu strogim gabaritima omeđenim, najprije valja reći da su Ranogajec i Večković sjajni neki ljudi. Jer da nisu ne bi naš razgovor završio tako da su za potrebe fotografiranja odletjeli po dude, odnosno ona naše gajde, i po violinu, ali ne da poziraju već da nam zasviraju. Milina.

- Dva koncert majstora, prvi put u povijesti Lada. To onda znači da je ovo povijesni razgovor - velimo.

Smješkaju se njih dvojica, objašnjavaju da jednostavno prije nije bilo te kategorije.

- Imamo razne kategorije i kod plesača pjevača i kod glazbenika, od početnika, pa do recimo alternacija soliste, srednje solističke uloge... Ova kategorije nije bilo. Prije dvije godine je uvedena - objašnjava Ranogajec.

VELIKA ČAST

Na društvenim mrežama dade se naći kratki video same svečanosti na kojoj je dvojac promoviran. Sudeći po pljesku kolega oni su ovo imenovanje uistinu zaslužili. Nije to bilo, kako u nas zna biti, ni po babi ni po stričevima.

- Mislim da je to logičan slijed našeg djelovanja. Najvažnije je to da nas je kolektiv stvorio. Nema kod nas iskakanja. Imamo dosta solističkih dionica, ali i mlade kolege

su briljantni. Mislim da je ovo nagrada za naš dugotrajan rad u Ansamblu - kaže Ranogajec.

On je u Lado došao prije ravno 40 godina.

- S tim da sam nekih osam godina imao prekid, nešto sam drugo htio u životu, ali sam se vratio 1997. - priča Ranogajec.

- Znači, tko jednom uđe u Lado, nema drugog, nema van - primjećujemo.

- Ha! Tako je - smije se Ranogajec.

Večković je u član Ansambla 31 godinu.

- Od kada sam se tu zaposlio do danas. Ovaj status nama je velika čast obojici, zaista, nakon toliko godina i rada, i truda, i ljubavi, i zalaganja u očuvanju naše tradicije - ističe Večković.

Ni on ne zaboravlja kolege u orkestru, već kaže da svatko tu može biti solista.

- Nema tu striktno određenih uloga, sve ovisi od programu. Negdje sviramo u sklopu orkestra, negdje imamo solo nastupe. Većina nas svira više glazbala, ali evo za nas dvojicu nakon toliko godina, za sve ono što smo dali Ladu i dobili od Lada, ovo je jedna zaista, zaista velika nagrada i čast - naglašava Večković.

E da, svestranost glazbenika u orkestru Lada. Vratit ćemo s mi i na to, ali prvo da objasnimo što je to koncert majstor. Jasno je i nama da nije to neka počasna funkcija.

- Koncert majstor u simfonijskom orkestru je prvi iznad ostalih, a u Ladu je to malo drugačije. Ja sam primaš, u svim koreografijama u kojima sudjelujem započinjem stvar i završavam, a i u sred koreografija. Jako je važna kombinacija, komunikacija nas i plesača, jer moram, pratiti njihov korak da se ne bi raspala cijela konstrukcija koreografije. Tu sam ja poveznica između orkestra i plesača - pjevača. U tom dijelu najviše dajem za cijeli Ansambl. A što se tiče orkestra, imam strašno puno solističkih stvari na violini i jako puno snimljenih materijala u kojima sam prva violina - objašnjava Ranogajec.

VRAĆANJE U ŽIVOT

Reklo bi se, svi za nastupa gledaju u prvu violinu, odnosno koncert majstora. On je taj koji određuje štošta, makar publika to i ne primjeti. Nego, je li onda uvijek prva violina koncert majstor!?

- I u simfonijskom orkestru ima više koncert majstora. To ni ja nisam znao. Može koncert majstor biti i čelist... - na to će Ranogajec.

- Netko tko je istaknut, tko se ističe radom, zalaganjem, ulogom u nastupima - dodaje Večković.

Pa je tako i logično da je i Večković koncert majstor, jer njegova uloga u očuvanju niza tradicijskih instrumenata je ogromna.

- Da nije vas svi bi ti instrumenti umrli - velimo.

- Ne bi baš svi, ali veliki dio tih instrumenata sam vratio u život, pa je ova promocija i za to nagrada - smatra Večković.

- Zanimljivo je da su se pojavili mladi koji već barataju s tim tradicijskim instrumentima, a učili su od Stjepana - hvali kolegu Ranogajec.

Tko ne bi učio od Večkovića, čovjeka koji je, za potrebe HGU-a, i Martinu Validžić natjerao da zasvira u frulicu, pisak ako se ne varamo. Smije se on, ali činjenica jest da zna prezentirati bogatstvo tradicije.

- A i ti zvuci tradicijskih instrumenata su nekako privlačni. Zvuci su to koji dižu na tancanje - usuđujemo se kazati.

- U pravu ste. Često na svojim predavanjima govorim kako nije bez razloga da se većina hrvatskih tradicijskih instrumenta u pojedinim krajevima i preko tisuću godina nije mijenjala. Ostali su u jednakom obliku, jednakog zvuka. Pa mi je najinteresantnije kada mi dođu mladi ljudi, čak i oni koji nemaju veze s folklorom, sa željom da nauče svirati neki instrument, diple, dvojnice, gajde, štogod. Pa ih pitam zašto, a oni kažu da ih jednostavno to privlači - kazuje Večković.

Mladost dolazi sama, a i Lado među mladost ide. Podsjeća Ranogajec tako na program Lada zvan »Školski sat« za kojeg djeca dolaze k njima, baš kao i na to da su lani u Lisinskom održali dva koncerta za mlade da se upoznaju i s koncertima i s plesom. No, vratiti se nama valja u povijest svakog od dvojice koncert majstora. Evo, recimo, otac Branimirov, a Branimir je Zagrepčanin, dobar je dio djetinjstva bio na Cresu.

- Moj otac je bio na Cresu jedno pet, šest godina. On je kao dijete ostao bez roditelja za Drugog svjetskog rata i seljakao se po domovima. Bio je u Fužinama, u Bujama, da bi završio na Cresu i bio tamo do svoje srednje škole. Imao puno talijanskih prijatelja, puno toga od svoje ljubavi prema moru prenio na mene. Naučio me plivati, loviti ribu... Jako sam emotivan kad kad krenu Melodije Istre i Kvarnera, kao da sam s Cresa. A na Cresu je otac naučio i svirati gitaru, pa smo kod kuće pjevali onu: »Kupil sam ti prstenac, prestenac si zela...« - s lijepom nekom sjetom će Ranogajec.

DOBAR SAVJET

Jedino nije na prvu jasno zašto onda violina, zašto nije krenuo put muziciranja s gitarom!?

- To je vrlo jednostavno, kad dođeš u glazbenu školu nema biranja. U stvari, bilo je: hoćeš gitaru, hoćeš klarinet, hoćeš violinu. I tata je rakao: »Uzmi violinu.« I tako sam završio osnovnu i srednju glazbenu školu, upisao i Akademiju, ali pošto sam puno svirao po različitim KUD-ovima tamo me je vidio Ivo Ivančan mlađi, koji je dugo bio umjetnički direktor u Ladu, i rekao mi: »Pa zašto ne bi došao u Lado?« Činilo mi se da je to nekakav logičan slijed mog života, došao sam u Lado, počele su turneje i evo - jednostavno će Ranogajec.

Čini se da su obojica imali tu sreću da u nekim ključnim trenucima života nalete na dobronamjerne ljude koji su im dali dobar savjet. Doduše, Večković voli kazati da je za sve kriva njegova mama.

- Ona me je na neki način nagovorila, tjerala, poslala da učim svirati klarinet u lokalnoj limenoj glazbi. To je jedino bilo dostupno od instrumenata - priča Večković.

Slijedi srednja škola, pa fakultet i to strojarstva, dok se pomalo okolo svira. A onda...

> **Ljudi, atmosfera, to je ključno. Živimo ovdje sto na sat, od proba, od druženje, putovanja**
>
> BRANIMIR RANOGAJEC

LADO

- Pred kraj studij sam na ulazu fakulteta vidio oglas KUD-a Ivan Goran Kovačić u kojem se traži i klarinetist. Ništa o ome nisam znao prije, ali čim sam došao, nakon dvije tri probe, voditelj Tvrtko Zabec, poznati naš etnolog, predložio je da sviram i sopile i gajde. Pojma nisam imao kakva su to glazbala, nikad ih nisam vidio, ali prihvatio sam. Poslali su me na seminar, tamo sam savladao najosnovnije stvari, dosta toga i sam učio. Tako sam krenuo - prisjeća se Večković.

S druge strane želio je završiti fakultet, i jest, no sudba i opet čini svoje. U studentskoj menzi sreće kolegu koji je taman bio pozvan u Lado kao dobar tamburaš. Pa ga je prijatelj krenuo nagovarati da se javi na audiciju za klarinet, s obzirom da se taman mjesto ispraznilo.

- Prvo nisam htio, no on je bio uporan pa sam došao na audiciju. Nisam ni očekivao da će me primiti, mislio sam tu će doći akademski glazbenici, ali došao sam i odsvirao što sam znao. Primili su me na probnih šest mjeseci, u tih šest mjeseci prosvirao sam sve tradicijske instrumente kojih je tada bilo u LADU i primili su me za stalno - veli Večković.

NESTALE DUDE

Ubrzo su ga angažirali i momci iz etno grupe Legen da bude dio etnoscene u nastajanju zajedno s njima te Lidijom Bajuk i Dunjom Knebl.

- To ma na neki način potaknulo, baš kao i Hrvatska glazbena unija, da počnem istraživati o tradicijskim instrumentima, da o tome pišem tekstove. Našao sam hrpu instrumenata u Etnografskom muzeju u Zagrebu, u Glazbenom institutu, koje nitko više nije znao ni svirati, ni izrađivati, pa sam ih krenuo izrađivati sam da ih imam za sebe. Danas je puno instrumenata što sam ih vratio u život u zadnjih 30 godina, a gotovo ih je nestalo jer više nije bilo izvornih izrađivača i svirača koji bi ih znali svirati. Neke sam naučio svirati tako što sam slušao stare snimke iz instituta – ističe Večković.

- O, pa vi onda morate odgojiti mladost koja će vašim stopama – velimo mu.

- Imam ja i sina koji nastavlja. Evo upravo je u Estoniji na susretu mladih glazbenika. On i svira, i izrađuje i voli to jako puno – na to će Večković.

Na upit koje od glazbala mu je dalo najviše muke kad se s njim po prvi put susreo, odgovara kao iz topa: »Dude!«

- Dude? - provjeravamo.

- Da, to je instrument sličan gajdama, ali još stariji od gajdi. To je jedno od najizvornijih hrvatskih glazbala i doslovno su nestale – uči Večković.

Dvije su, kaže vrste duda, četveroglasne i peteroglasne. Danas u muzeju u Virovitici imamo jedan primjerak, a i u nekim muzejima u Slavoniji je daleko nakon njegove potrage pronađen gdjekoji stari primjerak.

- Međutim, u ono vrijeme nije bilo primjerka živog, samo opis i nekakav mali crtež. Na osnovu toga, slušajući snimku, pokušao sam rekonstruirati taj instrument. Trebalo mi je godinu dana da shvatim kako idu prsti, kako rupe, gdje se koji ton može odsvirati. Zahvaljujući našim Hrvatima u Mađarskoj uspio sam ih rekonstruirati i vratiti u život. To mi je definitivno bilo najteže – kazuje Večković.

INSTRUMENTI ŠTO IZUVAJU IZ CIPELA

Orkestar Ansambla Lado doslovno je život naših koncert majstora, no nije da nemaju oni i drugih glazbenih interesa. Ranogajec tako voli latinoameričku glazbu.

- Sviram u jednom bendu u kojem se svira glazba Čilea, Argentine, Bolivije, Perua. Ima svašta - veli tako Ranogajec.

Večković je pak tradicijske instrumente uveo i u rock, pop, ozbiljnu glazbu.

- Zovu me glazbenici, jer im je jako interesantan taj arhaični zvuk, lijepo se uklopi nekad u sve. I puno mladih je došlo interesirati se za tradicijske instrumente jer su čuli neku obradu u kojoj je tradicijskog instrumenta.

S druge pak strane nekad naši instrumenti izuju iz cipele i one koji su uvjereni da je u njih tradicija starija i veća.

- I u Irskoj i Škotskoj su bili jako iznenađeni zvukom i mogućnošću naših instrumenata, a po gajdama su znani u svijetu. Kad sam zasvirao peteroglasne dude nisu mogli vjerovati kakvu harmoniju i koliko zvuka daju - priča Večković.

> **Neka izvedbe uvijek vas dirnu sve da ih čujete sto puta. Jer, nisu ih ljudi bez veze izmislili prije tko zna koliko stotina godina. Netko je to ispjevao, makar ne znamo tko, nešto ga je na to potaklo. Uvijek se vraćam u to vrijeme dok vježbam, sviram**
>
> STJEPAN VEČKOVIĆ

LADO

NEKAD SE PAMTE

Ovaj dvojac, nema sumnje, voli to što radi, no svejedno je fascinantno da su ti već 40 i 30 godina. Što je ono ključno što ih tu, u Ladu, drži!?

- Koliko dugo ste vi danas ovdje - odgovaraju protupitanjem.

- Malo, ali mi je i lijepo i ugodno - priznajemo.

- Milina, zar ne - smiju se koncert majstori.

- Ljudi, atmosfera, to je ključno. Živimo ovdje sto na sat, od proba, od druženje, putovanja - kaže Ranogajec.

- Nekada ispada da smo više s kolegama na poslu nego s obitelji. Sva je to povezani, ljudi i ljubav naša prema folkloru i tradiciji - veli Večković.

- A zasuzi li vam oko još uvijek, nakon svih godina, na neku pjesmu, glazbu, ples - pitamo.

- Evo čujem kako kolegica pjeva Podravinu. Suza, svaki put. To je valjda u meni, ili se naježiš na neku melodiju, ili na pokret. To je ono prožimanje. A jako me dirne i kad vidim to naše zajedništvo, kad su svi ozareni dok pjevaju i plešu, kad osjetim tu vibraciju kako je prenose jedan prema drugima – iskreno će Ranogajec.

- Neka izvedbe uvijek vas dirnu sve da ih čujete sto puta. Jer, nisu ih ljudi bez veze izmislili prije tko zna koliko stotina godina. Netko je to ispjevao, makar ne znamo tko, nešto ga je na to potaklo. Uvijek se vraćam u to vrijeme dok vježbam, sviram – kaže Večković.

- Iz pouzdanih izvora saznajem da Stjepana samo sopila mogu rasplakati - šalimo se.

Smije se na ovo Večković, kaže dobre su sopile.

- Malo čudno zvuče, i meni su prvi put kad sam ih čuo čudno zvučale, ali navikne se čovjek na to. I sve treba cijeniti. Sve je to dio naše tradicije koju treba voljeti i čuvati - poručuje Večković.

A kad ćemo dobiti neke nove koncert majstore!? Možda već sljedeće godine, kažu momci, jer materijala ima.

- Ali, ovo je povijest i prvi se pamte - velimo.

- Stvarno je velika čast i podstrek da nastavimo i da prenosimo svoje znanje - skromno će Ranogajec i Večković, prvi koncert majstori otkada je Lada.

Nikolina LUCIĆ
Snimio Luka JELIČIĆ

Manuela Plohl ušla u sam vrh svjetske vinske struke

PRVA HRVATICA S TITULOM VINSKE AKADEMKINJE

Vinski su stručnjaci u nas uvelike i dalje solo igrači koji ovise o vlastitim sredstvima, naspram stručnjaka iz inozemstva gdje je uobičajeno da poslodavac ili čak država takvim skupim edukacijama pomažu svojim stručnjacima. Ova mi titula, kad se sve zbroji i oduzme, na tržištu daje određenu dodatnu potvrdu mojih vještina, naglašava Plohl

Poznata zadarska vinska konzultantica, edukatorica i vinska kolumnistica Manuela Plohl odnedavno se pridružila elitnoj skupini vinskih stručnjaka koji su ostvarili jedno od najviših priznanja u svijetu vina. Nakon uspješno prezentiranog rada o osobitostima i mogućnostima predstavljanja zadarskih vina na međunarodnom tržištu, postala je članica Austrijske vinske akademije, pridruživši se tako malom krugu od tek tisuću stručnjaka u svijetu s tim prestižnim zvanjem.

Kako nam je otkrila, riječ je o tituli koja nadilazi i samu DipWSET diplomu, koju je također stekla na uglednoj britanskoj vinskoj školi WSET - važnoj stepenici na njezinom profesionalnom putu. Ulazak u krug vinskih akademika za nju predstavlja veliko priznanje, ali i dodatnu motivaciju za daljnje istraživanje, dijeljenje znanja i kontinuirani razvoj u fascinantnom svijetu vina.

- Posebno me raduje što ovom titulom otvaram jedno novo poglavlje za hrvatsku vinsku scenu, a možda i vrata drugima jer sam zasad prva žena u Hrvatskoj s titulom akademika, ističe Plohl. Zasad, dodaje, jer vjeruje da će uskoro i nekolicina kolegica i kolega doći do te razine.

JEDINA NA SVIJETU

Inače, WSET je najuglednija svjetska vinska škola, u kojoj Plohl već godinama djeluje i kao edukatorica. Završni, četvrti stupanj - diplomu nedavno je stekla u Beču. Austrijska akademija licencirana je za izdavanje te najviše razine obrazovanja, ali ujedno jedina na svijetu dodjeljuje i vlastitu titulu vinskog akademika, korak više od londonske diplome.

- To je put koji je započeo još u vrijeme pandemije. Obveze sam usklađivala s poslovnim projektima i obiteljskim obvezama. Program okuplja prvenstveno profesionalce iz vinskog sektora, ali i strastvene ljubitelje vina koji se žele ozbiljno posvetiti toj materiji. Motivi su različiti - od čistog hedonizma do profesionalnog usavršavanja, kaže Plohl.

Titula vinskog akademika druga je najviša titula na svijetu, odmah ispod »Master od Wine«, koju u svijetu ima tek 400-tinjak osoba. Samo za usporedbu, manje ih je od astronauta. Pitali smo je li joj to logični idući korak.

- Otom-potom. U Hrvatskoj mi se novac koji bih u to uložila, nažalost, ne može tako brzo vratiti, što svakako utječe na moje buduće planove. Vinski su stručnjaci u nas uvelike i dalje solo igrači koji ovise o vlastitim sredstvima, naspram stručnjaka iz inozemstva gdje je uobičajeno da poslodavac ili čak država takvim skupim edukacijama pomažu svojim stručnjacima. Ova mi titula, kad se sve zbroji i oduzme, na tržištu daje određenu dodatnu potvrdu mojih vještina, naglašava Plohl.

Hrvatsko je tržište jako malo.

- Tako da su svi već znali tko sam i čime se bavim. Međutim, ako želim dalje napredovati, posebice s inozemnim klijentima, ovi uspjesi svakako su privlačni faktor klijentima iz industrije, kaže Plohl koja je za rad na Akademiji odlučila promovirati zadarsku vinsku regiju, budući da su radovi dostupni stručnjacima diljem svijeta i predstavljaju vrijedan oblik promocije.

- Fokusirala sam se na razvoj vinskog brenda regije, naše autohtone sorte, potencijale terroira i dobre primjere iz prakse. Ako govorimo o našoj regiji, na dobrom smo putu što se tiče proizvodnje, dok za razvoj brenda i promociju u struci predstoji puno rada i truda. Konkretno, ako u globalu gledamo Dalmaciju, nama na sjeveru globalno zatopljenje više ide na ruku nego vinogradarima na jugu. Posebice u Bukovici i Ravnim kotarima, gdje su dnevno - noćne oscilacije u temperaturi velike, što je poželjno u vinogradarstvu, naglašava Plohl.

ULAGANJA U MARKETING

Dodaje kao je svrdlovina očarala tržište i postala veliki hit, zbog čega bi se površine pod tom sortom trebale povećati.

- Vinogorje Benkovac - Stankovci, zadarsko i biogradsko područje također su poznati po introduciranim sortama. Tu je i maraština, mada to nije autohtona sorta. Kao takva je prihvaćena, ali riječ je o talijanskoj sorti s toskanskog područja. Zajedno s našim teroarom te u kontekstu našeg podneblja, postala je vrlo prepoznatljiva. No, ne smijemo je svojatati, iako je upravo na našem i šibenskom području po tom pitanju učinjen najveći iskorak, smatra Plohl. Tu je, naglašava, svrdlovina, koja se više ne smatra nekvalitetnom sortom.

Pregršt je savjeta, dodaje, koje vinari mogu primijeniti u svom poslovanju, posebice jer se ekstremno malo ulaže u vinski marketing.

- To je ogroman problem. U jednoj Champagnei na svaku bocu pjenušca otpada 30 posto ulaganja u jednu butelju. U nas se marketing izjednačava s reklamiranjem na društvenim mrežama. Rad sa stručnjacima te suradnja sa specijaliziranim časopisima u tom je polju osobito važna. Vidi se to iz primjera Novog Zelanda. Nevjerojatno su poznatiji u svjetskim uvjetima, iako imaju loše uvjete za uzgoj, ali proslavili su se upravo zbog marketinga, navodi Plohl.

TITULA VINSKOG AKADEMIKA DRUGA JE NAJVIŠA TITULA NA SVIJETU, ODMAH ISPOD »MASTER OD WINE«, KOJU U SVIJETU IMA TEK 400-tinjak OSOBA. SAMO ZA USPOREDBU, MANJE IH JE OD ASTRONAUTA

Zadrugarstvo kod nas ima negativne konotacije, no zapravo je visoko kvalitetno. Iz vlastitih sredstava dijeliti troškove do izlaska na tržište osigurava brži povratak uloženih sredstava

Pomnija klasifikacija vina, dodaje, olakšala bi poziciju malim vinarima i pridonijela ujednačenijoj kvaliteti.

- Sommelieri i edukatori nastoje ujednačiti priču, dok pojedini vinari komuniciraju isključivo vlastite interese. Takva neusklađenost dugoročno šteti brendu cijele regije. Zadrugarstvo kod nas ima negativne konotacije, no zapravo je visoko kvalitetno. Iz vlastitih sredstava dijeliti troškove do izlaska na tržište osigurava brži povratak uloženih sredstava, poručuje Plohl.

Nakon ovih uspjeha, Plohl je trenutačno fokusirana na vinski marketing, konzultacije i edukacije. U ovom trenutku piše o hrvatskim vinima i zadarskom vinskom području, s fokusom na sljubljivanju hrane i vina.

BEZALKOHOLNA VINA I PJENUŠCI

Dok je akademsku titulu zaslužila prezentacijom zadarskih vina, onu DipWSET-a dobila je nakon osobite obrade zadane teme - bezalkoholnih vina i pjenušaca, koji polako postaju sve popularniji na tržištu. S kolegama je dijelila temu, ali ne i pristup njoj.

- Priznajem, o njoj sam jako malo znala, tako da sam se morala dodatno obrazovati prije nego sam počela pisati rad. Njemačka je centar proizvodnje bezalkoholnih vina u svijetu. Trend je to koji ide u prilog tomu da vino bude piće dostupno svima, pa i onima koji zbog osobnih, vjerskih ili zdravstvenih razloga ne konzumiraju alkohol, kaže Plohl. Dodaje kako se na hrvatskom tržištu nalaze iznimno male količine takvih pića.

- Postoji više metoda uklanjanja alkohola iz vina, u čemu su se Njemci posebice izvještili, navodi Plohl. Naglašava ipak kako taj postupak uvelike mijenja karakter vina - posebice kod crnih vina.

- U pravilu se gubitak svojstava ničim ne smije nadoknađivati. Alkohol nevjerojatno utječe na percepciju okusa, tako da neposredno utječe i na aromatiku vina. Bezalkoholna su bijela vina tako jako slična onim uobičajenima, dok se crna gotovo niti ne mogu uspoređivati. Upravo iz tog razloga, potrošači preferiraju bijela bezalkoholna vina. Najsličnija karakterom bit će pjenušava vina, prvenstveno zbog mjehurića, koja zbog osjećaja peckanja na jeziku nadoknađuju nedostatak alkohola, objašnjava Plohl.

Tržište takvih vina zauzima tek neznatan postotak ukupne svjetske potrošnje, no vinari se nadaju daljnjem rastu i popularizaciji tog trenda.

Edi PRODAN
Snimio Nikola BLAGOJEVIĆ

Riječanka Monika Neral, jedna od najboljih hrvatskih sommelierki

MOJE VINO BIT ĆE SPOJ NESAVRŠENOSTI KOJE GA ČINE SAVRŠENIM

Imati barem jednu etiketu svojega vina velika mi je želja. Imati svoj vinograd i vinariju - ne jer to bi me previše vezalo za jedno mjesto, što je u suprotnosti s mojim stilom života. Međutim, stvoriti suradnju s nekom vinarijom, to da, tu se vidim. Predstaviti se kroz vino je nešto što ja smatram umjetnosti

Kad god bismo ju sreli prva nam je pomisao bila - živa. Tekući metal koji je stalno u nekoj svojoj dinamici, skoro neukrotiv u potrazi za stalno novim oblicima i putevima dolaska do njih. A opet, kad bi taj susret - predstavljanje vina, razgovor o aktivnostima sommeliera ili nešto slično, ali uvijek na podlozi vina - potrajao, osjetila bi se i jedna njezina skoro dijametralno drugačija strana. Jedna začuđujuća - s obzirom na dob i elemente žive koji ju krase - filozofska mudrost i smirenost. Riječanka Monika Neral diplomirana je lingvistica i aktivni govornik niza jezika. To je manje poznato. Monika Neral je jedna od najboljih u konkurenciji hrvatskih sommeliera, s obzirom na plasmane ona je ujedno i najbolja sommelierka Hrvatske. Kao i Italije. Iako je na nedavnom sommelierskom prvenstvu Italije bila treća, ispred nje su bila dvojica kolega, tako da stoji i ta tvrdnja. Ti su podaci i već mnogo bolje poznati, ne samo u Hrvatskoj. S obzirom na to da posjeduje dvojno državljanstvo vrlo je aktivna kako u Hrvatskoj, tako i Italiji u kojoj se školovala, stekla diplomu lingvistice. U Trstu i Padovi, živjela je skoro dva desetljeća, ali na kraju pobijedili su Rijeka i Hrvatska gdje je osnovala vlastitu tvrtku - zanimljivog naziva Vinner - čija je najvažnija misija edukacija i snažna implementacija kulture vina.

JEDINO ISPRAVNO

Svugdje vas ima - Hrvatska, Italija, Austrija, i svugdje ste u vrhu. K tome jedina žena sa zlatnom ASI diplomom i to ne samo u Hrvatskoj nego i u domovini navedene asocijacije - Italiji. Kako vam to uspijeva?

- Osoba sam koja kad u nešto krene, mora doći do kraja, koliko god to teško bilo. Vino je dio mene i sve uspjehe koje sam do sada postigla su došli prirodno, spontano, osjećala sam da je to jedini ispravni put za mene. U Hrvatskoj sam bila tri puta u finalu državnog sommelierskog prvenstva, u Italiji sam do finala došla ove godine, u Austriji sam završila WSET diplomu u najbržem mogućem roku. I ja se pitam je li to nešto izvanredno, ne znam, ali poznavajući sebe i svoj karakter, to je jednostavno tako moralo biti, nije bilo druge opcije.

Već smo poprilično zakoračili u proces Kvarner - europska godina gastronomije. S obzirom na to da ste jedna od ambasadorica projekta, kao i na činjenicu da ste jako fokusirani na edukativne procese s kojima se mijenja svijest o kulturi vina, kakvi su vam planovi koji povezuju spomenutu godinu, vašu ulogu u njoj i vaš rad. Hoće li se ova godina iskoristiti za vama željene promjene eno-gastronomske kulture Hrvatske?

- Planovi su raditi još intenzivnije na spomenutoj svijesti i kulturi vina na području Kvarnera te promovirati ono što nam ovaj kraj nudi - vrhunske namirnice i sve bolja vina. Ja ću svakako ovu godinu »iskoristiti« najbolje što mogu i nadam se da će se rezultati brzo pokazati i da će se uloženi trud isplatiti.

MENTALITET SREDINE

U našoj je zemlji jako narastao broj vinskih evenata, sajmova, natjecanja, a da paralelno taj proces nema prevelik utjecaj na porast kulture stola. I dalje se najviše prodaju uvozna vina niske kvalitete, u Hrvatskoj stagniraju površine pod vinogradima. Nije li naprosto u Hrvatskoj trenutno bolja »ambalaža« od »sadržaja«?

- Nažalost je to naša realnost. Najteže je promijeniti mentalitet neke sredine i s time se je najteže boriti. Kultura stola je, po mojem mišljenju, još nešto dosta daleko od nas kada se usporedimo sa susjednim zapadnim zemljama. Ali - vinski eventi su tu da to promjene! Iako, dosta je to spori proces i zato se čini da se ništa ne mijenja. Na konzumaciju vina utječu dva glavna faktora: cijena naših vina koja je iz raznih razloga previsoka - u retailu i u restoranu - te manjak znanja, zainteresiranosti i edukacije. Većina se vodi principom »kupiti što god«. I zato se konzumiraju povoljna argentinska, južnoafrička i talijanska vina - ne gleda se na kvalitetu. Ali opet ponavljam - u svojim sam stavovima pozitivna stoga vjerujem da će se sve pomalo promijeniti ako budemo težili održivoj budućnosti - cijene, mentalitet, kultura - samo treba vremena i pravi stručnjaci koji će prenijeti znanje široj publici.

VLASTITA ETIKETA

Kakva je situacija na domaćem sommelierskom nebu? Nedavno je obilježena trideseta obljetnica Kalavojne, istarske udruge s kojom je zapravo počeo sommelierski zamah i u Hrvatskoj. Kakav je odnos »starih« i »mladih« sommeliera, koliko ste naprosto različiti?

- Starije i mlađe generacije sommeliera su dosta različite. Različito razmišljamo, i to me ne čudi, jer je ovo naše doba puno brže, dinamičnije, puno je lakše doći do svih mogućih informacija, educirati se, putovati. S druge strane, puno je teže doći do nekog visokog plasmana, rezultata ili uspjeha jer je konkurencija puno jača. Ta razlika je trenutno vidljiva i u obiteljskim vinarijama - starije generacije imaju znanje koje prenose, nove generacije imaju još dodatan pogled prema svijetu i razvoju, trude se naprosto izboriti se za svoje mjesto među sve većem broju proizvođača. Imam osjećaj da sada puno više »grizemo« i da se ozbiljno borimo za sebe na međunarodnoj sceni.

Znamo da vam je uzaludno postavljati pitanja o najdražim vinima, ali imate li potrebu, kao dakle jedna od najboljih sommelierki u velikom i za vina jako važnim dijelovima Europe, krenuti u osmišljavanje i proizvodnju - svog vina?

- Imati barem jednu etiketu svojega vina velika mi je želja. Imati svoj vinograd i vinariju - ne jer to bi me previše vezalo za jedno mjesto, što je u suprotnosti s mojim stilom života. Međutim, stvoriti suradnju s nekom vinarijom, to da, tu se vidim. Predstaviti se kroz vino je nešto što ja smatram umjetnosti. Moje vino jednog će dana biti spoj nesavršenih karakteristika koje ga u konačnici čine savršenim. Jedva čekam!

VINO MI JE POKAZALO PUT

Jako lijepo zvuči vaša definicija sommelierstva kao sklopa humanističkih znanosti - jezika i književnosti, filozofije, povijesti te geografije. Kada nastupate, kad ocjenjujete vina, koliko i sami koristite sve te discipline, koliko vam pomažu u opisu vina?

- Sve navedene discipline su mi vrlo zanimljive i u slobodno vrijeme ih proučavam. Sommelierstvo je upravo spoj raznih znanosti i bez njih vino ne bi bilo toliko duboko, intrigantno i šarmantno. Tako da, točno je - nesvjesno koristim svaki dan sve te discipline kada predajem, ocjenjujem, učim, nastupam… Kao što pišete u uvodu, moja prva ljubav su jezici, s njima dolaze i književnost, povijest, filozofija te geografija, ali nešto konkretno mi je falilo u svemu tome. E vidite - vino je bila ta konkretna stvar koja je dala smisao apstraktnim znanostima i pokazala mi put!

Krešimir Golubić, fotograf, kroničar i sudionik koji je od grafita stvorio vodič

Siniša PAVIĆ
Snimio Davor KOVAČEVIĆ

STREET ART JE NAJBRŽE RASTUĆI SMJER U POVIJESTI UMJETNOSTI

Ne samo da ima vjernu publiku koja to sve prati, nego i galerije koje to prate i kolekcionare koji kupuju radove. Imao sam sreću da sam dio te scene od samih njenih početaka, od trena kada se stvarala sredinom 90-ih. Tad se prvi udar dogodio, da bi se 2000-tih scena potpuno razbuktala, a ja sam imao sreće upoznati neke umjetnike na samim njihovim počecima - ističe Golubić.

Krešimir Golubićima privilegij da živi svoj san. Ili je bolje reći da je jedan od rijetkih sretnika kojima se u snu razdanilo što mu je u životu raditi. A taj san je, kako sam veli, bio taman takav da svoju fascinaciju uličnom umjetnošću ukoriči prije koju godinu u Street Art & grafiti vodič 2021./22. To je bio onaj prvi vodič, vezan samo za Zagreb i njegova pročelja. Priča je, međutim, brzo otišla dalje, pa je tako prije koji dan, u zagrebačkoj WIDE - grafiti & street art gallery, Golubić predstavio treće izdanje Street Art & grafiti vodiča Zagreb - Sisak - Karlovac. A zašto Sisak i Karlovac uz Zagreb objašnjava Golubić na samom početku vodiča. »Sisak i Karlovac udaljeni su tek sat vremena vožnje od Zagreba i svakom ozbiljnijem ljubitelju ulične umjetnosti pružaju priliku za cjelovitiji i bogatiji doživljaj street art scene. Iako je Zagreb i dalje nositelj ove urbane kulture, s najvećim brojem umjetnika i intervencija u različitim tehnikama, upravo obližnji gradovi nude ono što Zagreb sve manje ima – veći broj radova domaćih i stranih autora.«

I PUBLIKA I KOLEKCIONARI

Samo, tko je Krešimir Golubić i zašto vodič!? I zašto je promocija vodiča prigoda da vidi drage neke ljude?

- Zar je trebalo napisati vodič da bi se prijatelje vidjelo? Nisu valjda takva vremena - velimo mu, što u šali, što u zbilji.

- Očito da su takva vremena. Živimo u nekoj ludnici, to je tako, priznali mi to ili ne. Ispada da se vidim s prijateljima na nekim izložbama, nekim događanjima, povremeno samo - priznaje Golubić.

Pred nama ozbiljno čeljade, outfitom nimalo nalik nekoj uobičajenoj predodžbi o grafiterima. Smije se Golubić na ovu našu opasku, kaže »odijelo ne čini čovjeka«.

- I upravo je suprotno! Ove godine je 35 godina kako sam krenuo fotografirati i crtati grafite. Arhiviram i dokumentiram scenu, a jednako tako sam i aktivni sudionik scene. I ovaj Street Art & grafiti vodič, njegovo treće izdanje koje je izašlo u zadnjih pet, šest godina, tu je kao dokument jednog vremena, ali i kao putokaz svim onima koji su se tek nedavno zainteresirali za ovaj vid urbane umjetnosti - kazuje Golubić.

Jer, dodaje, za ovo o čemu vodič piše, a piše o uličnoj umjetnosti, povjesničari umjetnosti kažu da je najbrže rastući smjer u povijesti umjetnosti koji se ikada dogodio.

- I koji ne samo da ima vjernu publiku koja to sve prati, nego i galerije koje to prate i kolekcionare koji kupuju radove. Imao sam sreću da sam dio te scene od samih njenih početaka, od trena kada se stvarala sredinom 1990-ih. Tad se prvi udar dogodio, da bi se 2000-te se scena potpuno razbuktala, a ja sam imao sreće upoznati neke umjetnike na samim njihovim počecima - ističe Golubić.

TURISTIČKI VODIČ

No, za odluku da svoje iskustvo, ako ne i strast stavi u vodič kriv je ipak onaj spomenuti san.

- Doslovno je pet godina kako sam to odsanjao. Doslovno. Valjda je bio četvrti, peti mjesec 2021. kada sam rekao sam sebi: »Ja to moram napraviti!« S druge strane, imao sam puno upita ljudi koji me poznaju da im pokažem grafite po gradu. Nesvjesno, iz gušta, s prijateljima sam obilazio grad i objašnjavao im kako je što nastalo, odakle je krenulo, cijelu priču. I onda sam imao priliku susresti se s ljudima iz Turističke zajednice koji su me pitali bih li mogao napraviti neku službenu turu na tu temu. Napravili smo ogledan primjer ture i svima se svidjelo - priča Golubić.

Danas je on i službeno turistički vodič, onaj koji ima turu vezeno za uličnu umjetnost i to ne samo u Zagrebu. Evo ga i gostuje naokolo, primjerice u Ljubljani, a sve na temu urbane umjetnosti.

- Kompleksna je to umjetnost, ima puno svojih pravila, svojih zakonitosti. Imao sam sreće da sam tu od početka kao dio druge generacije zagrebačkih crtača grafita. Sjećam se, naravno, i prve generacije početkom 1980-ih kada su grafiti stigli u Zagreb i u Hrvatsku, odnosno tada Jugoslaviju. Bili smo uvijek napredni i to do te mjere da je Zagreb, kasnije sam to shvatio, bio prvi grad na istoku Europe koji je imao scenu koja je objedinjavala i grafiti crtače, i grafiti grupe, breakedance grupe, hip-hop izvođače -priča Golubić.

Nešto je »krivice«, spominje se Golubić, i na Radiju 101, na Slavinu Balenu koji je puštao hip hop muziku, pa na filmovima iz tog doba kao što je Beat Street.

- Pa američki filmovi koje smo tada gledali na televiziji gdje sam i ja kao klinac po prvi put vidio grafite na njujorškim vlakovima. Sve nas je to ponukalo, onako generacijski, da se okušamo u plesu, crtanju, ili k'o Renata Đošić na hip-hop taman da bude jedan od prvih repera koji je repao na svom materinjem jeziku, a ne samo na engleskom - ističe Golubić.

JURIMO I NE GLEDAMO

Nego, murali, grafiti, išarani zidovi. Kad vani idemo, u posjet kakvoj svjetskoj metropoli, nanižemo mali milijun selfija pred muralima. Kod kuće ih i ne vidimo. Ovaj vodič, priznajemo, tjera čovjeka da digne glavu s poda dok šeta vlastitim gradom, da baci oko na zidove svoga grada.

- Često puta mi se dogodilo u Zagrebu da mi ljudi kažu kako su nekom ulicom prošli tisuću puta, a evo prvi put sada vide neke stvari. To ja tako, jurimo kroz svoj grad i ne gledamo. Na odmoru je drugačije - dobrohotno Golubić.

Pitamo ga koliko je onda ovaj vodič dobra stvar za same umjetnike, čini li ih vidljivijima?

- Meni je ovo dio neke šire priče i nadam se da ću u bližoj budućnosti napraviti fotomonografiju ne samo Zagreba, Siska, ili Karlovca već i Splita, Rijeke, Pule, Vodnjana, Osijeka, Opuzena, Bjelovara, Vukovara i svih ostalih gradova koji imaju ovakvu scenu. Do sada sam fotografirao 12 gradova koji imaju scenu murala i cilj mi je zaokružiti priču s fotomonografijom - ističe Golubić.

Lijepo je čuti Golubića kako kaže da se scena razvila u ovih 20-ak godina. Nekada se, putniku namjerniku, i ne čini da je tako. A opet, skloni smo mi tome da smo kritični previše prema svemu. Slaže se Golubić s tom konstatacijom, no jednako tako veli da možda samo ovaj vid umjetnosti prolazi ispod radar.

- Ali, hrvatska scena je stvarno dobro zastupljena vani. Postoje imena naše scena koja su stvarno vani jako poznata. Pa ako se danas i ne ostvari neki mega uspjeh, ostvarit će se kasnije. Sve će to doći na svoje. Nije tu samo vodič, danas organiziramo i više street art festivala, od lani imamo i Šibenik Street Art festival, a gdje su tu Vukovar Art, RE:Think u Sisku i slično - kaže Golubić.

I odgovor na pitanje zbog čega u vodiču uz Zagreb i Sisak i Karlovac zapravo je logičan.

- Primjetio sam da me turisti pitaju gdje osim Zagreba ima nešto i uvijek sam ih slao u Karlovac ili Sisak. Pa kad je već novo izdanje logično je bilo da ga proširim - veli Golubić.

PRVA OZBILJNA STVAR

Inače, premda izgleda kao ležerno odjeven vlasnik kakve uspješne tvrtke Golubić se još uvijek zna uhvatiti spreja i crtati. Oslikani pothodnici Novog Zagreba su djelo grupe Zid čiji je i on dio.

- Ali, ako vam je interesantno, tu je kolega umjetnik koji je oslikavao Branimirovu ulicu 1987. godine, Zdenko Bužek. Bio je to street art prije street arta - daje nam mig Golubić.

Ako je Branimirova oslikana 1987. i ako je to bilo pionirsko djelo onda je Bužek u ovome već jedno 40 godina.

- Ne sjećam se točno godina, ali 1980-ih sam s grupom napravio jedan mural u sklopu nekakvog festivala. I to nije bio na ulici već novogradnja - smješka se Bužek spominjući se svojih početaka.

Branimirova za Univerzijade bila je zato prva ozbiljna stvar.

- A onda godinama kao da je bila neka velika pauza. I kada usporedite sve to s ovom što se danas događa, s muralima u Zagrebu, razlika je ogromna, kao da prije ničeg nije ni bilo. Pa i nije - veli Bužek.

Pitamo ga jesmo li mi to kaskali za svijetom i kaskamo li još uvijek kad govorimo o uličnoj umjetnosti.

- Moj je utisak da se za socijalističkog uređenja vlast bojala umjetnosti. Nisu se jedino bojali klasične umjetnosti i naive koju je Tito propagirao. Sve drugo je bilo zapostavljeno - mišljenja je Bužek.

Tko je onomad predložio oslikavanje Branimirove ne spominje se, ali činjenica je da je odobreno i da su se murali održali na životu praktički do nedavno. Sjeća se da su mogli umjetnici birati koji bio dio zida htjeli za svoje »platno«. A on crta i dandanas, jer murale voli raditi, taman da i on bude dio grupe Zid koja je oslikavala pothodnike. I zahvalan je Golubiću na toj prilici.

Elam, u prostoru galerije WIDE predstavljeno je treće izdanje vodiča koji otkriva sve ono što zidovi Zagreba, Siska i Karlovca imaju. No, kako to lijepo u uvodu piše Golubić, Street Art & grafiti vodič samo je orijentir u potrazi za urbanom umjetnošću, jer radova je daleko više od svega što se na 60-ak stranica moglo predstaviti. »Na vama je da otkrijete nova pročelja, murale i intervencije koje su vam možda dosad promaknule«, poručuje Golubić. Ostade nam još pitati gdje mu srce zakuca jače, kraj kojeg uličnog uratka.

- Kad god vidim nešto novo. Uvijek novo gledam. Nerijetko mi se događa da šetam s ljudima i naletim na nove radove i ostanem paf - iskreno će Golubić.

SVE JE POČELO 1962.

Kada je sve počelo i kako!? Donosi vodič i spomen onih ponajvažnijih trenutaka u stvaranju street art scene vani i u nas. Počelo je sve 1962. godine i to ilegalnim djelima formativnih uličnih umjetnika što su nastajala u Rue Visconti u Parizu. Godine 1968. u New Yorku izlazi publikacija A Photo Essey: SREET ART/N.Y., prva u kojoj se pojavljuje izraz street art. Iste te godine u Splitu je izvedena prva ilegalna umjetnička intervencija u bivšoj Jugoslaviji - Crveni Peristil. Godine 2000-te uzima Golubić kao godine kada je street art u Hrvatskoj prodisao, a spominje i prvu street art izložbu u regiji onu u Ljubljani 2006.

RIJEČKI DOPRINOS

Rijeka ima svoje značenje i svoju težinu na domaćoj grafiti i street art sceni. Gotovo paralelno sa Zagrebom, Splitom i Osijekom, početkom devedesetih javlja se nova generacija grafiti umjetnika koja stvara i širi novu urbanu grafiti art kulturu. Kroz godine se umjetnici na sceni mijenjaju, pojavljuju i nestaju… No danas moramo istaknuti Eduarda Filipovića – SEC-a, Vladimira Tomića – MOSK-a i Filipa Burborana – MORKA, koji nose riječku scenu ne samo kod kuće nego i vani. Od zidova koje redovito posjećujem kad sam u Rijeci posebno ističem graffiti art radove u Harteri, kao i velike produkcije, odnosno murale, u njenoj okolici - kazuje Golubić.

Radova je daleko više od svega što se na 60-ak stranica moglo predstaviti

Ove godine je 35 godina kako sam krenuo fotografirati i crtati grafite. Arhiviram i dokumentiram scenu, a jednako tako sam i aktivni sudionik scene

KREŠIMIR GOLUBIĆ

Na temelju članka 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (»Narodne novine«, („Narodne novine“ br. 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 114/01., 79/06., 141/06., 79/06., 141/08., 38/09., 153/09., 90/10., 143/12., 152/14., 81/15. i 94/17.) članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 36/09., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17. i 144/20.), čl. 53. Statuta Grada Bakra Statuta Grada Bakra (»Službene novine Grada Bakra«, br. 4/18., 12/18., 4/20., 3/21., 14/21., 10/23., 13/23. i 14/23.,br. 15/23 – pročišćeni tekst), članaka 3.-10. Odluke o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja nekretninama u vlasništvu Grada Bakra (»Službene novine Primorsko – goranske županije«, br. 40/09., 44/09.) i Zaključka gradonačelnika, Klasa:024-03/26-01/2, Urbroj: 2170-2-04/2-26-20 od 30. siječnja 2026., te Zaključka gradonačelnika, Klasa: 024-03/26-01/2, Urbroj: 2170-2-04/2-26-21 od 30. siječnja 2026. Grad Bakar raspisuje:

JAVNI NATJEČAJ

I. Predmet ovog javnog natječaja davanje u zakup nekretnina označenih kao:

k.č.br.	kultura	z.k.ul.	k.o.	dio/cijela	površina koja se daje u zakup u m²	početna mjesečna zakupnina u € bez PDV-a	iznos jamstva u €
2925/1	prirodno neplodno zemljište	2176	Bakar	dio**	11600 m²	16.820,00	1.682,00
2925/5	neplodno zemljište, spremnik	2122	Bakar	dio**			

*Početna mjesečna zakupnina je bez PDV-a.
**građevinsko zemljište prema skici objavljenoj uz ovaj natječaj na mrežnim stranicama Grada Bakra (https://www.bakar.hr) oznake red. br. 1.

II. Predmet ovog javnog natječaja davanje u zakup nekretnine označene kao:

k.č.br.	kultura	z.k. ul.	k.o.	dio/ cijela	površina koja se daje u zakup u m²	početna mjesečna zakupnina u € bez PDV-a	iznos jamstva u €
2925/1	prirodno neplodno zemljište	2176	Bakar	dio**	506 m²	911,00	91,10

*Početna mjesečna zakupnina je bez PDV-a.
**građevinsko zemljište prema skici objavljenoj uz ovaj natječaj na mrežnim stranicama Grada Bakra (https://www.bakar.hr) oznake redni broj 2.

Nekretnine iz točke I. i II. ovog Javnog natječaju daju se u zakup na određeno vrijeme od dvije godine od dana solemnizacije ugovora i to nekretnine iz točke I. kao jedna zasebna cjelina, te nekretnina iz točke II. kao druga zasebna cjelina. Vlasnik zemljišta zadržava pravo raskida ugovora i prije roka od dvije godine od dana solemnizacije ugovora ukoliko vlasnik ishoduje projektnu dokumentaciju za privođenje zemljišta planiranoj namjeni.
Nekretnine iz točke I. daju se u zakup u svrhu skladištenja drvne građe bez mogućnosti davanja zemljišta u podzakup.
Nekretnina iz točke II. daje se u zakup u svrhu parkirališta bez mogućnosti davanja zemljišta u podzakup.
Pravo sudjelovanja na ovom natječaju imaju sve fizičke osobe koje imaju državljanstvo Republike Hrvatske, državljanstvo država koje čine Europski gospodarski prostor te državljani onih država s kojim Republika Hrvatska ima Ugovor o reciprocitetu stjecanja nekretnina te pravne osobe koje imaju sjedište u Republici Hrvatskoj ili državi koja čini Europski gospodarski prostor.
Rok za podnošenje ponuda za zakup nekretnina je 15 dana od dana objave natječaja u dnevnom tisku.
Ponuditelj koji se natječe za zakup nekretnina ponuđenih ovim natječajem dužan je za sudjelovanje uplatiti u korist Grada Bakra jamčevinu u iznosu navedenom u tablici.
Jamčevina se uplaćuje na žiro račun Grada Bakra broj: HR7824020061800400007, uz naznaku: jamčevina za zakup nekretnina, poziv na broj: HR68 9016-OIB.
Tekst ovog natječaja objavljen je na mrežnim stranicama Grada Bakra http://www.bakar.hr i u Novom listu.
Ponuda za zakup zemljišta obavezno sadrži:
- pisanu ponudu u kojoj su naznačene nekretnina / nekretnine za čiji se zakup ponuditelj natječe te iznos mjesečne zakupnine koju nudi, te napomenu da li se radi o ponudi za javni natječaj za zakup nekretnine pod točkom I. i /ili II. ovog Javnog natječaja,
- dokaz o izvršenoj uplati jamčevine,
- podatak o osobnom identifikacijskom broju (OIB) i IBAN računa, preslika osobne iskaznice i dokaz o državljanstvu podnositelja ili dokaz o registraciji pravne osobe (u slučaju da je ponuditelj pravna osoba) u originalu ili ovjerenoj preslici (ne starije od 3 mjeseca od dana objave ovog natječaja u dnevnom tisku),
- izjavu ponuditelja koji dostavlja ponudu za zakup nekretnina pod točkom I. Javnog natječaja da će u slučaju da njegova ponuda bude prihvaćena, prilikom sklapanja ugovora o zakupu dostaviti bjanko zadužnicu s naznakom najvišeg iznosa do 150.000,00 € kao osiguranje za izvršenje ugovornih obveza. Izjavu ponuditelja koji dostavlja ponudu za zakup nekretninu pod točkom II. Javnog natječaja da će u slučaju da njegova ponuda bude prihvaćena, prilikom sklapanja ugovora o zakupu dostaviti bjanko zadužnicu s naznakom najvišeg iznos do 10. 000,00 € kao osiguranje za izvršenje ugovornih obveza,
- izjavu ponuditelja kojom se obvezuje da će, u slučaju da njegova ponuda bude prihvaćena, sklopiti ugovor o zakupu na njegov trošak, zatim da u cijelosti prihvaća uvjete natječaja, te da njegova ponuda ostaje na snazi 90 dana, računajući od dana otvaranja ponuda,
- IBAN račun na koji će se izvršiti povrat jamčevine ukoliko ponuda ponuditelja ne bude odabrana.

Ponude za zakup nekretnina dostavljaju se u zatvorenoj omotnici s naznakom:

„NATJEČAJ ZA ZAKUP ZEMLJIŠTA – NE OTVARAJ“ na slijedeću adresu:
GRAD BAKAR
Primorje 39, 51222 Bakar

Ponude se mogu predati osobno, neposredno putem pisarnice Grada Bakra koja se nalazi na istoj adresi ili preporučenom pošiljkom putem pošte. Danom predaje ponude smatra se dan predaje ponude Gradu Bakru, odnosno dan predaje ponude na poštu preporučenom pošiljkom.
Svaka dostavljena ponuda smatrat će se valjanom ukoliko sadrži sve tražene podatke i potrebnu dokumentaciju te ukoliko je pravovremeno dostavljena.
Nerazumljive, neodređene, nepotpune i nepravovremene ponude, kao i ponude u kojima je iznos ponuđene mjesečne zakupnine niži od iznosa određenog u tablici iz točke I. i II., smatrat će se nevaljanima.
Također, ponude koje budu dostavljene od strane ponuditelja koji po bilo kojoj osnovi prema Gradu Bakru ima nepodmirenih obveza ili vodi sudski spor s Gradom Bakrom neće biti razmatrane, odnosno neće se smatrati valjanima.
Javni natječaj može se provesti i ako na njemu sudjeluje samo jedan ponuditelj.
Javno otvaranje pristiglih ponuda za zakup nekretnina održat će se

16. ožujka 2026. godine u Gradskoj vijećnici Grada Bakra, s početkom u 9:00 sati

Najpovoljnijim ponuditeljem smatrat će se ponuditelj koji ponudi najvišu cijenu, pod uvjetom da ispunjava i sve druge uvjete natječaja. U slučaju odustanka prvog najpovoljnijeg ponuditelja, najboljim ponuditeljem smatra se sljedeći ponuditelj koji je ponudio najvišu cijenu uz uvjet da je veća od početne cijene.
Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuditelja donosi nadležno tijelo Grada Bakra.
Ponuditelju koji bude izabran kao najpovoljniji jamčevina će se uračunat u zakupninu, dok će se ostalim ponuditeljima vratiti u roku 15 dana od dana donošenja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuditelja.
U slučaju da ponuditelj čija ponuda bude prihvaćena odustane od sklapanja ugovora ili ne dostavi bjanko zadužnicu sukladno izjavi koja je sastavni dio ponude gubi pravo na povrat jamčevine.
Ako najpovoljnijim ponuditeljem budu utvrđene dvije ili više osoba koje su podnijele zajedničku ponudu, njihova je obveza glede isplate zakupnine solidarna te će kao takva biti utvrđena i ugovorom.
Iznos zakupnine koja je postignuta za nekretnine ponuđene ovim natječajem zakupnik je dužan plaćati mjesečno, unaprijed do 5. u tekućem mjesecu, na temelju izdanog računa.
Ukoliko zakupnik zakasni s plaćanjem računa za zakup zemljišta obvezuje se na plaćanje zakonskih zateznih kamata koje teku od dana dospijeća plaćanja do dana isplate. Ukoliko zakupnik zakasni s plaćanjem više od 30 dana, Grad ima pravo jednostrano raskinuti ugovor.
Zakup nekretnina se obavlja po načelu »viđeno – kupljeno«. Grad ne odgovara za eventualnu neusklađenost podataka koji se odnose na površinu, kulturu ili namjenu nekretnina, a koji mogu proizaći iz katastarske, zemljišnoknjižne i druge dokumentacije te stvarnog stanja u prostoru.
Svi troškovi vezani za provedbu ugovora (trošak utvrđivanja visine početne cijene, trošak objave natječaja, ovjere, pristojbe, PDV-a i sl.) na teret su zakupnika.
Grad Bakar pridržava pravo poništenja objavljenog natječaja u cijelosti ili djelomično, u svakoj fazi postupka, bez davanja posebnog obrazloženja, kao i pravo ne izbora najpovoljnijeg ponuditelja. U tom slučaju Grad ne snosi nikakvu odgovornost prema bilo kojem ponuditelju.

KLASA: 944-01/25-01/6
URBROJ: 2170-2-04/2-26-30
Bakar, 09. veljače 2026.

Gradonačelnik
Tomislav Klarić

FENIKS
ENIGMATSKA IZDANJA
Pretplatite se... na tel. 051/650-043 ili 051/650-194...
ili na info.pretplata@novilist.hr

Gradonačelnik Grada Novog Vinodolskog, na temelju članka 6. Odluke o zakupu poslovnog prostora (Službene novine, br. 8/2025), raspisuje

JAVNI NATJEČAJ

za davanje u zakup poslovnih prostora

1. **u Bateru, Bater 3**
   (prizemlje Društvenog doma), izgrađen na k.č.br. 10558 k.o. Novi, upisan u z.k.ul.br. 1769 i na k.č.br. 10569 k.o. Novi, upisane u z.k.ul.br. 313
2. **u Novom Vinodolskom, Jurkovo 3**
   (poslovni prostor br. 3, zapadna strana prizemlja stambeno-poslovne zgrade), izgrađene na k.č.br. 3657/2 k.o. Novi upisane u z.k.ul.br. 2882

Tekst cjelokupnog javnog natječaja nalazi se na službenim internetskim stranicama Grada www.novi-vinodolski.hr i oglasnoj ploči Grada Novog Vinodolskog.

GRADONAČELNIK
Tomislav Cvitković

Kultna pizzeria bračnog para Vorić u Bujama proizvodi vlastito brašno za pizzu

S. SKOKO

OD ZEMLJE DO TANJURA

10
hektara pšenice, pira i duruma siju Vorići godišnje

Doria MOHOROVIĆ

Dok se većina pizza rađa iz vreće brašna, u slučaju Karmen i Josipa Bepa Vorića iz Buja njezina priča započinje na polju. Vlastito uzgojeno žito i brašno temelj su pizze koja se u konobi i pizzeriji Aquarius pretvara u autentičnu priču »od zemlje do tanjura«. Ovaj danas kultni bujski lokal svoja je vrata otvorio još 1988. godine, kao prva pizzeria u gradu, postavši usputna, ali nezaobilazna postaja svima koji su se iz Trsta i Kopra vraćali prema Istri.

Posljednjih godina Vorići tijesto za pizzu, kruh, focacciu i paštu pripremaju isključivo od žita koje sami uzgajaju. Upravo je tu filozofiju - pizzu od brašna s vlastitih njiva, i to od više različitih vrsta, Vorić predstavio na gastrodogađaju koji je u Bujama okupilo međunarodne stručnjake, predstavnike Campionato Mondiale della Pizza iz Parme, goste iz svijeta gastronomije i vina te brojne novinare.

- U mom primjeru 0 kilometara znači da je proizvod s istog područja gdje ga spremamo i konzumiramo. Mi smo otišli korak dalje - s našim kooperantima sijemo pšenicu, durum pšenicu i pir na poznatoj vinogradarskoj poziciji Santa Lucia u Bujama. Nakon žetve plod skladištimo, vozimo u mlin, a zatim brašno ponovo čuvamo kod sebe i koristimo ga za pizzu, tjesteninu, kruh i focacciu, objašnjava Vorić, naglašavajući kako je riječ o složenom procesu koji je teško izvesti bez potpune uključenosti cijele obitelji i tima.

MALI LABORATORIJ

Jedan od najprepoznatljivijih proizvoda ovog lokala danas je pizza od integralnog pirovog brašna, vrlo tražena među gostima. No, reakcije su u početku bile podijeljene.

- Naši ljudi su tijesto od pira u početku uglavnom odbijali. Najčešći odgovor bio je: »Fala lipa, nan ne rabi jer nismo bolni.« Slovenci, koji žive aktivnije, prihvatili su je puno ranije. Danas pirova pizza čini između 35 i 40 posto prodaje. Pirovo tijesto je probavljivije, ima drugačiju strukturu proteina i glutena, kaže Vorić.

U pauzi od pripreme pizza i focaccia, Vorić nas vodi kroz svoj mali laboratorij brašna, pašte i tijesta, gdje okosnicu čine peći, strojevi za buliranje tijesta i mašine za paštu.

- Pšenicu sijem oduvijek. Ja sam dijete sa sela i poljoprivreda je uvijek bila dio našeg života. Tu su dolazili Talijani devedesetih, pa smo se mi prilagođavali njima. Bilo je vremena kad se ugostiteljstvo okretalo isključivo modernim, talijanskim jelima. Malo smo se sramili naših pašti, a moderni su bili tada špageti, lazanje i slično. Međutim, vrijeme uvijek učini svoje. Zahvaljujem ljudima poput Drage Orlića i svim entuzijastima koji su imali hrabrosti vratiti domaću paštu i maneštre na stolove i u restoranske kužine. Mi smo prije petnaestak godina shvatili da dolazi to vrijeme i ponovno krenuli sijati pšenicu, zatim pir, a danas i durum pšenicu za paštu, govori Vorić.

Godišnje, otkriva nam, siju oko deset hektara pšenice, pira i duruma. Većinom na području Bujštine, dijelom i oko Vižinade.

- Običnu pšenicu vozimo na mljevenje u mlin u Vižinadi, durum u Anconu, gdje se melje u semolu, a pir u Vižinadu ili Palmanovu, na kamen. Granulacija je ključna jer za paštu granule moraju biti krupnije kako bi upijala manje vode i kako bi se pašta mogla čim prije osušiti, objašnjava Vorić.

BEZ IKAKVIH TRETIRANJA

Napominje da je kod mljevenja najvažnija temperatura.

- Treba mliti na način da se brašno ne pregrije. Ako se prijeđe 38 stupnjeva, aromatski spojevi iz klice počinju oksidirati i gubi se okus i miris. Zato i brašno čuvamo u kontroliranim uvjetima u komori, bez ikakvih tretiranja, kako bismo sačuvali kvalitetu, ističe.

Nedavno je završen njihov projekt izrade pašte koja upravo izlazi na tržište. Tjestenina »Irenka« se proizvodi u pet formata, od integralnog pirovog i pšeničnog brašna, dok su pinse i focaccie već neko vrijeme prisutne na tržištu, posebno zanimljive vinarima i beach barovima kao baza za sendviče.

- Što se tiče pašte, ne radimo brzo sušenje - industrijski, nego pravo sušenje. To je interesantan proces koji traje između 16 i 20 sati, ovisno o formatu. Brzo sušenje daje onu tamnožutu, sjajnu paštu - to je plastificirani gluten, nastao na visokim temperaturama. Mi radimo sporo sušenje, pri nižim temperaturama, gdje se pašta osuši, ali gluten ostaje aktivan. Takva pašta upije više vode, naraste i lakše se probavlja, priča nam Vorić dodajući da su za dobivanje potpore pri otvaranju laboratorija ključne bile edukacije koje je prošao u Italiji.

Valja spomenuti da je Vorić već treću godinu zaredom jedini Hrvat sudac i član organizacije Campionato Mondiale della Pizza, jednog od najuglednijih svjetskih natjecanja.

- Svako natjecanje je važno jer se čovjek kući uvijek vraća bogatiji - znanjem, iskustvom i kontaktima. Svjetsko prvenstvo pizze u Parmi okuplja 952 natjecatelja iz 53 zemlje, i to su događanja na kojima se susreću ljudi iz Novog Zelanda, Brazila, Švedske, Japana… Upravo ta razmjena iskustava čini ova natjecanja neprocjenjivima, ističe Vorić.

Razgovaralo se i o trendovima na pizza sceni, nameće se pitanje što donose iduće godine.

- Trendovi dolaze i prolaze. Danas je to takozvana napoletana, odnosno pizza contemporanea. Ona je sad na vrhuncu. Moj osjećaj je da će se sad lagano smanjivati i da će se s vremenom ljudi ponovno vraćati klasičnoj pizzi romani, jer moramo poštovati okuse koje ljudi ovdje vole, zaključuje Vorić.

KVALITETA NAMIRNICA

O važnosti kvalitetne namirnice govorio je i glavni urednik časopisa »Pizza e pasta Italiana« Antonio Puzzi iz Torina.

- Ujedinjeni smo u strasti prema dobroj hrani. A dobra hrana počinje poštovanjem seljaka i zemlje. Održivost i »0 kilometara« znače poštovanje teritorija i ljudi koji ga obrađuju, poručio je Puzzi.

A budući da se tijekom večeri razgovaralo i o trendovima na pizza sceni, nameće se pitanje što donose naredne godine.

- Trendovi dolaze i prolaze. Danas je to takozvana napoletana, odnosno pizza contemporanea. Ona je sad na vrhuncu. Moj osjećaj je da će se sad lagano smanjivati i da će se s vremenom ljudi ponovno vraćati klasičnoj pizzi romani, jer moramo poštovati okuse koje ljudi ovdje vole, zaključuje Vorić.

> U mom primjeru 0 kilometara znači da je proizvod s istog područja gdje ga spremamo i konzumiramo. Mi smo otišli korak dalje - s našim kooperantima sijemo pšenicu, durum pšenicu i pir na poznatoj vinogradarskoj poziciji Santa Lucia u Bujama. Nakon žetve plod skladištimo, vozimo u mlin, a zatim brašno ponovo čuvamo kod sebe i koristimo ga za pizzu, tjesteninu, kruh i focacciu, kaže Vorić

D. MOHOROVIĆ

> **Pšenicu sijem oduvijek. Ja sam dijete sa sela i poljoprivreda je uvijek bila dio našeg života**
>
> JOSIP BEPO VORIĆ

PIZZA CONTEMPORANEA

»Zvijezda večeri« u Bujama bio je stručnjak Graziano Bertuzzo, voditelj svjetskog prvenstva Campionato Mondiale della Pizza i profesor Scuola Italiana Pizzaioli - škole koja već više od 30 godine educira pizzaiole. I ovom je prilikom pripremao različite pizze od lokalnih sastojaka, a okupljenima je objasnio kako trenutno vrlo popularna pizza contemporanea predstavlja modernu interpretaciju pizze visokog ruba, s visokim udjelom vode u tijestu, dugom fermentacijom i pažljivo biranim sastojcima.

- Ljudi često zamjenjuju contemporaneu s napoletanom, ali je ova pizza ne želi imitirati, već je to vrsta sama za sebe. Od same pripreme sve do pečenja, koja se peče dvije minute, kako bi bila što hrskavija, objasnio je Bertuzzo. Kako bi podsjetio na početke, pripremio je pizzu samo sa šalšom, naglašavajući da su se nekada pizze radile od onoga što je bilo dostupno, a većinom je to bila rajčica.

Krajobrazna arhitektica Nora Dimter Iličić otvorila showroom sa stabiliziranim biljem

Nora Dimter Iličić

PREDNOSTI STABILIZIRANOG BILJA

Stabilizirano bilje zahtijeva minimalno održavanje, zbog čega je osim za privatne, odličan izbor i za poslovne prostore. Mahovine se samoodržavaju s pomoću vlažnosti zraka, što znači da bilju treba samo osigurati minimalnu temperaturu prostorije od 12 Celzijevih stupnjeva i vlažnost zraka od 30 posto kako bi imalo optimalne uvjete. Uz pozicioniranje bilja dalje od radijatora i klimatizacijskih uređaja te izbjegavanje dodirivanja, stabilizirano bilje može trajati od pet do deset godina u svom najboljem stanju, zbog čega je ovo zelenilo najbolji održivi izbor za interijere. Ono ne mora biti izloženo direktnom dnevnom svjetlu i ne treba ga zalijevati, kaže Nora Dimter Iličić.

PRIRODA U - INTERIJERU

Ivana RAB GULJAŠ

Vjerujem da se prirodnošću svaki životni prostor može obogatiti potičući naša osjetila na nove doživljaje okoline, čak i ako smo fizički udaljeni od prirodnog okoliša

Kad se interijer doživi kao iskustvo, a ne samo kao prostor, tada se granica između prirode i arhitekture briše. Oblaci koji lebde pod stropom, zelenilo koje umiruje pogled i mekana atmosfera koja ostavlja dojam da ste zakoračili u neku drugu dimenziju – upravo su takvi prostori zaštitni znak rada krajobrazne arhitektice Nore Dimter Iličić. Njezini projekti ne oslanjaju se na trendove, nego na osjećaj: kako prostor diše, kako utječe na ljude koji u njemu borave i kako priroda, čak i u umjetnom obliku, može oplemeniti svakodnevicu.

Iza tog prepoznatljivog rukopisa stoji Verdecor, studio koji stabiliziranim zelenilom transformira interijere javnih i poslovnih prostora, ali i privatnih domova, dajući im novu, gotovo poetsku dimenziju. Od velikih multifunkcionalnih dvorana do uredskih prostora i dizajnerskog namještaja, radovi Nore Dimter Iličić pokazuju koliko zelenilo može biti snažan alat u suvremenom dizajnu.

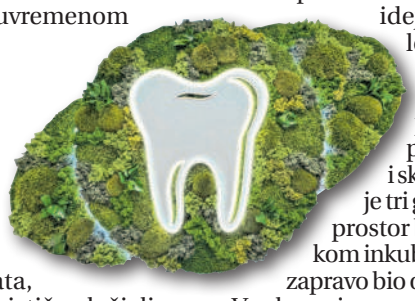

OSTVARENJE IDEJE

Iza Nore Dimter Iličić u svega nekoliko godina rada stoji više od 60 realiziranih projekata, a svaki od njih, ističe, doživljava jednako osobno.

- Sam proces dizajniranja uvijek je znak povjerenja klijenata – ulazimo u njihov životni ili radni prostor i mijenjamo ga. U projektima koje sam spomenula zelenilo je dalo završni potpis kojim je sve sjelo na svoje mjesto, kaže krajobrazna arhitektica. Njezin prepoznatljiv rukopis danas se može vidjeti u nizu javnih, poslovnih i ugostiteljskih interijera diljem Hrvatske.

Kako bi ono što radi što uspješnije približila potencijalnim klijentima, nedavno je otvorila novi ured i showroom Verdecora, u kojem klijent može dobiti inspiraciju, ideje i savjete iz prve ruke.

- Od početka stvaranja Verdecora želja mi je bila jednog dana imati showroom, u kojem stabilizirano zelenilo mogu približiti što većem broju ljudi. Nakon četiri godine rada napokon sam ostvarila svoju ideju o jednom cjelovitom prostoru gdje imam posebni izložbeni prostor uz veliki proizvodni prostor i skladište. Posljednje je tri godine proizvodni prostor bio u Poduzetničkom inkubatoru BIOS. On je zapravo bio odskočna daska za Verdecor jer su već onamo počeli dolaziti klijenti na dogovore i sve više je do izražaja dolazila potreba za stvaranjem showrooma, tako da svakako želim zahvaliti BIOS-u na doprinosu rastu i razvoju moje tvrtke, kaže Dimter Iličić.

Klijenti uglavnom nisu upoznati sa stabiliziranim zelenilom,

nego su inspirirani komadima koje su našli na Pinterestu ili u nekom prostoru u kojem je radila, pa i njih zanima što bi se moglo sve napraviti za njihov prostor.

- S obzirom na to da se radi o specifičnom i uistinu raznolikom materijalu, pojavila se potreba za tim da taj materijal, njegovu teksturu, boje i mogućnosti, nekako približim široj publici, tako da smo stvorili prostor u koji svi mogu doći doživjeti zelenilo i lakše si vizualizirati taj održivi dizajn. Tako se u showromu mogu vidjeti i opipati različiti uzorci mahovina, vidjeti konstrukcije i varijante pomoćnih i konzolnih stolova, s kojima sam prvenstveno i krenula, vidjeti kompozicije bilja i grana za pregradne tegle s biljem, varijante logotipa u zelenilu, kao i posebna zelena obloga rađena za uredski stol. Najviše je pozornosti dosad privukao zid u stabiliziranom zelenilu, rađen kao izrazito trodimenzionalna obloga kako bi što bolje prikazao tu prirodnost mahovina, bilja i grana s kojima radim, dijeli fascinaciju onim čime se bavi.

ZAŠTIĆENI DIZAJN

Stabilizirano bilje smatra iznimno zahvalnim rješenjem za interijere zbog njegovih svojstava.

- Surađujemo sa stolarima i limarima, zbog čega možemo svaku ideju, svaki pojedini komad zelenila najbolje prilagoditi prostoru koji radimo. Svi su komadi personalizirani. S klijentom razvijamo dizajn, odabir boja i teksturu zelenila, sve do posebnih detalja poput okvira ili ugrađene ambijentalne rasvjete. Izazov koji smo uspješno riješili u nedavnom projektu bio je zakrivljeni zid. Neravni ili zakrivljeni zidovi često su razlog zašto se klijenti odlučuju na stabilizirano zelenilo jer se, uz pažljivi odabir zelenila, paneli mogu postaviti na tzv. distancere, koji prate zakrivljenu putanju zida i uz dodatak ambijentalne rasvjete fokus uspješno prebacimo s problematičnog elementa na trodimenzionalnost zelenila. Uz mahovine, imamo i stabilizirano lisnato bilje i grane kojima se koristimo u uredskim prostorima u obliku tegli i žardinijera. U pažljivo dizajniran prostor dodajemo prirodni element koji je estetičan, ali i funkcionalan jer razdvaja radne jedinice u uredima, otkriva neke tajne svog dizajna.

Surađujemo sa stolarima i limarima, zbog čega možemo svaku ideju, svaki pojedini komad zelenila najbolje prilagoditi prostoru koji radimo. Svi su komadi personalizirani

Također, kreativna je Osječanka spojila produkt-dizajn i stabilizirane biljke i u namještaju. Budući da su ti Verdecorovi proizvodi inovacija na tržištu, uspjeli su i zaštititi dizajn na razini Europske unije.

- Krenuli smo s pomoćnim stolićima, konzolnim stolovima i noćnim ormarićima kao manjim komadima na kojima smo brusili fine detalje dizajna i funkcionalnosti. Kroz iskustvo smo došli i do dizajniranja i izrade blagovaonskih i uredskih stolova te prijamnih pultova, otkriva.

Dvorana Bells

Obiteljska kuća

Bollywood u eri umjetne inteligencije

TVORNICA SNOVA BEZ OGRANIČENJA

Indijska filmska industrija godišnje proizvede više od 2.000 filmova i zapošljava oko 2,5 milijuna ljudi. Uz slabiju regulaciju autorskih prava i znatno manje budžete - pet do sedam milijuna dolara po hitu - umjetna inteligencija nameće se kao logičan alat za dodatno smanjenje troškova i rušenje tehničkih ograničenja, ali istodobno otvara ozbiljna pitanja autorskih prava, zloupotrebe identiteta i budućnosti filmskih profesionalaca

Bernard KARAKAŠ

Nani je bio dobar, pristojan mladić koji je pomagao svojoj obitelji, susjedima, svima kojima je pomoć bila potrebna. A nadasve je obožavao svoju susjedu Bindu, umjetnicu koja je radila u nevladinoj organizaciji za pomoć djeci. Voljeli su se, platonski, smjerno, bez stvarnih dodira, no vidjelo se da će tu, uskoro, »biti nečega«. A onda se u sve umiješao bogati industrijalac Sudeep koji je »bacio oko« na Bindu, pokušavajući je zavesti svojim novcem i utjecajem. No Bindu nije padala na skupe darove, voljela je Nanija, ali Sudeep nije odustajao. Njegovi tjelohranitelji ubili su Nanija kako bi industrijalcu otvorili put do Bindu i njenog srca, ali Nani se reinkarnira u muhu, koja ima samo jedan cilj. Uništiti Sudeepa. Nakon cijelog niza bizarnih incidenata, od izazivanja kratkog spoja pri čemu dio Sudeepove vile izgori u požaru, preko napada iglom koju je muha nosila u nogama, Nani uspijeva u svojoj namjeri. Namaže se barutom, proleti kroz plamen zapaljene šibice i, onako plamteći, uskoči u veliki starinski top kojega je Sudeep, iz tko zna kojeg razloga, držao u svojoj dnevnoj sobi. Topovska kugla prođe Sudeepu kroz prsa, pogodi veliki spremnik s plinom, koji se opet, iz neobjašnjenih razloga, eto, našao na suprotnom dijelu sobe, i sve završi u velikoj eksploziji pri čemu bogataševa vila bude sravnjena sa zemljom. Nani se ponovo reinkarnira, i to ponovo u muhu, pa u završnoj sceni Nani odzuji s Bindu u suton dok ona zaljubljeno gleda u insekta na svom ramenu...

Ovo je scenarij »Eega«, samo jednog od tisuća filmova koje Bollywood, odnosno indijska filmska industrija, proizvode svake godine, filmova koji unatoč svojim, mahom bizarnim i apsolutno nerealnim scenarijima, pune tisuće kinodvorana diljem indijskog potkontinenta. A cijela stvar mogla bi uskoro postati znatno bizarnija.

SAMO NEBO GRANICA

Naime, indijski producenti i redatelji prihvatili su umjetnu inteligenciju, a sve veća i češća uporaba UI-ja znači dvije stvari. Prvo, što se ideja i realizacije snimanja tiče, sada je samo nebo granica jer ne postoji ono što se tehnički više ne može snimiti. I drugo, cijena filmske produkcije pada, a zarada znatno raste.

Iako indijski filmovi, pogotovo filmovi bolivudskog žanra, baš i nisu prisutni u europskim i američkim kinodvoranama, filmska indsutrija Indije je ogromna. Procjenjuje se kako godišnje Bollywood izbaci više pd 2.000 filmskih naslova, četiri puta više od američkog Hollywooda, a u ovoj industrijskoj grani, od producenata i redatelja, preko glumaca, tehničkog osoblja, snimatelja, sve do povremenih statista, zaposleno je više od 2,5 milijuna ljudi. No, pravila igre u filmskoj industriji Bollywooda znatno su drugačija nego na zapadu.

Autorstvo, naime, nije pretjerano strogo regulirano, na visoke plaće mogu računati samo vrhunski glumci i redatelji čije ime znaju milijuni gledatelja, od Punjaba na sjeveru do Kerale na jugu, dok ostali mogu računati na dnevnice dovoljne, kako bi se reklo, »za kikiriki«. I upravo zbog toga cijena jednog indijskog blockbustera je i do dvadeset puta manja od cijene jednog njegovog američkog ili europskog pandana. Dok je za produkciju vrhunskog filma u Hollywoodu potrebno izdvojiti i do 200 milijuna dolara, vrhunski bolivudski film košta u rasponu između pet i sedam milijuna dolara.

A cijena bi uskoro mogla biti prepolovljena, naime, indijski su filmaši otkrili i prigrlili UI.

- Trebalo mi je godinu dana da snimim svoj film, ali cijena je bila oko 15 posto iznosa koji bi potrošio da nisam koristio umjetnu inteligenciju. Cijena je bila u razini cijene jednog indijskog vjenčanja. Raskošnog, ali ne nedostižnog vjenčanja, kaže Vivek Anchalia koji je nedavno na filmsko tržište »izbacio« svoj prvijenac, romantičnu komediju »Naisha« za koju sada traži distribucijske kanale. Pri snimanju 90-minutnog filma nije koristio glumce niti snimatelje. Koristio je ChatGpt za razradu scenarija te Midjourney, specijalizirani UI alat koji mu je generirao sve potrebne scene, prikaze, koji mu je vrlo vjerno generirao glavne likove na temelju detaljnog opisa koji je Anchalia unosio danima. Kako kaže, u posljednjih se mjeseci saživio s Midjorneyem, koji ga sada zna i razumije bolje nego itko do sada u životu.

Trebalo mi je godinu dana da snimim svoj film, ali cijena je bila oko 15 posto iznosa koji bi potrošio da nisam koristio umjetnu inteligenciju. Cijena je bila u razini cijene jednog indijskog vjenčanja. Raskošnog, ali ne nedostižnog vjenčanja

VIVEK ANCHALIA

PRAVNA MAŠINERIJA

Za razliku od američkog Hollywooda koji je vrlo žestoko pod kontrolom sindikata, gdje se za prava glumaca, scenarista, redatelja i ostalog osoblja uvelike brine cijela mašinerija pravnika i odvjetika, u Indiji takvih prava nema. A veliki indijski producenti uvelike su shvatili da je put kojim je Anchalia stvorio svoj prvi film put kojim treba ići kako bi se zarada višestruko uvećala.

U posljednjih nekoliko mjeseci čak je dvadesetak posto producenata i redatelja počelo koristiti umjetnu inteligenciju za stvaranje svojih filmova, a procjenjuje se kako će taj broj u sljedećih godinu ili dvije narasti do čak 90 posto. A umjetna inteligencija koristi se gotovo u svim segmentima proizvodnje i distribucije filmskog djela. Od razrade scenarija, vizualizacije scena, filmskog seta, preko montaže, uređivanja zvuka do marketinga i distribucije. Sve što producent i redatelj trebaju dati je osnovna ideja filma, UI se brine za sve ostalo. Trebate glavne likove? Samo detaljno opišite kako izgledaju, kakvog su karaktera. Trebate masovne scene za koje bi inače koristili stotine, ako ne i tisuće statista? Nema problema, UI je tu da izgenerira scenu nakon što je detaljno opišete. A sama kamera pri tome postaje gotovo pa nepotreban element. Umjetna inteligencija ne snima, ona kreira i dostavlja traženo.

Stvar je u Indiji otišla toliko daleko da producenti sada, bez ikakvih pitanja, a kamoli dozvole i honorara, koriste i likove postojećih, poznatih indijskih glumaca kako bi napravili potpuno nove filmove. Kao kada bi danas netko bez ikakva pitanja napravio film s Tomom Cruiseom u kome on igra glavnu ulogu, recimo prodavača karanfila na riječkom Korzu. Bez da Cruisea pita za dopuštenje, a kamoli da mu plati. Već je bilo nekoliko slučajeva da se u indijskim kinima pojavio film s poznatim glumcima u glavnoj ulozi, gdje oni nisu imali nikakvog doticaja s produkcijom.

U Indiji je pojam zaštite prava i autentičnosti likova gotovo pa nepoznat, i upravo zbog toga se otvaraju sudski procesi, no tu će biti jako teška pravna borba. Deepfake je sveprisutan i donosi ogromne novce pa će producenti, dok se pitanje naravno ne regulira, zasigurno koristiti ove metode sve češće i češće. I nisu tu u pitanju samo glumci, UI stvara i filmsku glazbu s glasovima poznatih pjevača, iako oni sami nisu nikada otpjevali ni jednu strofu tog djela

GOURAV PATHANIA

EMU/MACSON MCGUIGAN

- U Indiji je pojam zaštite prava i autentičnosti likova gotovo pa nepoznat, i upravo zbog toga se otvaraju sudski procesi, no tu će biti jako teška pravna borba. Deepfake je sveprisutan i donosi ogromne novce pa će producenti, dok se pitanje naravno ne regulira, zasigurno koristiti ove metode sve češće i češće. I nisu tu u pitanju samo glumci, UI stvara i filmsku glazbu s glasovima poznatih pjevača, iako oni sami nisu nikada otpjevali ni jednu strofu tog djela, kaže indijski odvjetnik Gourav Pathania.

Umjetna inteligencija u indijskoj se filmskoj industriji ne koristi samo u stvaranju samog filmskog djela. UI je sve češće nezaobilazan i u planiranju distribuicije, analizirajući društvene mreže i trendove kako bi znali gdje i u koje vrijeme plasirati pojedini film da bi se ostvarila što veća gledanost. I sama sinkronizacija filmova je veliki zadatak kojega Bollywood danas povjerava umjetnoj inteligenciji. Indija je, s 1,5 milijardi stanovnika, ogromno tržište, ali tamo se govori preko dvadeset glavnih jezika pa se film, umjesto snimanjem i montiranjem zvuka, sada sinkronizira uz pomoć UI-ja, što je puno lakše i, naravno, jeftinije.

ZA ŠAKU RIŽE

S druge strane, američki Hollywood pozorno prati što se događa u Indiji i već gradi sigurnosne sustave koji neće dopustiti da se naruši sadašnji, postojeći poredak u filmskoj industriji. Već sada postoje zakoni po kojima UI ne smije koristiti lik, glas, lice ili pokret glumca bez izričitog pristanka i vremenskog ograničenja, UI ne smije biti ni autor scenarija. Čak ni UI generirani tekst ne može biti polazna verzija, odnosno prvi nacrt scenarija, već ideja mora doći od stvarne, žive osobe. Ukratko, što se Hollywooda tiče, UI može biti alat, ali ne i kreativni subjekt.

E sad, u Bollywoodu je situacija naravno potpuno drugačija. I to ne samo zbog ljudske kreativnosti ili autorskih prava. Već i zbog samog tipa filmova koji na tom tržištu prevladavaju. Kada bi netko u Hollywoodu došao s idejom scenarija o muhi osvetnici koja zbog ljubavi ubija zlog industrijalca tako da se prekrije barutom, zapali i uleti u top koji se negativcu nalazi u dnevnoj sobi, bio bi vjerojatno proglašen ludim i poslan na psihijatrijski pregled. S druge strane, u Indiji takav film je punio kinodvorane, a danima se tražila karta više.

Uz UI više nema ograničenja ni što se tiče specijalnih efekata, što indijskim scenaristima i producentima otvara vrata koja su do sada bila čvrsto zatvorena. Jer uz vrlo niske troškove mogu prikazati na velikom platnu scene za koje bi, bez UI-ja, čak i uz sveprisutni CGI, odnosno računalne simulacije, trebali milijuni dolara. A upravo to je ono što se u Indiji traži. Jer gdje će siromašni Indijac, odjeven u plastične natikače i poderanu majicu, zaboraviti na sve teškoće stvarnog života, na činjenicu da polugladan radi za šaku riže, nego pred velikim platnom i blještavim scenama koje mu danas samo UI može pripremiti.

KAPOOR: UI JE DVOSJEKLI MAČ

Indijski glumac Anil Kapoor, jedna od najvećih zvijezda Bollywooda s karijerom dugom više od četiri desetljeća, upozorio je da je umjetna inteligencija »mač s dvije oštrice kakav još nismo vidjeli«. U intervjuu za The Hollywood Reporter India Kapoor otvoreno govori o pravnoj borbi koju je pokrenuo kako bi zaštitio svoje ime, lik i glas od neovlaštene UI-uporabe.

Kapoor, poznat po brojnim bolivudskim hitovima, ali i međunarodnim projektima poput filma »Slumdog Millionaire« i serije »24«, pokrenuo je pravnu bitku kako bi zaštitio svoje ime, lik, glas i druge osobne atribute nakon što su se online proširile UI-generirane slike i videozapisi koji su zloupotrijebili njegov identitet.

- Važno je zaštititi prava osobnosti i postaviti presedan za industriju, kaže Kapoor, ističući da brzi rast UI-ja otvara »nova vrata za kreatore, ali i nove izazove«. Posebno ga zabrinjava lakoća s kojom se danas mogu generirati lažni ili klevetnički sadržaji. »Kao javne ličnosti uvijek smo na meti, a kada UI-generirani sadržaj krivotvori naše stavove ili djela, to može nanijeti ozbiljnu štetu«, upozorava.

Kapoor priznaje da umjetna inteligencija otvara nove kreativne mogućnosti, ali ističe da bez jasne regulative može ugroziti originalnost i prava umjetnika. »UI može razrijediti originalnost i uskraćivati umjetnicima njihova prava«, rekao je za The Hollywood Reporter India, pozivajući na strože zakone i jasna pravila o korištenju digitalnih replika.

»NAISHA« NIJE SAMO FILM, VEĆ I TEST INDUSTRIJE

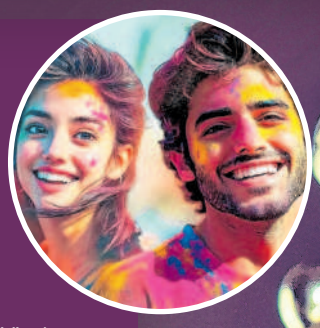

Film »Naisha« redatelja Viveka Anchalie jedan je od prvih indijskih projekata u velikoj mjeri stvorenih uz pomoć umjetne inteligencije. U razgovoru za The Hollywood Reporter India Anchalia objašnjava kako je sve počelo eksperimentom s UI-alatom Midjourney.

- Trebalo mi je oko 16 do 20 sati da napravim prvi vizualni paket. To je bio moj prvi susret s UI-jem, kaže. Projekt se potom razvio u dugometražni film koji je već u »petoj ili šestoj iteraciji« jer se tehnologija stalno mijenja.

Likovi su generirani pomoću detaljnih UI-promptova, ali redatelj naglašava: »Ne želim koristiti lice ili stil poznatih glumaca. To bi bilo moralno upitno.«

Produkcija je trajala tri do šest mjeseci, znatno kraće nego klasično snimanje. »UI može demokratizirati filmsku produkciju«, tvrdi Anchalia, dodajući ipak da nedostaje spontanost jer je »filmski set živo biće«. »Naisha« tako nije samo film, nego i test – koliko daleko umjetna inteligencija može ići u kreativnoj industriji i hoće li ostati alat u rukama autora ili postati novi, ravnopravni sudionik stvaranja filmske umjetnosti, kako piše The Hollywood Reporter India.

AKO SE TREND NASTAVI, U SLJEDEĆIH NEKOLIKO GODINA VEĆINA INDIJSKIH PRODUCENATA KORISTIT ĆE UMJETNU INTELIGENCIJU U GOTOVO SVIM SEGMENTIMA PROIZVODNJE. PITANJE NIJE HOĆE LI UI PROMIJENITI BOLLYWOOD - VEĆ KOLIKO DALEKO ĆE IĆI

20%

danas, 90% u iduće dvije godine brzina je kojom raste korištenje UI-ja među indijskim producentima

UMJETNA INTELIGENCIJA U INDIJSKOJ FILMSKOJ INDUSTRIJI KORISTI SE GOTOVO U SVIM SEGMENTIMA PROIZVODNJE I DISTRIBUCIJE FILMSKOG DJELA. OD RAZRADE SCENARIJA, VIZUALIZACIJE SCENA, FILMSKOG SETA, PREKO MONTAŽE, UREĐIVANJA ZVUKA DO MARKETINGA I DISTRIBUCIJE

ZHURAVETC

Novi početak Puljanke Mateje Kelemenić na krajnjem sjeveru Norveške

Polarna svjetlost je čest prizor u Tromsu

Tromso, grad koji je poznat po ribarstvu

Pod snježnim pokrivačem

Djeca uz pomoć Mateje na kreativan način uče hrvatski jezik

PRIVATNA ARHIVA

UČITELJICA U NAJSJEVERNIJOJ ŠKOLI NA SVIJETU

Radim s djecom koja su jako motivirana i znatiželjna. Nije to samo učenje jezika, već i njegovanje kulture, identiteta i povezanosti s Hrvatskom. I ono što mi je zaista drago vidjeti jest da se neka djeca planiraju s roditeljima vratiti u Hrvatsku, tako da će im učenje hrvatskog jezika dobro doći

Mateja SPONZA

Postoje životne priče koje su primjer hrabrih odluka, prilagodbe, ali i velikih životnih promjena. Upravo je ovo primjer jedne takve. Zbog ljubavi je spakirala kofere i napustila Hrvatsku, ni ne slutećи da će je životni put odvesti sve do Tromsa, grada na sjeveru Norveške. Mateja Kelemenić danas ondje živi i radi u struci kao učiteljica hrvatskog jezika, potvrđujući tako da hrabra odluka može dovesti do osobnog i profesionalnog ispunjenja.

- Nisam iskreno ni znala gdje je Tromso. Otišla sam iz Hrvatske zbog dečka koji tamo doktorira na najsjevernijem svjetskom sveučilištu, i to na istraživanju učinaka izgubljenih ribarskih alata na morske ekosustave, priča nam 33-godišnja Mateja Kelemenić, magistrica hrvatskog jezika i književnosti rodom iz Lepoglave, te dodala kako su je na odlazak, osim ljubavi, ponukali i znatiželja i nova iskustva.

LOV NA POLARNU SVJETLOST

Završivši Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli zbog čega se i preselila u Pulu, zaposlila se kao novinarka u pulskom HRT centru gdje je provela sedam godina. Došlo je vrijeme za promjene i nova iskustva pa je tako započela s radom u pulskoj školi. Nakon pola godine, pružila joj se prilika da s dečkom ide živjeti u Norvešku, točnije u Tromso.

- Jako mi se svidio rad u školi pa sam se tako čim sam znala da ću se preseliti u Tromso prijavila na natječaje u školama i vrtićima. Međutim, za prvi posao u Norveškoj to je bilo jako teško, jer je bilo potrebno znanje norveškog jezika. Tako da je moje prvo zaposlenje bilo u agenciji Chasing lights koja nudi izlete u lov na polarnu svjetlost, objašnjava Mateja.

Ističe kako je Tromso najpoznatiji grad po polarnoj svjetlosti, te je baš zbog toga turistički atraktivan.

- Jednog sam jutra vidjela poziv na stranici hrvatskog veleposlanstva u Norveškoj u kojem je pisalo da se traži učiteljica hrvatskog jezika za povremeno učenje hrvatskog jezika djece koja žive u Norveškoj. Prijavila sam se, iako nisam znala što to nosi, što me čeka - bila je to više znatiželja s moje strane jer mi je posao u agenciji bio jako zanimljiv.

Ove je godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja zbog velikog broja učenika osnovalo školu u Norveškoj za nastavu hrvatskog jezika i kulture. Mateja pokriva područje cijele Norveške te je nastava koju održava hibridnog oblika. Nastavu online održava za djecu koja nisu u gradovima koje posjećuje, a uživo se nastava odvija u tri grada: Oslu, Stavangeru i Trondheimu. Riječ je o većim gradovima u Norveškoj u kojima ima više učenika.

- Moram priznati da smo dosta dobro krenuli. Jako sam zadovoljna. Radim s djecom koja su jako motivirana i znatiželjna. Nije to samo učenje jezika, već je i njegovanje kulture, identiteta i povezanosti s Hrvatskom. I ono što mi je zaista drago vidjeti jest da se neka djeca planiraju s roditeljima vratiti u Hrvatsku, tako da će im učenje hrvatskog jezika dobro doći. Za one koji se ne planiraju vratiti, vrata su uvijek otvorena, možda u bliskoj budućnosti, a i ako se ne vrate, lijepo je vidjeti da njeguju svoju vlastitu kulturu i identitet.

DRUKČIJI UGOĐAJ

Uz nastavu, tu su i radionice i predstave namijenjene svim grupama.

- Voljela bih izdvojiti da u suradnji s Hrvatskom zajednicom u Norveškoj, koja mi pruža jako veliku potporu u ovom cijelom procesu, organiziramo i predstave za djecu. Dolazi nam kazalište iz Varaždina »Peripetija« s predstavom naziva »Lisica bez repa«. Ta će predstava biti prikazana u siječnju u Oslu. Već sada imamo velik broj prijavljenih i veselimo se da i na taj način možemo prikazati našu kulturu Norvežanima, priča nam zadovoljno Mateja, osvrnuvši se i na Lego radionicu koju najčešće provodi s mlađim naraštajima te uz pomoć koje se, također, uči hrvatski jezik.

Izazovno je pripremati nastavu, kako kaže, jer su u razredu učenici različite dobi, ali i različitog predznanja, tako da pripremanje i organiziranje takve nastave iziskuje puno više vremena i truda nego klasična nastava. Najviše se mora usredotočiti na to kako učenicima približiti nastavu i učiniti je što zanimljivijom kako ne bi izgubili interes za učenje jezika.

- U Tromsu je čarobno. Sasvim je drukčiji grad od Pule. Zime su hladnije i snježnije. Mogla bih ga usporediti s gradićima iz bajke koji se prikazuju u filmovima na televiziji - kućice u boji, snijeg do koljena, i za kraj godine, veliki božićni ugođaj.

A da je Tromso poseban dokazuje i činjenica da je poznat po tome što ima dosta toga najsjevernijeg na svijetu, primjerice to je grad koji ima najsjeverniju katedralu na svijetu, najsjeverniji McDonald's, ali i najsjeverniju školu hrvatskog jezika na svijetu.

- Drugačiji je ugođaj, više je tišine i mira. Lako se prilagoditi na ovakav život. Govori se da su Norvežani hladniji ljudi, međutim ne bih se složila s time. Kada upoznaš ljude i prihvate te u svoj krug, shvatiš da je u pitanju samo drukčija kultura te da poštuju svoj prostor i svoj mir. Mislim da sam se jako brzo navikla na to, čak mi trenutno to i odgovara. Jedino na što se nikako ne mogu priviknuti jest polarna noć koja traje dva mjeseca. To su dva mukotrpna mjeseca mraka, pa u tom razdoblju volim doći bar nakratko nazad u Pulu i prisjetiti se pulskog sunca, zaključuje učiteljica kojoj je Tromso postao novi dom, a hrvatski jezik nit koja je i dalje snažno veže za rodni kraj.

> **Jedino na što se nikako ne mogu priviknuti jest polarna noć koja traje dva mjeseca. To su dva mukotrpna mjeseca mraka, pa u tom razdoblju volim doći bar nakratko nazad u Pulu i prisjetiti se pulskog sunca**

17
kozmetičkih proizvoda dnevno koristi prosječna tinejdžerica

Tanja Meštrović približava prirodnu kozmetiku »običnim« ženama

13
kozmetičkih proizvoda dnevno koristi prosječna odrasla žena

KAKO NAPRAVITI RUŽ BEZ ŠTETNIH SASTOJAKA

U ruževima ima dosta štetnih tvari. Neke su endokrini disruptori, neke potencijalno kancerogene, neke alergeni, kaže Meštrović ističući titanij dioksid, za koji su, kako ističe, studije provedene na životinjama dokazale genotoksičnost i štetnost za organizam

Lucija SUČIĆ MUDRIĆ
Snimila Ana KRIŽANEC

Predvalentinovski petak u prostorijama riječke Udruge Eterico bio je sve samo ne klasičan kraj radnog tjedna. Umjesto uobičajenog after job druženja, mnoge polaznice odlučile su se počastiti dozom ženske energije na radionici izrade ruževa i rumenila u sticku.

Radionicu je vodila Tanja Meštrović, »nesuđena« pravnica, ali zato certificirana fitoaromaterapeutkinja, travarka, a uskoro i certificirana formulatorica kozmetike. No prije svega, Tanja je zaljubljenica u prirodu, bilje i prirodnu kozmetiku.

»Sve što nam treba je više-manje oko nas«, govori s iskrenom željom da što više ljudi »okrene« prirodnim pripravcima i kozmetici - ne zbog trenda, već načina poboljšanja kvalitete života i, u konačnici, zdravlja.

Radionice prirodne kozmetike vodi već dvije godine, a one koje su se pokazale punim pogotkom su upravo radionice izrade make upa, koje ne uvjetuju nikakvo predznanje, već je potrebna samo dobra volja.

- Na radionice su dolazili kolegice i kolege fitoaromaterapeuti i fitoterapeuti, ali želja mi je bila prirodnu kozmetiku približiti »običnim« ženama, onima koje ne moraju i ne žele znati sve o emulgatorima, aktivnim tvarima i procesima izrade, odnosno one koje zanima kako proizvod same mogu napraviti. Tu se dogodio taj »aha« moment, priča nam.

TAMNA STRANA INDUSTRIJE

Polaznice su na ovoj radionici imale priliku na zabavan i kreativan način upoznati se sa sastojcima u kozmetici, naučiti kako prepoznati one štetne u komercijalnoj kozmetici, ali i dobiti konkretne alate kako ubuduće birati bolje - za sebe i svoje bližnje. Tanja pritom ne skriva da kozmetička industrija ima i svoju tamniju stranu.

- Moram vas malo razočarati - u ruževima ima dosta štetnih tvari. Neke su endokrini disruptori, neke potencijalno kancerogene, neke alergeni..., priča. Pritom, dala je primjer tvari koja ju posebno brine, a to je titanij dioksid, za koji su, kako ističe, studije provedene na životinjama dokazale genotoksičnost i štetnost za organizam.

»Hoćemo li nešto što stavimo na usne dijelom i progutati? Odgovor svi znamo«, znakovito će. Ipak, Tanja ističe da u Europi situacija i nije toliko loša, naspram nekih drugih zemalja u svijetu, upravo zbog brojnih zakonskih regulativa Europske unije kojima je zabranjeno više od tisuću štetnih tvari.

Pritom, ne zagovara strah već - informiranost, a na radionici je polaznice upoznala s brojnim načinima na koje same mogu prepoznati štetne tvari u omiljenim kozmetičkim proizvodima koje koriste.

- Ako mene pitate, mislim da su aplikacije dobra prva pomoć na licu mjesta kad kupujete neki proizvod. Možda je za početak najbolja INCI Beauty, ispričala je. INCI je inače skraćenica za International Nomenclature of Cosmetic Ingredients - standardizirani sustav imenovanja kozmetičkih sastojaka koji se koristi širom svijeta. Iako takve aplikacije imaju svojih mana, Tanja ističe da su odlična prva pomoć pri kupnji. »Ne možemo svi imati vremena za dubinska istraživanja i proučavati sastojke naših proizvoda, kozmetičkih ili prehrambenih, ali možemo donijeti informiraniju odluku«, kazala je.

Kao ono što ju naviše ispunjava u ovakvom radu s ljudima, Tanja ističe mogućnost da nekome donese osmijeh na lice, kao i onu prenošenja znanja i informacija koje će im poboljšati život. Osim znanja, ideja koju Tanja snažno prenosi na radionicama je osjećaj slobode koji dolazi s jednostavnošću.

- Kad shvatite da nam ne treba sve što nam se servira i da je najvažnija pravilna i dosljedna njega kože koja joj daje ono što joj zaista treba i omogućuje da dostojanstveno stari, onda zapravo dolazimo do onoga što bi nam u svemu u životu trebala biti nit vodilja - jednostavno je uvijek najbolje, smatra Tanja.

Jednostavno i - prirodno. Kod prirodne kozmetike, Tanja ističe da je najbolji onaj osjećaj kada svojim rukama i znanjem možemo napraviti gotovo bilo što.

- Sve što vi svakodnevno koristite od kozmetičkih proizvoda, ja izrađujem. Zubne paste, sapune, kreme za lice, razne serume, dezodoranse... Kad razmislim, za doma kupujem jedino deterdžent za robu i ponekad neko sredstvo za čišćenje, naravno prirodno, ako ne stignem napraviti svoje. Pa zar to nije divno? Meni je to sloboda. Određeni stupanj samoodrživosti, veselo će.

PROMJENA SVIJESTI

Primjećuje i da se svijest o prirodnoj kozmetici posljednjih godina osjetno mijenja.

„Kad shvatite da nam ne treba sve što nam se servira i da je najvažnija pravilna i dosljedna njega kože koja joj daje ono što joj zaista treba i omogućuje da dostojanstveno stari, onda zapravo dolazimo do onoga što bi nam u svemu u životu trebala biti nit vodilja - jednostavno je uvijek najbolje

- Kako godine prolaze, upoznajem sve više ljudi koji razmišljaju slično. Upoznajem sve više ljudi koji razmišljaju poput mene i koji su sve više zainteresirani ne samo za ono što unose u sebe nego i na sebe, jer ipak je koža naš najveći organ, govori.

Posebno je raduje rad s djecom i tinejdžericama, skupinom koja je danas snažno izložena utjecaju društvenih mreža i kozmetičke industrije. Istraživanja su pokazala kako prosječna tinejdžerica koristi oko 17 kozmetičkih proizvoda dnevno, a odrasla žena oko 13, dok više od pola tinejdžerica svakodnevno stavlja šminku.

- Na jednoj radionici za tinejdžerice, jedna djevojčica mi je nabrojala čak 26 kozmetičkih proizvoda koje koristi gotovo svakodnevno, podijelila je, posebno naglasivši utjecaj TikToka i elaboriranih rutina njege kože koje nerijetko rezultiraju prekomjernom kupovinom i korištenjem pretjerane količine proizvoda. »Ne možemo spriječiti utjecaj društvenih mreža i vršnjaka, ali ih možemo educirati, a to je ono što nedostaje u cijeloj priči. Trebamo im dati informacije i alate kako da same sebi naprave potpuno personalizirane i neštetne kozmetičke proizvode poput sjajila, rumenila, dezodoransa.. Nema boljeg osjećaja kad sam svojim rukama napraviš nešto što ćeš koristiti i još k tome znaš da je neštetno za tebe«, tvrdi Tanja.

Stoga je neprocjenjiv osjećaj za vidjeti iznenađenje na dječjim licima kada naprave nešto što se do tada činilo nemogućim - pogotovo ako to sadrži i šljokice, kroz smijeh će Tanja. Ovakve radionice neupitno donose radost i osmijeh na lice kako malima, tako i odraslima, jer su, kako primjećuje Tanja, »žene još uvijek u sebi zaigrana, samo pomalo zaboravljena djeca«.

LJUBAV PREMA SEBI

U tom opuštenom okruženju, bez pritiska i očekivanja, žene si dopuštaju stati, pustiti mašti na volju i jednostavno biti prisutne.

- U ovom ludom tempu života rastrgane smo između obiteljskih i poslovnih uloga, nedostaje nam vrijeme kada ćemo biti kreativne, prisutne i svoje. Kad se to dogodi, pogotovo u ženskom društvu - to je nešto divno, govori.

Osim ruža i rumenila koje su same osmislile i napravile, polaznice s radionica odlaze i s nečim što traje puno dulje. »Od svih radionica, kod tebe sam naučila najviše«, izdvojila je kao najveći kompliment, a poruka koju se nada da će svatko ponijeti s radionice je da odaberu vrijeme, ali i bolji izbor za sebe.

Osim ove, Meštrović u protekle dvije godine iza sebe ima nemao broj radionica iz područja prirodne kozmetike. Teme i termine nadolazećih radionica moguće je pronaći Instagram i Facebook profilu »Veliko plavetnilo«.

- Radionice prirodne kozmetike sam pokrenula s ciljem edukacija kroz zabavu i odaziv je odličan! Održavam rođendane, team buildinge i djeveruša partyje koji uvijek izmame osmijeh od prvog do zadnjeg trenutka«, ponosno će.

Kako Tanja kaže, »namjera, fokus i prisutnost su tu, pa ima li boljeg iskaza ljubavi prema samome sebi?«.

ZANIMLJIVE ČINJENICE KOJE MOŽDA NISTE ZNALI

- tijekom života, prosječna žena pojede od dva do četiri kilograma ruža
- ruž za usne ima povijest dugu 5.500 godina, što ga čini jednim od najstarijih kozmetičkih izuma čovječanstva
- prvi ruž na svijetu datira u brončano doba, u prostor drevne Perzije, dok mu je recept iznenađujuće blizak onom modernih ruževa
- u Italiji se, u doba renesanse, po boji ruža mogao razlikovati stalež kojem žena pripada
- najotrovnija šminka, pa time i ruž, dolazi iz doba kraljice Elizabete
- prvo rumenilo stvoreno je u 17. stoljeću, a koristili su ga, uz žene, i muškarci, radi dojma zdravog duha
- u viktorijanskom dobu, sama kraljica Viktorija proglasila je šminku društveno neprihvatljivom, pa su žene osnivale podzemna društva za ruževe
- Elizabeth Arden, osnivačica poznate kozmetičke marke, u 20. je stoljeću, tijekom pokreta za ženska prava u New Yorku, dijelila tube jarko crvenog ruža ženama koje su marširale, čime je crveni ruž postao znak pobune i oslobođenja

Arhitektonsko čudo na rubu pustinje i najveć

THE GRAND EGY
EMOTIVNO I
TISUĆLJEĆIM

Svega dva kilometra od jedinog očuvanog čuda antičkog svijeta, Velike piramide u Gizi, uzdigao se novi muzej na 490 tisuća črtvornih metara koji ne samo da čuva nevjerojatnu zbirku povijesnih artefakata, već i duh jedne civilizacije

Napisala i snimila
Sanda MILINKOVIĆ FRANK

Na rubu pustinje, svega dva kilometra od jedinog očuvanog čuda antičkog svijeta, Velike piramide u Gizi, uzdigao se novi muzej koji ne samo da čuva nevjerojatnu zbirku povijesnih artefakta već i duh jedne civilizacije. The Grand Egyptian Museum (GEM) odnosno Veliki egipatski muzej ili kolokvijalno nazvan »novi muzej u Kairu«, arhitektonsko je čudo koje se prostire na 490 tisuća četvornih metara.

Prilikom posjeta, prvi susret je s dvorištem u kojem je posjetitelj okružen muzejom »dokle god pogled seže«. S lijeve strane nadvijaju se visoki zidovi muzeja, oblikovani poput zakošenog trokuta. Njegov sjeverni i južni zid pažljivo su poravnati s Velikom piramidom faraona Khufua i piramidom faraona Menkaurea, stvarajući snažnu vizualnu poveznicu između suvremene arhitekture i drevne baštine.

MOĆNI OBELISK

Impozantna fasada izrađena je od mramora i stakla te ukrašena kartušama i ovalnim okvirima koji okružuju egipatske hijeroglife s imenima kraljeva i kraljica. Ovaj vanjski dio muzeja uključuje veliki trg ukrašen datuljinim palmama te fasadu izrađenu od prozirnog alabasternog kamena, a u samom središtu stoji veličanstveni granitni obelisk kao prvi podsjetnik na moć egipatske graditeljske kulture. Obelisk pripada kralju Ramzesu II. koji ih je podigao više od deset u Tanisu (San el-Hagar) u Istočnoj Delti, a s ukupnom visinom od 16 metara, najviši je koji je ikada stajao u Tanisu. Na sve četiri strane obeliska nalaze se natpisi s Horusovim imenom, prijestolnim imenom i rođenim imenom kralja. Težak 87 tona, danas je ovaj viseći obelisk prvi artefakt koji dočekuje posjetitelje Velikog egipatskog muzeja, a podignut je na platformu koju podupiru četiri masivna stupa na golemom betonskom postolju da bi se mogle vidjeti kartuše Ramzesa II. uklesane na njegovu dnu.

S desne strane prostranog popločanog trga nalazi se zaseban, ali arhitektonski skladno uklopljen paviljon - Muzej solarnih, odnosno sunčevih brodova faraona Khufua, u grčkoj tradiciji poznatog kao Keops, starih oko 4.600 godina. Kompleks Keopsove piramide u Gizi imao je pet jama za brodove, a 1954. godine, čišćenjem pijeska koji se akumulirao na južnoj strani piramide, otkrivene su dvije jame u kojima su pronađeni ostatci drva koji su pripadali Keopsovim brodovima.

Prvi brod otkriven je zakopan u jami ispod vapnenačkih blokova i trebalo je više od deset godina da ga se sastavi u njegovoj punoj dužini od 42.32 metra. Riječ je ujedno i o najstarijem u potpunosti sačuvanom drvenom plovilu na svijetu. Smatraju ga majstorskom gradnjom broda od cedrovine koji bi, da ga se položi u rijeku ili jezero, bez problema plovio i danas. Iskapanje drugog broda započelo je 2014. godine, a sada se oba nalaze u zasebnoj zgradi dizajniranoj da bi naglasila ta dva jedinstvena artefakta. Još se uvijek nagađa o njihovoj funkciji, ali vjeruje se da su korišteni ili za transport tijekom sprovoda faraona ili za njegovo putovanje u zagrobni život u društvu boga Sunca, Ra.

VELIČANSTVENI RAMZES

Nakon obilaska trga i Keopsova muzeja, posjetitelji ulaze u monumentalni atrij, gdje ih dočekuje još jedno veličanstveno postignuće egipatskih graditelja - kolosalni kip faraona Ramzesa II. Ova impresivna skulptura, visoka 11 metara i teška 83 tone, isklesana je iz crvenog granita dopremljenog iz Asuana. Ramzes II. prikazan je u dostojanstvenom raskoraku, što simbolizira vječno kretanje i vitalnost vladara, dok na glavi nosi dvostruku krunu - znak vlasti nad Gornjim i Donjim Egiptom.

Naša novinarka Sanda Milinković Frank ne boji se Tutankamonovog prokletstva

Nekada, kao i danas, ovaj golemi kip odražava moć i bogatstvo samog kralja, a izvorno je stajao ispred glavnog hrama boga Ptaha u Memfisu, čuvajući njegov sveti unutarnji prostor.

Kip je od posjetitelja koji se žele fotografirati što bliže ograđen plitkim vodenim bazenom i jasnim natpisom koji upozorava da se dalje ne smije. No ni to ne sprječava najupornije da, u potrazi za savršenim »selfiejem«, zakorače predaleko pa nerijetko i završe u vodi. Zato ne čudi što su zaštitari stalno u neposrednoj blizini skulpture i budno prate svaki pokret posjetitelja.

Putovanje kroz povijest nastavlja se doslovno na svakom koraku. Gdje god se okrenete, pogled će vam zapeti za neki od stotinu tisuća artefakata iz različitih razdoblja egipatske civilizacije, od preddinastičkog razdoblja do rimskog Egipta. U Velikoj dvorani, odnosno atriju, posjetitelji mogu razgledati i druge kraljevske kolosalne kipove, među najupečatljivijim simbolima starog Egipta, koji svojom monumentalnošću i danas izazivaju divljenje. Naime, isklesavanjem i oblikovanjem tih golemih monolita stari su Egipćani iskazivali štovanje svojim vladarima za koje se vjeruje da su imali ulogu aktivnih posrednika između ljudi i bogova.

Osim kolosalnih kipova, u Velikoj dvorani izložen je i šest metara visok stup kralja Merenptaha, čiji su dijelovi otkriveni tijekom arheoloških iskapanja u Heliopolisu (Tell Hisn). Monument je sastavljen od vapnenačkog postolja, baze od pješčenjaka te osovine i abakusa izrađenih od crvenog granita.,Natpisi uklesani na stupu svjedoče o pobjedi kralja Merenptaha u ratu koji je vodio u petoj godini svoje vladavine protiv neprijatelja na egipatskim granicama.

Tijekom razgledavanja posjetitelji se nerijetko dulje zadržavaju pred svakim stupom i obeliskom, jer su ispunjeni detaljima i reljefima koji pripovijedaju čitave povijesne epizode. Tako i ovaj stup prikazuje kralja kako od božice Anath prima buzdovan, dok mu božanstva Amon, Re-Horakhty, Set, Montu i Sekhmet predaju mač pobjede. Nešto iznad baze urezani su prikazi bradatih zarobljenika vezanih užadima, uz sažeti zapis o bitci i osvojenom ratnom plijenu. Samo otkriće ovoga stupa upućuje na postojanje hrama koji je Merenptah posvetio glavnim božanstvima Heliopolisa.

VELIKE STEPENICE

Na Veliku dvoranu nadovezuju se Velike stepenice koje vode prema galerijama, a same po sebi predstavljaju zasebnu izložbenu cjelinu. Podijeljene su u tematske segmente – Kraljevsku fotografiju (Royal Image), Kuće božanstava (Divine Houses), Bogove i kraljeve (Gods and Kings) te Put u vječnost (Journey to Eternity).

Posjetitelji ih mogu razgledati »vozeći« se pokretnim stepenicama ili pak stepenicu po stepenicu, okruženi veličanstvenim kipovima i obeliscima brojnih kraljeva i kraljica. Između stepenica postavljene su klupe na kojima se može zastati i predahnuti, uz osjećaj kao da je između svih tih faraona, vrijeme jednostavno stalo.

Skulpture poredane uz Velike stepenice započinju nizom kraljevskih kipova, nastavljaju se prikazima odnosa između vladara i bogova, a završavaju motivima koji se odnose na kraljevski zagrobni život.

U najnižem dijelu stubišta posjetitelji susreću različite faraone, među kojima je nekoliko kipova Tutmozisa III., zatim kraljicu Hatšepsut te crni granitni sjedeći kip Amenhotepa III. Iza prvog odmorišta skulpture mijenjaju temu da bi odrazile odnos kralja s bogovima pa dio obiluje arhitektonskim elementima koje su faraoni dali izraditi za ukrašavanje hramova svojih božanstava: naosi (stupovi u obliku palme i papirusa), žrtveni stol Amenemhata VI. te vrh obeliska Hatšepsut, palmiformne stupove te

Ukrasi s prikazom svetog skarabeja, simbola boga Kheprija i ponovnog rađanja

Impozantna fasada izrađena je od mramora i stakla

iSTOCK

i muzej na svijetu posvećen jednoj civilizaciji

YPTIAN MUSEUM
PUTOVANJE
IA POVIJESTI

TUTANKAMONOVO PROKLETSTVO

Zlatni sarkofag faraona Tutankamona

U blizini Doline kraljeva smjestila se tvornica alabastera u kojoj vješti radnici izrađuju suvenire od te sirovine, a zanimljivo je što su vlasnici tvornice unuci dječaka koji je »pronašao« Tutankamona. Lome se koplja oko toga je li slavnog faraona pronašao dječak ili Carter, jer jedni pronalazak ulaza pripisuju dječaku, a drugi tvrde da dječak nije znao što je pronašao dok Carter nije sve istražio, iako to nije jedina posebnost vezana za priču o ovom »faraonu-dječaku«. Za Tutankamona se veže prokletstvo, poznato i kao prokletstvo faraona, koje je,«bačeno« na sve one koje budu uznemiravali vječna počivališta faraona.
Nakon što je Carter otvorio grobnicu, dogodio se niz događaja zbog kojeg su mnogi vjerovali u stvarnost prokletstva. Naime, prvo je na dan otvorenja grobnice, kobra, egipatski simbol i zaštitnica faraona, pojela Carterovog kanarinca. Nekoliko mjeseci kasnije umro je glavni pokrovitelj istraživanja, lord Carnarvon, a njegov je pas u tom trenutku počeo zavijati i zatim je uginuo.
Tri dana poslije, preminuo je i Arthur Mace, jedan od voditelja tima, a potom i George Gold, koji je došao u Egipat razgledati grobnicu. Preminuo je i sir Archibald Douglas-Reid, radiolog koji je snimio Tutankamonovu mumiju te Hugh Evelyn-White koji se objesio, a kao razlog samoubojstva naveo - Tutankamonovo prokletstvo. Sam Howard Carter preminuo je 17 godina nakon što je otkrio grobnicu, a većina znanstvenika smatra da je prokletstvo Tutankamona i faraona općenito, izmišljeno.

Trokutasta lanena tunika, »falcon tunic«, faraona Tutankamona

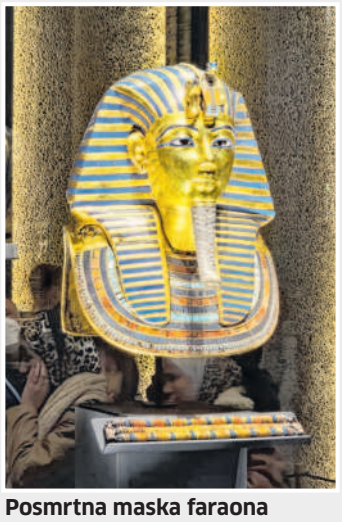

Posmrtna maska faraona Tutankamona

papirusne stupove i nadvratnik.
Na posljednjem dijelu Velikih stepenicama dominiraju kipovi bogova koje su darovali odani faraoni, ponekad prikazani i kao subožanstva. Snažno je zastupljen Ramzes II., a vidi se Ozirisov kip Senusreta I. iz Abidosa te nekoliko kipova iz Luksora, ponajviše iz posmrtnog hrama Amenhotepa III. u Kom el-Hetanu i na kraju, brojne stele.
Završni dio stubišta ima pogrebni karakter, s prekrasnim primjercima kamenih sarkofaga iz različitih razdoblja egipatske povijesti te usamljenim piramidionom nepoznatog kralja iz 13. dinastije iz Sakare te sarkofag Tutmozisa I. kojeg je za njega izradio njegov unuk Tutmozis III.
Nakon uspona Velikim stepenicama i istraživanja ostatka muzeja, već na samom vrhu čeka prizor zbog kojeg mnogi zastanu. Posebno oni koji su ondje prvi put. Ispred njih se otvara velika staklena stijena s pogledom na najprepoznatljiviji simbol Egipta - piramide u Gizi.
U glavnom dijelu muzeja, iako je, laički gledano, teško zamisliti da neki segment ovog golemog prostora nije »glavni«, izloženi su brojni artefakti koji svjedoče o načinu života drevnih Egipćana.
Među njima je brončana statua sokola, otkrivena 1893. godine, koja prikazuje ptičju formu boga Horusa s danas djelomično slomljenom krunom i ogrlicom s amuletom. Tu je i drvena stolica kraljice Hetepheres I., bogato ukrašena zlatnim i srebrnim detaljima, koju je njezin sin dao pokopati u tajnu podzemnu grobnicu kraj Velike piramide u Gizi. Uz njih su izloženi brojni manji kipovi, posuđe, nakit i obuća, predmeti koji pružaju neprocjenjiv uvid u svakodnevicu jedne od najstarijih i najutjecajnijih civilizacija u povijesti.

NAJMANJE BITAN FARAON

Posebna pozornost posvećena je faraonu Tutankamonu koji je vladao od 1334. do 1323. prije Krista u razdoblju nazvanom Nova država. Zanimljivost vezana uz njega je ta da će ga brojni nazvati »najmanje bitnim egipatskim faraonom« jer je vladao vrlo kratko te preminuo u dobi od svega osamnaest godina. Nakon iznenadne očeve smrti, Tutankamon je stigao na prijestolje s devet godina i već je bio oženjen sa svojom starijom polusestrom Ankhsenamon.
Budući da je monoteistička religijska revolucija njegova oca ostavila Egipat u kaosu, mladi faraon nije imao pretjerani autoritet jer je od njega moćnije bilo svećenstvo čiji je cilj bio povratak stare politeističke religije, štovanje tradicionalnog panteona s dvije tisuće bogova, koja je naposljetku i vraćena.
Ono zbog čega je Tutankamon postao poznat je priča vezana za njegovu grobnicu i blago koje se u njoj pronašlo. Naime, egipatski faraoni pokapani su u Dolinu kraljeva u Luksoru gdje su upisane 64 grobnice, ali pronađene svega 63, većinom opljačkane. Počelo se i sumnjati na točnost informacije da 64 grobnica postoji sve do 1922. godine kada je dvanaestogodišnji dječak imena Hussein Abdel Rasoul, slučajno nagazio na sam ulaz u grobnicu.
Iskapanja je na tom području tada vodio Howard Carter, koji je, istražujući dio na kojeg je Rasoul nagazio, otkrio 16 stepenica koje su se spuštale nizbrdo u grobnicu na čijem je ulazu stajao naziv Tutankamon. Grobnica nije pronađena ranije jer je ostala zatrpana pijeskom od radova na grobnicama Ramzesa V. i Ramzesa VI. S obzirom na to da su u Tutankamonovoj grobnici, jedinoj neopljačkanoj u čitavoj Dolini kraljeva, pronađena neprocjenjiva blaga poput dragulja, bisera, zlata, sarkofaga i same mumije te zlatne pogrebne maske, ostaje se samo pitati što bi se sve pronašlo u grobnicama velikih faraona egipatske povijesti.
Danas je u Velikom egipatskom muzeju Tutankamonu posvećena čitava galerija koja prati njegovo otkriće, život, pokop i ponovno rođenje kroz više od pet tisuća pronađenih artefakata u njegovoj grobnici, uključujući zlatnu pogrebnu masku, sarkofage i kočije, na oko 7.500 kvadratnih metara. Očuvan je i zlatni tron faraona prekriven srebrom i zlatom koji prikazuje Tutankamona i njegovu ženu te statue bogova poput Anubisa uz brojne amulet, ogrlice, narukvice i prstenje. Prikazano je i mnoštvo svakodnevnih detalja poput oružja, pokućstva te »ushabtija«, malih figurica koje su korištene u pogrebnom životu faraona.
Zidovi i prolazi kroz ovu galeriju dizajnirani su da nalikuju njegovoj originalnoj grobnici, pri čemu kontrolni sustav za grijanje i vlagu štiti osjetljive detalje, posebice one od zlata, drveta i tkanine.
Posebnu pažnju plijeni pogrebna maska mladog faraona izrađena od deset kilograma čistog zlata, smještena u zaseban dio muzeja ograđen tako da posjetitelji čekaju red ne bi li je vidjeli izbliza. Maska je pronađena na glavi i ramenima njegovih mumificiranih ostataka, a napravljena je tako da podsjeća na boga Ozirisa, vladara podzemlja, i boga sunca Ra čije je tijelo napravljeno od zlata, a kosa od lapis lazulija. Inskripcija na stražnjem dijelu maske glasi: »Tvoje čelo je Anubis, tvoje desno oko je noćni brod, tvoje lijevo oko je dnevni brod, a tvoje obrve su u društvu devetoro Bogova«. Riječ je o jednoj od tradicionalnih »zaštita« iz Knjige mrtvih koja je pokojnicima pružala zaštitu za prijelaz u zagrobni život. U muzej nije donesena Tutankamonova mumija pa se ona i dalje nalazi u Dolini Kraljeva.
Vrlo je izazovno riječima opisati novi egipatski muzej jer to nije još jedno arhitektonsko čudo niti usputnica na turističkoj karti svijeta već emotivno putovanje kroz tisućljeća prikazana u prostranstvu muzeja. Tijekom posjeta obilazak se gotovo neprimjetno pretvara iz pukog divljenja u osjećaj zahvalnosti što imamo priliku svjedočiti nečemu toliko velikom i grandioznom kao što je egipatska civilizacija. I to s pogledom na piramide!

Veličanstveni granitni obelisk kao prvi podsjetnik na moć egipatske graditeljske kulture

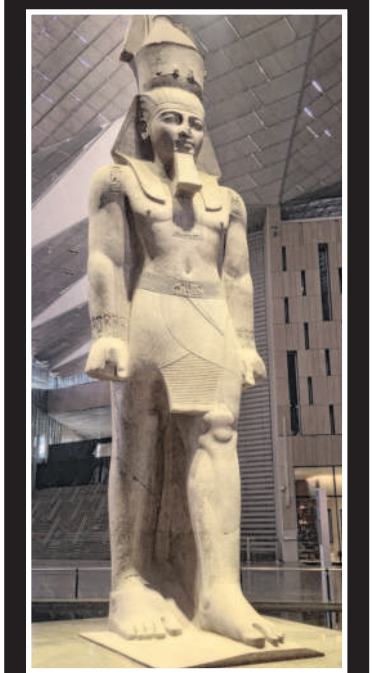

Kolosalni kip Ramzesa II. visok 11 metara i težak čak 83 tone

Ritualni alabasterni predmet poznat kao Bijeli lotosov pehar iz grobnice faraona Tutankamona

Kolosalni kip faraona

MALI RJEČNIK EGIPATSKIH POJMOVA

Hijeroglifi - prastaro egipatsko slikovno pismo sakralna značaja, nastalo u 4. tisućljeću pr. Kr. Zanimljivo je što se mogu pisati slijeva na desno, s desna na lijevo i odozgo prema dolje.
Kartuša - četverokutni dugulјasti oblik zaobljenih krajeva koji prikazuje uže unutar kojeg se nalazi ime faraona. Budući se vjerovalo da faraonska imena imaju posebnu moć, radilo se o nekom obliku zaštite i jedino su faraoni mogli napisati ime u kartuši.
Lapis lazuli - cijenjeni plavi poludragi kamen prepoznatljiv po tamnoplavoj boji sa zlatnim točkicama koji simbolizira mudrost, istinu i kraljevsku moć. Rudarstvo lapis lazulija datira iz 7. tisućljeća pr. Kr. u Afganistanu. Egipćani su ga koristili u Tutankamonovoj maski, a u srednjem vijeku se od njega dobivao pigment ultramarin, skuplji od zlata.
Obelisk - monolitni stup četverokutna presjeka s piramidalnim završetkom koji se postavljao pred ulazom u hram.
Stele - kamene ili drvene ploče s natpisima i reljefima koje su služile kao pogrebni spomenici, zavjetni darovi ili za obilježavanje važnih povijesnih i vjerskih događaja. Obično su ukrašene scenama iz svakodnevnog života, prikazima božanstava ili formulama za zagrobni život.
Ushabti - male figurice u obliku mumije koje su se postavljale u grobnice kao prilozi. Smatralo se da će živjeti u zagrobnom životu da bi obavljale fizičke poslove umjesto pokojnika.

CRTICE IZ POMORSKE PROŠLOSTI Brodovi koji su nosili ime Grobnika

Brod »Grobnik«

Brod »Anna Nery«

»NOVI LIST« STRANA 3

Nesvakidašnji doživljaj na pučini

UZBUNA NA „GROBNIKU"

KAKO JE ZAHVALJUJUĆI BRODSKOJ POSADI SPAŠEN UTOPLJENIK, BRAZILSKI STUDENT DUILIO SECKER FILIPPINI

Brodovi lutaju, lutaju. Od mora do mora, od luke do luke. Danima, mjesecima. Uvijek nekako jedno te isto. I za brodove, i za ljude na njima. Sve nekako pomalo dosadno, monotono. A i — naporno. Bilo bi svakako i više da se tu i tamo nešto »ne zalomi«. Nešto neuobičajeno, zanimljivo. Nešto »ekstra«...

Eto, i »Grobnik« je doživio takvo »nešto« prije mjesec dana. Uz obale dalekog nam Brazila. Dovoljno da je time bila razbijena monotonija, jednoličnost preko 70 dana duge vožnje od Jadrana do obala Južne Amerike, i natrag. To »nešto« usjeklo se u ljude. Kao jedan nesvakidašnji doživljaj. Rado pričaju o njemu. Dana, dok je njihov »Grobnik« uktvijen uz Zagrebačku obalu u Rijeci, dok dizalice prazne ma, svaki na svom mjestu. Prema mjestu posiva spuštenten je kolut za spašavanje, upereni su brodski reflektori. Najzad su posve utihnuli »Grobnikovi« motori. Brod je stao. Posve se približio izvoru glasova.

— Spusti čamac u more! — pala je nova komanda barbe Soića.

»Barba« s »Grobnika« — kapetan Miljenko Šoić

povjednik nije mogao povjerovati da mu je nestao putnik. Sam Duilio ga je morao u to uvjeriti.

U petak, 24. marta popod-

OD SPAŠAVANJA ŽIVOTA DO POSLJEDNJE PLOVIDBE U ALANG

Od herojskih epizoda na otvorenom moru do tihe završnice u rezalištima, ime Grobnik pratilo je burne promjene u riječkom pomorstvu

Danilo PRESTINT

Od parobroda s početka 20. stoljeća do teretnjaka koji su završavali u azijskim rezalištima, brodovi riječkih kompanija – Jugolinije, Lošinjplova i njihovih prethodnika - ispisivali su dramatične i često zaboravljene stranice pomorske povijesti. Spašavanja brodolomaca usred Atlantika, sudari u Panamskom kanalu, zapljene zbog dugova, promjene imena i zastava, ali i poduzetničke priče grobničkih brodovlasnika - sve su to epizode jedne flote koja je desetljećima povezivala Rijeku sa svjetskim morima.

HEROJSKI »GROBNIK«

Motorni brod »Grobnik« iz flote Jugolinije izgrađen je 1963. godine u Brodogradilištu Split, premda točan datum primopredaje nikada nije zabilježen. Prvi zapovjednik bio je kapetan Vjekoslav Bruketa, a kum broda Zlatko Fućak. Nakon četvrt stoljeća plovidbe, 1988. godine prodan je i preimenovan u »Nik«, a iste godine završio je u rezalištu Alang, čime je okončana njegova služba.

No jedna epizoda zauvijek je obilježila njegovu povijest. Uz obalu Brazila, dvanaest milja između Rio de Janeira i Vitorije, usred noći, dežurni kormilar Ante Franelić i treći časnik Cvetko Lisica, zajedno sa zapovjednikom kapetanom Miljenkom Šoićem, začuli su vapaje s mora. Netko je bio u nevolji. Odmah je oglašena uzbuna i »Grobnik« je skrenuo s kursa prema izvoru zvuka. Škrta mjesečina je obasjavala mrtvo more. Posada je u manje od dvije minute bila na nogama jer su svi osim straža na mostu i u strojarnici već spavali. Upaljeni su reflektori, motor gotovo zaustavljen, bačen je pojas za spašavanje... Zapovjednik je naredio spuštanje čamca za spašavanje: pet članova posade na čelu s prvim časnikom Stefanovićem bila je začas na valovima. Ubrzo su ugledali čovjeka u moru, podigli ga u čamac, a onda i na brod. Oglašen je završetak uzbune, podignut je čamac i »Grobnik« je nastavio plovidbu punom brzinom. Brodolomac je smješten u brodsku bolnicu: dvadesetdvogodišnji student strojarstva iz Sao Paola, Duilio Secker Filippini. Utoplili su ga, dali mu suhu odjeću i okrijepili toplim čajem s - rumom.

Filippini je kasnije ispričao da je putnički brod »Anna Nery«, izgrađen u pulskom Uljaniku, oko 17.30 sati isplovio iz Rio de Janeira s oko 450 putnika, većinom mlađih ljudi koji su uskršnje praznike željeli provesti na kružnoj plovidbi brazilskim lukama. »Malo mi je bilo pozlilo, pošao sam do brodske ograde i… ničeg se više ne sjećam. Našao sam se u – moru…«, kazao je.

Punih pet sati snažni Duilio, iako ne osobito vješt plivač, održavao se na površini mora dozivajući pomoć. Srećom, naišao je brod »Grobnik«. Kapetan Miljenko Šoić poslije je izjavio: »Često prakticiramo uzbune, probne jasno. Nikad se ne zna kad će naići potreba da postane stvarna potreba…« Cijela operacija »čovjek u moru« trajala je manje od 20 minuta. Radio-telegrafist Nino Maričić obavijestio je o događaju kolegu s »Anna Nery«, čiji zapovjednik isprva nije mogao vjerovati da mu je nestao putnik. Duilio se morao osobno javiti kako bi potvrdio da je spašen.

Kada je »Grobnik« 24. ožujka uplovio u Vitoriju, ondje ga je čekao i brod s kojeg je Filippini pao. Putnici i posada dočekali su spašenog mladića kao da je vraćen iz mrtvih. U svom napisu novinar Novog Lista, Milan Perović, je zapisao: Kompletni sastav putnika s posadom i brojnim radoznalima sačekao je mladića koji je zaslugom posade »Grobnika« vraćen u tabor živih.

Kapetanu Šoiću to nije bio prvi takav slučaj - i ranije je spašavao brodolomce, ploveći na brodu »Šibenik«. No noć uz brazilske obale ostala je zapisana kao jedna od najupečatljivijih stranica u povijesti »Grobnika«.

SUDAR U PANAMSKOM KANALU

Višenamjenski brod koji će kasnije nositi ime »Grobnik« predan je 7. siječnja 1981. godine riječkoj Jugoliniji u brodogradilištu Warnowwerft u Warnemündeu, tadašnjoj DR Njemačkoj, pod imenom »Vojvodina«. Prvi zapovjednik bio je kapetan Ado Šarinić iz Kostrene, a kuma broda Dušanka Uzelac.

Jedan od najozbiljnijih incidenata u njegovoj plovidbi dogodio se 3. srpnja 1989. godine prilikom mimoilaženja na izlasku iz ustave Miraflores u Panamskom kanalu. »Vojvodina«, kojom je tada zapovijedao kapetan Nikola Knežević, sudarila se s filipinskim brodom »Ballena« i kanadskim tegljačem »Guia«, koji se nalazio uz njegov bok. U nesreći su četiri osobe ozlijeđene. Oštećen je lijevi bok broda, došlo je do prodora mora te se brod nasukao. Pri plimi je odsukan i otegljen na privremeni popravak u Bilbao.

Dana 1. studenoga 1991. brod je izvijesio zastavu Malte (Malta Cross Shipping Co., Valletta), a u rujnu 1992., za vrijeme blokade riječke luke, preimenovan je u »Grobnik«.

U posljednjim godinama plovidbe više je puta bio zaustavljan. Dana 15. studenoga 1998. zadržan je u Adabiyi zbog duga za gorivo prema Misr Petroleum i pušten 29. siječnja. Slijedila su nova zadržavanja: 8. travnja 1999. u Marina di Carrara (pušten istog dana), 21. lipnja 1999. u Hodeidahu (pušten 27. lipnja) te 10. rujna 1999. u Durbanu od strane Port State Controla. Svoju je plovidbu završio 6. veljače 2000. godine, kada je doplovio u rezalište Alang.

Motorni brod za prijevoz općeg tereta »Čavle« porinut je 1978. godine u brazilskom brodogradilištu Estileros EBIN S.A. u Niterói ju pod imenom »Mirosal«, za tvrtku Casimiro Filho Industrias & Comercio S.A. iz Fortaleze. Isporučen je kao »Cidade de Itapecuru« kompaniji Companhia de Navegacao do Norte iz São Luísa de Maranhãa.

Lošinjplov ga kupuje 1989. godine te ga upisuje u Trinos Shipping Corp., Rijeka, no u riječkoj floti zadržao se kratko. Već 1991. prodan je i preimenovan u »Mei Yuan« (Deleve

BOGAT GROBNIČKI VELEPOSJEDNIK

Podizanjem parne pilane u Crnom Lugu, Ivan Nepomuk Durbešić osigurao je značajan kapacitet prerade drveta i uspješan plasman robe na domaće i strano tržište. Od skromnog poduzetnika s relativno malim kapitalom, tijekom pedesetih godina 19. stoljeća izrastao je u bogatog grobničkog veleposjednika te uglednog riječkog veletrgovca i brodovlasnika. Zajedno s Gašparom Peršićem bio je suvlasnik triju jedrenjaka – brika »Giovanni Gasparo« (407 brt.), brika »Teresa Fanny« (328 brt.) i brigantina »Terzo« (388 brt.) – koji su imali važnu ulogu u njegovoj inozemnoj trgovini. Bio je i dioničar prvog riječkog parobroda »Liburno«.

Brod »Cernik«

Brod »Podhum«

GROBNIČKI KARATISTI

- bark »Federico B.«, izgrađen 1863. u brodogradilištu Pul Peškarije (Brazzoduro); 1874. karatista je Rajmond L. Bačić (Grobnik), a zapovjednik Ernest Kovačić (Grobnik); brodolom 19. veljače 1879. kod Gioia Tauro; stradao zapovjednik i osam članova posade
- brik »Pietro«, izgrađen 1865. u Martinšćici (Jakovčić); 1881. kupljen na dražbi i postaje »Grobnik«; karatist Rajmond L. Bačić
- brik »Paulus«, izgrađen 1867. u brodogradilištu Al Fortino (braća Schiavon); 1882. »Raimond«, karatist Rajmond L. Bačić; 15. listopada 1886. brodolom Newport
- brik-škuner »Sloga«, izgrađen 1868. u Rijeci; karatist Henrik Durbešić (Grobnik/Rijeka); 1873. »Elisa C.«; ožujak 1884. požar, nasukanje

NEKI STRADALI POMORCI S GROBNIKA

- Dragutin Broznić, Čavle - nestao 17. studenoga 1941. u brodolomu parobroda »Talas«
- Josip Gustavi, Čavle - nestao 26. lipnja 1941. s parobroda »Velebit«
- Franjo Haramija, Čavle - 16. ožujka 1940. u brodolomu parobroda »Slava« (prvi pomorac žrtva iz naših krajeva u Drugom svjetskom ratu)
- Franjo Haramija, Grobnik - 26. listopada 1897. stradao u sudaru na brodu »Jokai«
- Vazmoslav Sobotinčić, Cernik - 26. listopada 1897. stradao u sudaru na brodu »Jokai«
- Zvonimir Linić, Čavle - nestao na Atlantiku 1. prosinca 1944. s broda »Sreća«
- Josip Mavrinac, Čavle - nestao u 9. srpnja 1942. brodolomu parobroda »Vojvoda Putnik«
- Josip Mohorić, Podhum * nestao 22. veljače 1942.
- Dragutin Žeželić, Čavle - nestao 9. srpnja 1942. u brodolomu »Vojvoda Putnik«
- Milorad Ban, Podhum - stradao u sudaru 20. rujna 1987. na brodu »Makedonija«
- Milan Lukežić, Grobnik - stradao 18. lipnja 1971. u požaru broda »August Cesarec«
- Miroslav Brnelić, Podčudnić - stradao u potonuću »Dunava«
- Bartol Perušić, Podćudnić - stradao u potonuću »Dunava«
- Branko Obrić, Podhum - stradao u potonuću »Dunava«
- Zlatko Čargonja - stradao u 7. siječnja 1962. brodolomu »Šabac«
- Marijan Srića - stradao 13. ožujka 1919. pri potonuću parobroda »Arad«
- Fran Durbešić - stradao kao mornar 1877. utapanjem u Kanalu Bergnes (Dunkerque)

Shipping Co. Ltd., Kingstown). Slijedile su nove promjene imena: 1992. postaje »Sea Voice«, 1996. »Univazs«, iste godine »Al Muztuba«, a 2006. »Asrar-A-Mostafa«. Nakon više od tri desetljeća plovidbe, 2011. godine izrezan je u Bangladešu.

DVA »CERNIKA« I DVA »PLATKA«

Prvi »Cernik« u floti Lošinjplova izgrađen je 1976. godine u japanskom brodogradilištu Mitsubishi Heavy Industries u Shimonosekiju kao »Unkai Maru«, za tvrtku Sankyu Unyu Kiko iz Kitakyushua. Od 1982. plovi pod imenom »Golden Cirrus« (Golden Cirrus S.A., Panama), a Lošinjplov ga kupuje 1986. i upisuje na Trinos Shipping S.A., Rijeka. U lošinjskoj floti zadržao se tek dvije godine - 1988. prodan je i preimenovan u »Lady II« (Vlastos Shipping Co. Ltd., Limassol), a 1991. postaje »Robin« kod istog vlasnika. Svoju plovidbu završio je u kineskom rezalištu Xinhui, gdje je doplovio 28. veljače 1999. godine.

I drugi »Cernik« također je izgrađen 1976., ali u brodogradilištu Kanawa Dockyard u Hiroshimi kao »Maya Pioneer« (Maya Enterprise K.K., Kobe). Prije dolaska u lošinjsku flotu 1988. promijenio je ime na - 1983. postaje »Ballard«, a 1987. »Sea Concert«. Kao i prethodnik, upisan je na Trinos Shipping S.A., Rijeka. Početkom rata 1991. mijenja zastavu u Sveti Vincent i Grenadini, a dvije godine kasnije prodan je i preimenovan u »Ocean Peace« (Morning Cosmos Maritime S.A., Panama). Godine 1997. nosi imena »Granford« i »Petchmanee«, a 27. veljače 2003. doplovio je u rezalište Alang.

Mnogo stariju pomorsku priču nosi putnički parobrod male obalne plovidbe »Ante Starčević«, izgrađen 1904. godine u brodogradilištu Ditta Giovanni Poli u Chioggiji za Hrvatsko parobrodarsko društvo iz Senja. Tijekom Prvog svjetskog rata, 1914., rekviriran je za potrebe austro-ugarske ratne mornarice kao transportni brod, od 1916. služi kao minolovac, a od 1918. kao lovac podmornica. Od 1923. plovi u floti Jadranske plovidbe d.d., Sušak, a 1941. prelazi u talijansku službu pod imenom »Vincenzo Ciaravolo«. Nakon Drugog svjetskog rata nacionaliziran je te 1947. dodijeljen novoosnovanoj Jadroliniji pod imenom »Podhum«. U službi je ostao do 1965. godine, kada je izrezan u Sv. Kaji.

Motorni brod »Platak« izgrađen je 1938. godine u švedskom brodogradilištu Oresundvarvet A/B u Landskroni pod imenom »Wiril«, za tvrtku Stockholm Rederi AB Svea. Tijekom Drugog svjetskog rata mijenja uloge: od 1942. nalazi se u najmu ribarske uprave Trećeg Reicha i prevozi ribu iz Norveške u Njemačku, a već 1943. prelazi u najam Međunarodnog Crvenog križa za prijevoz pomoći Grčkoj. Teško je oštećen 7. veljače 1944. u zračnom napadu u luci Chios. Riječka Kvarnerska plovidba kupuje ga 1961., kada dobiva ime »Platak«, a od početka 1963. plovi u floti Jugolinije. Četiri godine poslije prelazi u Lošinjplov i postaje »Beli«. U službi ostaje do 26. prosinca 1980., kada je otegljen iz Cresa u rezalište Sv. Kajo u Solinu.

Drugi »Platak«, ro-ro brod u floti Jugolinije, izgrađen je 1970. u norveškom brodogradilištu Trondhejms M.V. u Trondheimu kao »Bard« (Fred Olsen & Co., Oslo). Jugolinija ga kupuje 1975., no 1990. prodan je i preimenovan u »Apollonia Banner« (Amarillo Shipping Ltd., Valletta). Slijedi niz novih imena: 1992. »Ionian Korti«, 1997. »Ro-Lo Carrier«, 1998. »Kabir«, 1999. »Julia IV«, 2003. »Sirena Blue«, a 2011. »Ocean Blue«. Iste godine izrezan je u Puerto Haina Oriental u Dominikanskoj Republici.

PLAVI SVIJET

Branko ŠULJIĆ

Novi rekordi oceanskog jedrenja

Posredstvom interneta - a bez njega danas naprosto ne možemo - zaplovio sam proteklih dana oceanskim prostranstvima. Tek radi odmaka od ove naše dosadne južine s obiljem kiše. Kad će konačno zapuhati bura? Na našim prostorima traje zima, negdje drugdje sada je ljeto. A na tim, nama dalekim morima uvijek se nešto događa. Atraktivno, sigurno i nama zanimljivo. Ljudi jedre preko oceana, svladavaju velika prostranstva, bore se s vjetrovima i valovima, uspijevaju ih nadvladati. U kratkom vremenu pristigle su tako dvije zanimljive informacije. Postavljeni su novi rekordi oceanskog jedrenja. Vjerujem, mnoge zanimaju, bez obzira na to koliko prate jedriličarski sport. Jedan je postavljen u jedrenju oko svijeta, a dva na znatno kraćoj relaciji, »samo« preko Atlantskog oceana. Francuski skiper Thomas Coville na trimaranu Sodebo Ultim 3 oplovio je svijet za 40 dana 10 sati 45 minuta i 50 sekundi, bez zaustavljanja i kopnenog pristajanja. To je novi rekord u neprekidnom jedrenju oko globusa, a ostvaren je na regati Jules Verne Trophy. Kroz navedeno vrijeme preplovio je 28.315 milja prosječnom brzinom od 29,17 čvorova. Coville nije jedrio sam, s njim je bilo još šest članova posade, svi Francuzi. Prijašnji rekord postavio je Francis Joyon, također Francuz, sa šesteročlanom posadom na katamaranu IDEC Sport, na posljednjem izdanju regate što je održano 2017. godine. Njihovo vrijeme bilo je 40 dana, 23 sata, 30 minuta i 30 sekundi.

DVOBOJ NA ATLANTIKU

U sjeni rekordnog oplovljavanja svijeta ostala su dva rekorda ostvarena na ovogodišnjoj RORC transatlantskoj regati. Ona se jedrila sredinom siječnja od španjolskog otoka Lanzarote, jednog od kanarskih otoka, do karipskog otoka Antigue, a sudjelovalo je 21 plovilo. U izazovima zimskog Atlantika dva tima uspjela su iskoristiti uvjete u svoju korist i postaviti rekordne rezultate. Monotrupni Blatic 111 Raven, dužine 34 metra, kojemu je skiper bio Damien Durchon, preplovio je 3.000 milja za 6 dana 22 sata 27 minuta i 47 sekundi. U klasi višetrupnih jedrilica rekord je postavio Amerikanac Jason Caroll's na trimaranu MOD70 Argo s vremenom 4 dana 23 sata 51 minuta i 15 sekundi. Samo 2 sata i 32 minuta nakon njih kroz cilj je prošao trimaran MOD70 Zoulou, pod francuskom zastavom. Njegov je skiper bio Erik Maris. Od starta do cilja oni su imali dvoboj nadmetanje, praktički jedan pokraj drugoga. Izmjenjivali su se u vodstvu i povremeno jurili brže od 30 čvorova. Tek u finišu Amerikanac je stekao malu prednost.

SAMO VJETAR I POSADA

Regata Jules Verne Trophy jedri se od 1993. godine, u pravilu na kalendarskoj razmeđi, a startom sredinom prosinca i prolaskom kroz cilj u siječnju, a neki i u veljači. Ideja za njeno pokretanje puno je starija, začeta je još 1985. Roman Julesa Vernea »Oko svijeta za osamdeset dana« inspirirao je pokretače regate, a početna zamisao bila je da se trofej dodijeli jedriličaru za obilazak globusa kraći od 80 dana neprekidnog jedrenja. Pravila su definirana 1990. godine. Jedrilice nemaju ograničenja veličine i članova posade, pod uvjetom da se plovilo registrira kod organizatora i plati kotizaciju. Brodovi moraju biti pokretani isključivo prirodnim silama vjetra i posade. Oplovljavanje se mora obaviti bez zaustavljanja i bez vanjske fizičke pomoći, a dopušteno je vođenje rute s obale u skladu s vremenskim uvjetima. Brodovi što se nađu na startu imaju status izazivača prethodnom pobjedniku, odnosno rekorderu.

JULES VERNE TROPHY

Thomas Coville na trimaranu »Sodebo Ultim 3«

Zanimljiva je ta organizacija u kojoj, stječem dojam, nema previše reda u provedbi samog natjecanja. Za razliku od nekih tradicionalnih i u svijetu popularnih jedriličarskih nadmetanja što imaju precizno definiran kalendar održavanja, Jules Verne Trophy ovisi o volji organizatora. Prvo izdanje održano je 1993. godine. Oko svijeta ponovo se jedrilo sljedeće godine, pa potom 1997. Održano je ukupno 10 regata, prije ovogodišnje jedrilo se 2017. Datum sljedeće nisam otkrio, ako je uopće određen? Regata ima jedinstvenu, na baš malu startno – ciljnu liniju što se proteže između dviju država – od svjetionika Creac'h na otoku Ouessant u Francuskoj, do svjetionika Lizard u Velikoj Britaniji.

Na ovogodišnjoj regati startalo je 16 brodova. Među skiperima bile su četiri žene. Posebna je zanimljivost što su startali svi dosadašnji pobjednici, njih deset. Da, jedne godine na listu pobjednika upisana su dva skipera jednog broda – 1994. to su bili Peter Blake s Novog Zelanda i Englez Robin Knox-Johnston na katamaranu ENZA pod zastavom Novog Zelanda. Taj brod jedini je pobjednik Trofeja što nije plovio pod francuskom zastavom.

VETERANI OCEANSKIH REGATA

Najuspješniji sudionik je Francuz Bruno Peyron. Startao je šest puta i u tri navrata prvi uplovio u cilj. Bio je pobjednik prvog izdanja, 1993. godine s vremenom 79 dana 6 sati 15 minuta i 56 sekunda, na katamaranu Explorer. Na listu pobjednika jednom se upisao i njegov brat Loick, 2012. godine. Bruno Peyron – prije nekoliko mjeseci navršio je 70 godina – istinski je velikan oceanskog jedrenja. U njegovu je vlasništvu 39 oceanskih rekorda, od kojih osam u plovidbi oko svijeta. Također, apsolutni je svjetski rekorder po broju prijeđenih milja na oceanskim katamaranima.

Zapaženu biografiju ima i ovogodišnji pobjednik Trofeja Thomas Coville. U životnom kalendaru ima upisanih 58 godina i nije prvi put jedrio oko svijeta. Globus je oplovio devet puta, od čega pet puta sam. Između ostaloga, sudjelovao je na najizazovnijoj, a moglo bi se reći i najbrutalnijoj regati samaca oko svijeta – Vendee Globe. Na njoj je šesti uplovio u cilj 2001. godine. Jules Verne Trophy osvojio je u trećem izazovu. Uz apsolutni rekord, ostvario je rekordne brzine na pojedinim dionicama regate. Od starta do ekvatora on i posada plovili su prosječnom brzinom od 33,3 čvora. Malo sporiji bili su na dionici do rta Leeuwin, na krajnjem jugozapadu Australije, gdje im je prosječna brzina plovidbe bila 32,1 čvor.

Sudjelovanje na regatama oko svijeta, pa i kraćim prekooceanskim jedrenjima, iziskuje dugotrajne i temeljite pripreme. To dobro znaju i tako se ponašaju svi skiperi i njihove posade. Sjećam se razgovora s ukrajinskim skiperom koji je prije tridesetak godina sudjelovao na tadašnjoj Whitebread regati oko svijeta, što se jedrila u etapama od rujna do svibnja. Samo završni trening s posadom trajao im je šest mjeseci. Uz sve to, oceani su nepredvidivi, neugodna iznenađenja uvijek vrebaju. Sudionici ovogodišnje Jules Verne regate imali su povoljne vjetrove, a u Južnom oceanu opasnost im je prijetila od mnoštva plutajućih ledenih santi. Vodećem brodu Sodebo neočekivana prijetnja ukazala se u Atlantiku, oko 1.000 milja prije cilja. Približavala im se oluja Imogen, s vjetrom brzine 55 čvorova, a valovi su bili visoki i do 12 metara. Morali su brzo reagirati i detaljno sagledati kako sigurno i na vrijeme doploviti do cilja.

Zelena NIT

POD POVEĆALOM Kad zelena oaza u domu postane izvor zdravstvenih tegoba

Biljke koje nisu prijatelji alergičara

Brojne sobne biljke mogu biti izvor alergena poput spora, prašine, peludi, hlapivih tvari ili nadražujućih biljnih sokova. Kod osjetljivijih osoba to može rezultirati kihanjem, svrbežom očiju, kašljem, kožnim reakcijama ili pogoršanjem astme

Mia ČELAP

Ako patite od alergija iz okoliša, prijelazna godišnja doba poput proljeća i jeseni vjerojatno su vam posebno izazovna. Iako je lijepo gledati kako se priroda budi ili mijenja boje, pelud i ambrozija mnoge tjeraju da se povuku u zatvoreni prostor u potrazi za olakšanjem. No, postoji jedna loša vijest: ovisno o sobnim biljkama koje imate, boravak u kući može biti jednako neugodan za alergije kao i boravak na otvorenom.

Razlog je jednostavan - brojne sobne biljke mogu biti izvor alergena poput spora, prašine, peludi, hlapivih tvari ili nadražujućih biljnih sokova. Kod osjetljivijih osoba to može rezultirati kihanjem, svrbežom očiju, kašljem, kožnim reakcijama ili pogoršanjem astme. Stručnjaci upozoravaju da problem često nije sama biljka, već kombinacija vlage u supstratu, loše ventilacije i nepravilne njege, što stvara idealne uvjete za razvoj plijesni i nakupljanje alergena.

Magneti za prašinu

Ako ste osjetljivi na spore, paprati nisu dobar izbor. Mnoge vrste proizvode veliku količinu mikroskopskih spora koje se, za razliku od peludi, ne primjećuju golim okom, ali se lako šire zrakom. One se talože na namještaju, zavjesama i podovima poput fine prašine, a udisanje može izazvati simptome vrlo slične sezonskim alergijama. Osim respiratornih tegoba, kod osjetljivijih osoba mogu se javiti i kožne reakcije. Dodir s listovima, osobito u zrelijoj fazi rasta, može potaknuti kontaktni dermatitis, crvenilo ili svrbež, osobito kod osoba sklonih ekcemima.

Iako su male, dekorativne i omiljene u mnogim domovima, afričke ljubičice mogu biti problematične za alergičare. Njihovi baršunasti listovi idealni su za zadržavanje prašine i sitnih čestica iz zraka, dok cvjetovi sadrže pelud koja, iako nije izrazito agresivna, može potaknuti reakcije kod osjetljivih osoba. Problem je i u tome što se listovi ne smiju prati vodom jer se lako oštećuju, pa se prašina s njih teško uklanja. Zbog toga se alergeni mogu nakupljati tjednima, čak i u uredno održavanom prostoru.

Kod bršljana problem nisu samo respiratorne alergije, već i kontaktne reakcije. Bršljan sadrži tvari koje kod osjetljivih osoba mogu izazvati iritaciju kože, svrbež pa čak i mjehuriće. Dugotrajniji boravak biljke u zatvorenom prostoru može pridonijeti širenju sitnih čestica s listova u zrak. Ako se ipak nalazi u domu, preporučuje se rukovanje isključivo s rukavicama i postavljanje biljke izvan dosega djece i kućnih ljubimaca.

Izvor lateksa

Popularan zbog sjajnih, tamnozelenih listova i jednostavnog održavanja, fikus gumijevac, odnosno kaučukovac, može predstavljati ozbiljan problem osobama osjetljivima na lateks. Biljka proizvodi mliječni sok koji sadrži prirodni lateks. Prilikom rezidbe ili oštećenja listova taj sok može doći u dodir s kožom i izazvati koprivnjaču, crvenilo ili svrbež, a u težim slučajevima i respiratorne smetnje. Osobama s dijagnosticiranom alergijom na lateks savjetuje se da ovu biljku u potpunosti izbjegavaju.

Osobe koje imaju astmu ili druge respiratorne alergije trebale bi biti posebno oprezne s fikusima. Sitne čestice s listova, debla i soka mogu nadražiti dišne putove i izazvati kašalj, otežano disanje ili iritaciju sluznice. Zabilježeni su i slučajevi razvoja simptoma kod osoba koje ranije nisu imale problema s alergijama, nakon dugotrajnog boravka u prostoru s većim brojem fikusa.

Biljke s dlačicama na listovima, poput nekih begonija ili gloxinia, općenito su problematične za one koji reagiraju na prašinu i grinje. Njihova struktura omogućuje zadržavanje čestica iz zraka, uključujući pelud koja ulazi izvana, spore plijesni i kućnu prašinu. Redovito ispiranje listova može donekle pomoći, ali čak i uz pažljivu njegu ove biljke često ostaju izazov za alergičare, osobito u manjim i slabije prozračenim prostorima.

Kako smanjiti rizik

Stručnjaci savjetuju da alergičari biraju biljke s glatkim listovima, bez cvjetova i jakih mirisa, te da redovito uklanjaju prašinu vlažnom krpom. Važno je i ne pretjerivati s zalijevanjem jer vlažan supstrat potiče razvoj plijesni. Kvalitetna ventilacija, povremeno provjetravanje i manji broj biljaka u prostoru mogu značajno smanjiti koncentraciju alergena.

Cvjetnice u zatvorenom

Iako zvuči očito, vrijedi naglasiti: ako vam se alergije pogoršavaju u vrijeme cvatnje u prirodi, cvjetnice u zatvorenom prostoru vjerojatno nisu dobar izbor. Većina cvjetova proizvodi pelud, a u zatvorenim prostorima ona se zadržava dulje nego na otvorenom.

Iznimka su orhideje, koje proizvode vrlo male količine peludi, a ona nije lako prenosiva zrakom. Upravo zato često se preporučuju kao jedan od rijetkih cvatućih izbora prihvatljivih za alergičare.

UNSPLASH

UNSPLASH
Afrička ljubičica

UNSPLASH
Fikus gumijevac

UNSPLASH
Paprat

MJESEČEV KALENDAR

15	nedjelja
16	ponedjeljak
17	utorak
18	srijeda
19	četvrtak
20	petak
21	subota

LEGENDA SIMBOLA

- biljke lista - salata, blitva, špinat, poriluk, kupus, kelj, travnjak
- biljke ploda - voće, rajčica, paprika, krastavac, grah, grašak, tikvica
- biljke korijena - krumpir, luk, mrkva, cikla, koraba, peršin, rotkvica
- biljke cvijeta - ruže, lukovičaste biljke, cvatući grmovi, začinsko bilje
- Najbolji dani za rezidbu
- Presađivanje

Enogastro KUTAK

Pripremila Ana BRAŠKIĆ

Češnjak u glavnoj ulozi

TORTICE OD KRUMPIRA I ČEŠNJAKA

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 40 min
SASTOJCI ZA 6 OSOBA:
- 5 srednje velikih krumpira
- peršin
- 1 režanj češnjaka
- sol, papar, maslinovo ulje
- mala šalica vode
- ribani parmezan

PRIPREMA: Krumpire oguliti, oprati, posušiti i narezati na tanke ploške. Narezani krumpir staviti u veću zdjelu. Pećnicu zagrijati na od 200 do 210 °C. Za umak izmiksati listove peršina, češnjak, malo maslinovog ulja i pola male šalice vode (po potrebi dodati još malo vode). Umak pomiješati s krumpirom te začiniti solju i paprom. U zdjelici pomiješati ostatak vode i malo maslinovog ulja te time premazati 12 kalupa za muffine. Ploške krumpira složiti u kalupe u obliku tornjića, premazati ih umakom i posuti ribanim sirom. Peći 30 minuta. Nakon pečenja ostaviti da se tornjići kratko odmore pa poslužiti.

MARINIRANI ČEŠNJAK

iSTOCK

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 20 min
SASTOJCI:
- 4 glavice češnjaka
- 350 ml bijelog vina
- 1 žličica soli
- 1 žličica šećera
- 15 zrna šarenog papra
- 3 lista lovora
- 3 klinčića
- 3 bobice kleka
- 350 ml bijelog octa

PRIPREMA: Teglice i poklopce oprati i staviti na pola sata u pećnicu zagrijanu na 100 °C. Češnjak očistiti. U lončić staviti ocat i bijelo vino, dodati lovor, papar u zrnu, bobice kleka, klinčiće, sol i šećer. Zagrijavati na srednje jakoj vatri dok ne zavrije. Zatim ubaciti režnjeve češnjaka i kuhati 1 minutu.
Režnjeve češnjaka staviti u teglice, zatim preliti tekućinom u kojoj su se kuhali i rasporediti začine. Paziti da ostane oko 1 cm prostora do vrha. Teglice zatvoriti, staviti u lonac s hladnom vodom i pričekati da voda zavri. Zatim ugasiti vatru i ostaviti da se ohlade u toj vodi. Konzumirati nakon mjesec dana. Čuvati oko 3 mjeseca na suhom i tamnom mjestu. Umjesto navedenih možete koristiti i druge začine.

MASLAC S ČEŠNJAKOM

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 40 min
SASTOJCI:
- 500 ml slatkog vrhnja
- 5 režnjeva češnjaka

PRIPREMA: Za pripremu domaćeg maslaca s češnjakom koristiti nezaslađeno vrhnje. Neguljene režnjeve češnjaka peći u pećnici na 200 °C oko 20 minuta. Kada su pečeni, prstima istisnuti mekanu pulpu u posudu s vrhnjem. Vrhnje i češnjak miksati ručnim mikserom dok se ne pretvore u šlag, a zatim nastaviti miksati dok se masnoća ne počne odvajati.
Kada se masnoća potpuno odvoji, rukama ocijediti višak tekućine, oblikovati maslac i staviti u posudu. Može se koristiti odmah ili čuvati u hermetički zatvorenoj posudi u hladnjaku nekoliko dana.

JUHA OD ČEŠNJAKA

TEŽINA: jednostavno
VRIJEME: 40 min
SASTOJCI ZA 4 OSOBE:
- 8 režnjeva češnjaka
- 1 poriluk
- 1 ljutika
- 1 žlica brašna
- 60 g maslaca
- peršin
- 500 ml vode
- 500 ml mlijeka
- sol, bijeli papar

PRIPREMA: Očistiti poriluk i ljutiku te ih tanko narezati. Staviti ih u lonac s 30 g maslaca, dodati očišćene režnjeve češnjaka i zagrijavati. Uz stalno miješanje dodati brašno. Zatim uliti vodu, promiješati i pustiti da zakuha. Dodati sol i papar te kuhati dok voda gotovo u potpunosti ne ispari, a zatim štapnim mikserom usitniti u kremu. Dodati mlijeko i kuhati na laganoj vatri još 10 minuta. Ugasiti vatru, dodati ostatak maslaca i sjeckani peršin. Poslužiti s krutonima.

UNSPLASH

ZAPAŽENA IZVEDBA **Bijeli s Rujevice uvjerljivo neutralizirali opasni Varaždin i prekinuli pob**

Riječani nakon najboljeg iz sezone skočili na treće mje

Rijeka je napokon proigrala, otvorilo se i napadačima, nisu ih obeshrabrili ni promašeni jedanaesterac Tonija Fruka, ni u bunar bačeni zicer. Ovoga puta dominaciju u posjedu pratila je i realizacija

Danijel VUKUŠIĆ
Snimio Dean MICULINIĆ

SPAŠAVAO ŠTO SE DALO - Oliver Zelenika ispred Ante Oreča

RIJEKA Tko nije bio na Rujevici, može mu biti žao. Rijeka je napokon proigrala, otvorilo se i napadačima, nisu ih obeshrabrili ni promašeni jedanaesterac, ni u bunar bačeni zicer. Ovoga puta dominaciju u posjedu pratila je realizacija, a ono malo problema što su ih jedva stvorili Varaždinci rutinski je riješio sve bolji Zlomislić.

Jurić je izborio jedanaesterac i zabio gol, Fruk asistirao kad ga već nije htio gol, Dantas zabio, a mrežu je stigao zatresti i Dejan Petrovič. Nakon 20 minuta bilo je 1:0. Nakon sat vremena 3:0. Napokon ne »samo« pobjeda nego rutinska pobjeda sastava Victora Sancheza.

Počelo je onako kako Rijeka sad već tradicionalni počinje. Šesdesetak posto posjeda lopte, izrazita terenska dominacija, ali gotovo deset minuta opet bez prigode za Bijele. No, kratko je trajalo. Premda se za početak »čupala kosa« zbog promašaja.

U 8. minuti Barišić je po svom običaju sjajno donio loptu pred kazneni prostor Varaždina, Jurić pucao s 25 metara, a lopta od bloka otišla u korner. Dok Strukanu iz VAR sobe nisu sugerirali da možda i nije udarac iz kuta. Jer je blok bio - u ruku Mladenovskog. Strukan je pregledao snimku i dosudio jedanaesterac za Rijeku.

Loptu je uzeo Toni Fruk, najbolji strijelac Rijeke ove sezone s 11 pogodaka u svim natjecanjima. Uzeo loptu, uzeo kratki zalet i pucao tako da je Zelenika ne samo obranio nego skoro komotno uhvatio loptu koja je išla malo desno, gotovo po sredini gola.

Čupanje kose

Tri minute kasnije Dantas je potegnuo s 20 metara, Zelenika se morao pomučiti više nego kod udarca s bijele točke, ali je uredno obranio.

DOBITNA KOMBINACIJA - Tiago Dantas i Dejan Petrovič

U 16. minuti novo »čupanje kose«, opet zbog Fruka. Riječki »Bastoni« Stjepan Radeljić poslao mu je savršenu loptu u prostor, Toni izašao sam pred Zeleniku, situacija jednako dobra kao da opet puca jedanaesterac, a lopta ide visoko preko gola.

Nakon samo 15-ak minuta Rujevicom se proširio onaj neugodni osjećaj kako za dva takva promašena zicera mora doći kazna na drugoj strani. Ali... Toni Fruk nije obični nogometaš nego najbolji igrač lige. Kad je shvatio da ga neće gol aktivirao je dribling i asistenciju.

Igrala se okruglo 20. minuta, Toni je na lijevoj strani s Varaždincima radio što je htio, ispremiješao im obranu pa ubacio na 15-ak metara gdje je čekao nogometni dirigent, portugalski majstor Tiago Dantas. Udarac isprve, volej koji ide »super-sonično«, tako da ni Zelenika nije imao nikakve šanse - 1:0. Rujevica je grunula urlikom radosti... Varaždin »jedva da je postojao« na terenu. A Dantas ove sezone ima šest pogodaka i šest asistencija u svim natjecanjima.

Zagorcima je trebalo više od pola sata da se razbude. Najprije je Latković pucao s desetak metara, ali kapetan Zlomislić znatno je podigao formu u odnosu na prvi dio sezone i sjajno postavljen lako rješio prvi problem. Onda je pokušao Duvnjak, sam na udarcu s 18 metara pucao je preko riječkog gola. U 38. minuti opet je pokuša Latković, s još veće distance i opet preko okvira Zlomislićevog gola.

100.
utakmicu odigrao je Stjepan Radeljić za Rijeku

Rijeka je uzvratila u 43. minuti, Fruku nije išlo iz blizine pa je lansirao projektil s gotovo 30 metara, tek koji centimetar iznad varaždinske grede.

U sudačkoj nadoknadi prvog dijela Jurić je izašao sam na Zeleniku, Fruk mu je poklonio bombon od asistencije, ali Zelenika obrania stopostotnu šansu. Na odmor se otišlo s minimalnom prednošću i zasluženim pljeskom sastavu Victora Sancheza.

Protiv Dinama nisu zapucali u okvir gola, protiv Varaždina su nakon 45 minuta vodili 1:0 te uz to stvorili još tri-četiri klasična zicera. Hendikepirana neigranjem Vignata, ali u prvom dijelu jučerašnje utakmice napokon napadački razigrana i (relativno) efikasna Rijeka.

Greda Mladenovskog

Drugo poluvrijeme počelo je ulaskom dojučerašnjeg veznjaka Bijelih Silvija Ilinkovića i laganim treperenjem riječkih navijačkih srdaca. Mladenovski koji je skrivio jedanaesterac izveo je slobodnjak za Varaždin s više od 30 metara

Srednjoškolac Šerifi na klupi

Ni većina najzagriženijih navijača Rijeke nije čula za jednog dečka koji se našao u službenom zapisniku. Na klupi je bio 16-godišnji veznjak Leon Šerifi. I to kao jedini od mladih iz vlastitog omladinskog pogona. Ostatak pričuva bili su stranci i(li) rutineri, uz iznimke mlađahnijih Alekse Todorovića (vratar) i Branka Pavića (zadnji vezni, u zimskom prijelaznom roku došao iz Dinama). U svakom slučaju klupa Rijeke djelovala je puna aduta koji bi po potrebi trebali donijeti dodatni impuls tijekom utakmice. Nedavne akvizicije Morchiladze i Legbo plus prvaci Petrovič, Devetak, Gojak, Čop...

Fruk i dva klasična napadača

Rijeka je kao gotovo i svaki put dosad pod Sanchezom istrčala u barem nominalno izrazito napadačkoj postavi. U početnom sastavu našli su se i Toni Fruk i dvije »devetke«, klasični napadači Daniel Adu Adjei i Ante Matej Jurić. U režiji je, naravno, ostao Tiago Dantas, a »osigurač« nije bio Petrovič nego reprezentativac Perua - Alfonso Barco. Probijanje po bokovima povjereno je dvojici »wing-backova«, Oreču (desno) i Lasickasu (lijevo). U sastav se vratio Majstorović pa je Rijeka zaigrala s tri stopera, »Majstor« plus Barišić i Radeljić.

Hrvatska nogometna reprezentacija najpoznatiji je hrvatski »proizvod« u svijetu, a Coca-Cola vjerojatno najpoznatiji svjetski brend pa smatram da smo dogovorili zaista globalno i snažno partnerstvo

Marijan Kustić

135 godina od izuma košarke, koju je osmislio James Naismith

jednički niz gostiju od tri uzastopne pobjede

zdanja u nastavku esto ljestvice

Serie A u »nadzoru«

Menadžeri, skauti i ostali lovci na talente nisu se baš »tukli« oko svojeg mjesta u ložama Rujevice. Samo su iz talijanske Serie A poslali svoje ljude, iz Udinesea i Atalante. Plus menadžeri iz dvije-tri strane agencije. A s obzirom na vremenske uvjete, činjenicu da se igralo na Dan zaljubljenih i pri vrhuncu maškaranih radosti, tribine su bile slabo ispunjene. Službena brojka jučerašnje posjete - 3.431 gledatelja. Ako se uzmu u obzir kiša i recentni rezultate Bijelih... Svaka čast svakome od njih tko je odabrao doći na tribine i navijati za Rijeku. Imali su što vidjeti.

NAVIJAČKA PODRŠKA - Uz Rijeku i po kiši

Sigurna pobjeda Omonije

Suparnik Rijeke u doigravanju za osminu finala Konferencijske lige, ciparska Omonia u susretu je 22. kola domaćeg prvenstva s uvjerljivih 3:0 na svom terenu svladala Paralimni. Strijelci su bili Semedo (45'+2'), Mmaee (59') i Andreou (77').
Omonia je vodeća na ljestvici s 54 boda, osam više od drugog AEK-a iz Larnace, a 12 od trećeg Apollona koji imaju po susret manje.
Omonia i Rijeka prvi će susret igrati u četvrtak na Cipru, dok je uzvrat 26. veljače u Rijeci.

i pogodio gredu. Išla je lopta k'o iz VBR-a, Rijeka je imala sreće. A i znanja. Da Zagorce odmah kazni za taj nerealizirani slobodnjak.

Ante Matej Jurić u 8. minuti je izborio jedanaesterac, a u 46. zabio svoj peti ovosezonski gol za Bijele. Poslovično poduzetni »dubrovački express« Ante Oreč ubacio je s desne strane, Daniel Adu-Adjei nije uspio pucati, ali lopta se odbila do Jurića koji je sa sedam-osam metara zakucao loptu iza Zelenike - 2:0. Isplatilo se Sanchezovih 3-4-1-2, izgleda da Rijeka ima kadar koji može istrpjeti igru s dvojicom klasičnih napadača.

Priča je riješena minutu nakon šezdesete. Korner za Rijeku, Dantasov ubačaj iz kornera, obrana gostiju odbija na 16 metara gdje ju, malo zdesna, čeka Dejan Petrovič i poteže polu-lob/polu-volej koji je ispao neobranjiv, a lopta završila u desnom kutu varaždinskog gola - 3:0. Zelenika je branio sjajno, a dobio tri »komada«. Rijeci se napokon »otvorilo«, malo više od sat vremena igre i na semaforu uvjerljivih - 3:0. Pogodak Lesjaka u sudačkoj nadoknadi nije bio ništa više od nebitne kozmetičke korekcije.

Rijeka je odigrala odlično, Rijeka je treća. S ogromnom dozom samopouzdanja putuje najprije na Cipar, a onda i na Poljud.

3		1	
RIJEKA		**VARAŽDIN**	
Zlomislić	7	Zelenika	7
Barišić	7	Posinković	5
Majstorović	7	Mladenovski	5
Radeljić	7,5	Škaričić	5
(71' Devetak)	-	(52' Lesjak)	6
Oreč	7	Sikošek	5
(71' Legbo)	-	Marina	5
Barco	6,5	(46' Ilinković)	5,5
Dantas	7	(81' Tepšić)	-
(79' Rukavina)	-	Duvnjak	5
Lasickas	6,5	Latković	5,5
Fruk	6,5	(64' Tavares)	5,5
(58' Gojak)	6,5	Mamić	5
Jurić	7	(64' Canjuga)	5
(59' Petrovič)	7	Vuk	5
Adu Adjei	6,5	Mamut	5

Stadion HNK Rijeka na Rujevici. **Gledatelja:** 3.431. **Strijelci:** 1:0 Dantas (20'), 2:0 Jurić (48'), 3:0 Petrovič (61'), 3:1 Lesjak (90'+1). **Sudac:** Duje Strukan (Split) - 6.

Utakmice 22. kola

S. Belupo - Lokomotiva	2:0
Dinamo - Istra 1961	4:0
Rijeka - Varaždin	3:1
Gorica - Vukovar 1991	15.00 sati
Osijek - Hajduk	17.45 sati

Dinamo	22	15	3	4	48:17	48
Hajduk	21	12	4	5	32:20	40
Rijeka	22	8	8	6	34:24	32
Varaždin	22	9	5	8	29:30	32
Istra 1961	22	8	6	8	29:32	30
S. Belupo	22	8	6	8	30:34	30
Lokomotiva	22	6	8	8	26:34	26
Gorica	21	6	4	11	23:32	22
Vukovar '91	21	4	6	11	24:39	18
Osijek	21	3	8	10	18:31	17

Sljedeće kolo (21. veljače): Vukovar 1991 - Slaven Belupo (20. veljače), Istra 1961 - Gorica, Lokomotiva - Osijek, Varaždin - Dinamo (22. veljače), Hajduk - Rijeka (22. veljače).

Sanchez: Pobjeđujemo i kad Fruk nije na sto posto

- Čestitke igračima, napravili su dobar posao u teškoj utakmici. Varaždin pokazuje visoku razine igre kod kuće i u gostima, dobri su u obrani i teško je stvoriti šansu. Opet smo stvorili dosta prigoda, ali ovoga puta smo postigli tri gola i osvojili tri važna boda. Iza nas su dvije utakmice u kojima nismo bili napadački dovoljno dobri, ali ovoga puta smo pokazali da su igrači jači od toga. Dobivali su duele i to je bila ključna stvar - kaže Victor Sanchez, trener Rijeke. Bijeli su - konačno treći. Otvorilo se u napadu.
- Svaka je utakmica drugačija. Naš remi s Dinamom ispao je kao da nismo ništa napravili. Ovo je najjači Dinamo u posljednje dvije godine. Puljanima su postigli četiri gola.
Riječani u četvrtak gostuju kod Omonije na Cipru. Ostaje upitan nastup Vignata.
- Pratimo situaciju iz dana u dan. Očekujemo da će se stanje poboljšati, mislim da ćemo ga povesti i onda odlučiti na posljednjem treningu. Ni Fruk nije na sto posto. Ima problema jer na ovakvom terenu nije lako igrati, pogotovo kad se vraćaš poslije ozljede. No, dobra je stvar što možemo pobjeđivati i kad Fruk nije na sto posto. Nije realizirao jedanaesterac, ali on ostaje naš prvi izvođač. I uvijek će ostati.
Serija pozitivnih rezultata Varaždina protiv Rijeke morala je stati. Svjestan je toga i Nikola Šafarić, trener gostiju i nekadašnji igrač Bijelih.
- Imali smo jako loš ulazak u utakmicu i nismo bili dobri. Mislim da je odlična Rijeka veliki razlog našeg lošeg izdanja. Mislim da je ovo njihova najbolja utakmica ove sezone. Bili su dobri, rastrčani, agresivni od prve minute, lagano su stvarali šanse. Razlika je mogla biti i veća, pogotovo u prvom poluvremenu, u kojem smo ipak u zadnjih dest minuta došli do zraka i stvorili nekoliko šansi. Mogli smo doći do izjednačenja i da smo u tome uspjeli, možda bi se promijenio psihološki trenutak pa bismo bili bolji u nastavku. Pogodili smo vratnicu iz slobodnjaka u drugom poluvremenu, nakon toga smo brzo primili gol i to nas je presjeklo. Mislim da je Rijeka rutinski dobila utakmicu - rekao je Šafarić. (Z. H.)

ZADOVOLJSTVO - Ramiro Munoz i Victor Sanchez

Jednosmjerna ulica u Maksimiru

DINAMO - ISTRA 1961 4:0

M. HABLJAK/PIXSELL

NERJEŠIVA ENIGMA ZA PULJANE - Miha Zajc

ZAGREB ›› Dinamo - Istra 1961 4:0 (1:0). Stadion Maksimir. Gledatelja: 5.600. Sudac: Mateo Erceg (Benkovac) - 6,5. Strijelci: 1:0 McKenna (24'), 2:0 Beljo (60'), 3:0 Zajc (73'), 4:0 Vidović (87'). Žuti kartoni: Dominguez (Rijeka), Miettinen, Lončar, Frederiksen, Prevljak (Istra).

DINAMO: Livaković -, Valinčić 6,5, Dominguez 6 (46' Galešić 6,5), McKenna 7,5, Perez Vinlof 7, Stojković 7 (80' Vidović -), Mišić 7 (80' Soldo -), Zajc 7,5, Topić 6 (62' Lisica 6,5), Beljo 8, Hoxha 6 (80' Varela -).

ISTRA 1961: Kolić 5, Nasraoui 5,5 (63' Albarracin 5,5), Kumar 5 (46' Heister 5), Marešić 5,5, Miettinen 5, Kadušić 5 (83' Taraba -), Lončar 5,5, Radošević 5,5, Frederiksen 5 (74' Agada -), Prevljak 5, Ahmeti 5,5 (63' Goričan 5).

Nogometaši Dinama uvjerljivo su nadigrali Puljane slomivši potpuno u nastavku otpor Zeleno-žutih. Bila je to jednosmjerna utakmica koja je bila odlučena onog trenutka kad je McKenna zatresao Kolićevu mrežu. Do tog se trenutka pulska momčad grčevito branila, bez ikakve namjere da nešto ostvari pred suparničkim golom. Pulska je momčad praktički pala bez ispaljenog metka, jedini udarac prema golu Livakovića u 90 minuta uputili su igrači trenera Riere, pucao je Frederiksen, ali je lopta otišla iznad gola.

Modri su došli do visoke pobjede bez da su se pošteno i oznojili, dok je način igre pulskog sastava podsjetio na neka prošla vremena kad se bunkerom pokušalo nešto ušičariti protiv jačeg suparnika. Niti napada, niti kreacije, niti koncentrirane igre u obrani nije bilo ovom prilikom u pulskim redovima.

Za razliku od trenera Puljana Oriola Riere koji je iznenadio startnom postavom posloženom u obrambenoj 5-3-2 formaciji, trener vodeće momčadi SHNL-a Mario Kovačević nije odlučio čuvati svoje ključne igače za europski ispit u četvrtak protiv Genka već je na teren poslao najjaču postavu, samo je Topić na desnom krilu dobio prednost pred Bakrarom. Kao što se po sastavu moglo očekivati, Zeleno-žuti su odlučili zgusnutim bedemom pred Kolićem zaustaviti napade Modrih, ali pravih opcija za moguće ugrožavanje Livakovića kroz tranziciju zapravo nije ni bilo jer nije bilo igrača koji može pobjeći u napadu s obzirom na to da je Goričan ostao na klupi.

S druge strane, pulska je obrana uglavnom lako rješavala napade domaćih igrača, vratar Kolić imao je tek dvije lagane intervencije nakon udaraca izvana, a najveća opasnost stigla je nakon solo prodora Perez Vinlofa kroz četvoricu pulskih igrača, da bi na koncu pucao preko gola. Potom su domaći složili kontru »tri na dva« nakon pulskog kornera, ali je Lončar na kraju odnio loptu Belji na ulasku u kazneni prostor. Kobna je po pulski sastav bila 24. minuta. Marešić je blokirao udarac Belje i lopta se odbila u korner nakon kojega ju je Mišić glavom vratio s vrha kaznenog prostora, Kolić ju je u gužvi pokušao uloviti, ali mu se odbila da bi je Prevljak glavom nehotice vratio pred gol i na koncu je McKenna glavom s jednog metra ubacio u mrežu. Sudac Erceg je u prvom trenutku poništio gol zbog zaleđa kojeg je označio njegov pomoćnik, no na intervenciju iz VAR sobe, Puljani su morali krenuti s centra.

U nastavak susreta ušlo se s dvjema promjenama, Galešić je zamijenio Domingueza kod Dinama, a Heister je zamijenio Kumara u redovima Istre.

U 60. minuti nakon ubačaja Valinčića, Kadušić je glavom loptu poslao točno za Belju pred golom i Kolić je bio nemoćan - 2:0. Netom po ulasku mrežu bivšeg kluba zatresao je i Lisica, nakon kontre koju je povukao Beljo, ali je sudac poništio gol zbog zaleđa Belje. Trener Puljana odgovorio je novim izmjenama, uveo je u igru Goričana i debitanta Albarracina.

Modri su do kraja još u dva navrata svladali Kolića. Prvo je Zajc povisio na 3:0 nakon odlične asistencije Stojkovića iza pulske obrane, a konačni rezultat postavio je Vidović nakon asistencije Belje pored uspavane pulske obrane - 4:0. (R. C.)

Medalje				
Država	Zlato	Srebro	Bronca	Ukupno
Norveška	10	3	7	20
Italija	6	3	9	18
SAD	5	8	4	17
Austrija	4	6	3	13
Francuska	4	6	2	12
Njemačka	4	5	4	13
Švedska	4	4	1	9
Švicarska	4	2	3	9
Japan	3	4	8	15
Nizozemska	3	4	1	8
Australija	3	1	0	4
Češka	2	2	0	4
Slovenija	2	1	0	3
J. Koreja	1	1	2	4
Brazil	1	0	0	1
Kazahstan	1	0	0	1
V. Britanija	1	0	0	1
Kanada	0	3	5	8
Kina	0	2	2	4
Poljska	0	2	1	3
N. Zeland	0	1	1	2
Latvija	0	1	0	1
Bugarska	0	0	2	2
Finska	0	0	2	2
Belgija	0	0	1	1

TINA JAVLJA

PRIČA IZ MAŠTE: SARAH SCHLEPER I LASSE GAXIOLA

BORMIO ›› Američka skijašica Sarah Schleper (46) i njezin 18-godišnji sin Lasse Gaxiola postali su prvi prva majka i sin koji su nastupili na istom olimpijskom izdanju. Schleper je u četvrtak osvojila 26. mjesto na superveleslomu u Cortini d'Ampezzo, dok je njezin sin u nastupio u veleslalomu. Oboje nastupaju pod meksičkom zastavom.

REUTERS

Sarah Schleper

- Teško je vjerovati, ovo je priča kao iz mašte. Za mene je uspjeh što smo oboje ovdje - rekla je Sarah Schleper, koja se se 15 sezona natjecala u Svjetskom kupu pod američkom zastavoma. Ostvarila je jednu pobjedu i to 2005. u slalomu u Lenzerheideu. Zanimljivo, u toj utrci je slavila ispred naše Janice Kostelić.

Karijeru je zaključila u prosincu 2011. godine, a u posljednjoj utrci niz stazu u Lienzu se spustila u tankoj smeđoj ljetnoj haljini, golih ruku i nogu. Na pola staze zaustavila se kako bi podigla svog malog sina Lassea i držala ga u naručju do kraja staze, uz oduševljenje publike.

Nakon što se udala za Meksikanca Federica Gaxiolu u travnju 2014. je stekla meksičko državljanstvo, a u lipnju se vratila iz mirovine kako bi predstavljala Meksiko. Sve svoje skijaške aktivnosti financira sama.

STOLZU DRUGO ZLATO

MILANO ›› Jordan Stolz, 21-godišnji Amerikanac, osvojio je drugo zlato na Igrama, slavivši u utrci u brzom klizanju na 500 metara. Stolz, koji je prije četiri dana pobijedio na 1000 metara, bio je najbolji i na dvostruko kraćoj dionici i to s novim olimpijskim rekordom od 33.77 sekundi, što je samo 16 stotinki sporije od svjetskog rekorda.

I osvajač srebrne medalje na 500 metara je isto kao i prije tri dana s dvostruko duže dionice, aktualni svjetski prvak Nizozemac Jenning de Boo bio je uparen sa Stolzom, a ciljem je prošao samo 11 stotinki nakon zlatnog Amerikanca. Do bronce je stigao 33-godišnji Kanađanin Laurent Dubreuil, koji je za pobjednikom zaostao 49 stotinki.

NORVEŽANKAMA ŠTAFETA

TESERO ›› Norveška reprezentacija u sastavu Kristin Astgulen Fosnaes, Astrid Oeyre Slind, Karoline Simpson-Larsen i Heidi Weng osvojila je zlatnu medalju u skijaškom trčanju štafeta 4x7.5 kolometara. Norvežanke su pobijedile s rezultatom 1:15.44.8 ispred Švedske (Linn Svahn, Ebba Andersson, Frida Karlsson, Jonna Sundling; 1:16.35.7), dok su broncu osvojile Finkinje (Johanna Matintalo, Kerttu Niskanen, Vilma Ryytty, Jasmi Joensuu; 1:16:59.5).

Šveđanke su bile favoritkinje, no Ebba Andersson je drugoj izmjeni u teškim vremenskim uvjetima dvaput pala i slomila skiju. Andersson je pola minute trčala s jednom skijom dok nije dobila drugu. Taj padje uništio švedske nade za zlato.

VELESLALOM Brazilci dobili prvog olimpijskog pobjednika na

Pinheiro Braathe povijest, Zubčić 1

Znam da mogu, da dobro skijam, ali to, nažalost, nisam uspio pokazati

DALEKO OD POSTOLJA - Filip Zubčić

REUTERS

Lucas Pinheiro Braathen nadmašio je branitelja naslova, Švicarca Marca Odermatta, za 58 stotinki, a brončanog Švicarca Loica Meillarda za 1.17 sekundi. Filip Zubčić zaostao 2.5 sekundi

Zlatko HORVAT

BORMIO ›› Lucas Pinheiro Braathen ušao je u olimpijske povjesnice kao prvi Brazilac koji je osvojio zlatnu medalju na Zimskim olimpijskim igrama. Pinheiro Braathen, Norvežanin koji od 2024. godine vozi pod zastavom Brazila, domovine njegove majke, nadmašio je srebrnog Švicarca Marca Odermatta za 58 stotinki, a brončanog Švicarca Loica Meillarda za 1.17 sekundi. Odermatt je imao priliku obraniti veleslalomsko zlato, prvi nakon Alberta Tombe u Albertvilleu 1992. godine, ali Pinheiro Braathen bio je briljantan, pogotovo u prvoj vožnji.

Hrvatski skijaš Filip Zubčić zauzeo je 14. mjesto. U prvom »laufu« imao je 16. vrijeme, u drugom deseto vrijeme uz probleme s naočalama koje je morao skinuti s lica dok je padao snijeg. Sve je bilo jasno na prvom prolazu prve vožnje, kada je već imao 0.94 sekunde zaostatka za Braathenom. Do cilja se razmak popeo na 2.67 sekundi.

Pritisak

- Znao sam da sam gore proklizao na dvoja ili troja vrata. Teško je reći što je bilo. Nije to dobro izgledalo. Realno, ovo mi je jedna od boljih vožnji ove sezone. Rezultatski se ničemu ne nadam, želim se samo dobro osjećati, dobro skijati, a rezultat je samo produkt dobrog skijanja. Tko razmišlja o rezultatu, dobije pet sekundi - rezignirano je ustvrdio Zubčić nakon prve vožnje.

REUTERS

ZLATNO PUTOVANJE - Lucas Pinheiro Braathen

S obzirom na to da je drugoplasirani Odermatt imao gotovo sekundu zaostatka,

Maren Kirkeeide, 22-godišnja Norvežanka, osvojila naslov olimpijske pobjednice

Kožica 68. bez promašaja

ANTERHOLZ-ANTERSELVA ›› Maren Kirkeeide, 22-godišnja Norvežanka, osvojila je naslov olimpijske pobjednice u sprinterskoj utrci biatlonki na 7,5 kilometara, dok je hrvatska predstavnica Anika Kožica (28) zauzela 68. mjesto s 3:09.8 minuta zaostatka. Kožica je imala odličan dan na strelištu, pogodila je svih deset meta, ali je ostvarila 3:09.8 minuta slabije vrijeme od pobjednice Kirkeeide te se nije uspjela kvalificirati za današnju dohvatnu utrku na 10 kilometara u kojoj će sudjelovati 60 najbržih iz sprinta. Time je Kožica okončala svoj nastup na ZOI-u sa 60. mjestom na 15 kilometara te 68. na 7,5 kilometara.

Nakon što je svojim lošim pucanjem koštala norvešku mješovitu štafetu odličja na startu Igara, a u utrci na 15 kilometara bila tek 49., Maren Kirkeeide pokazala je zašto je se s pravom smatra budućom zvijezdom ovog sporta.

Trećeplasirana u ukupnom poretku Svjetskog kupa za zlato je pogodila svih deset meta te je sjajno otrčanim zadnjim krugom od 2,5 kilometra zaostatak od 9.2 sekundi pretvorila u prednost od 3.8 sekundi u odnosu na 23-godišnju Francuskinju Oceane Michelon, koja je osvojila srebro. Michelon je bila izostavljena iz sastava francuske reprezentacije u prethodnim utrkama na ovim

Semafor

Rezultati: 1. Maren Kirkeeide (Nor) 20:40.8 (0 promašaja), 2. Oceane Michelon (Fra) 3.8 (0), 3. Lou Jeanmonnot (Fra) 23.7 (1), 4. Milena Todorova (Bug) 40.0 (1), 5. Lisa Vittozzi (Ita) 40.6 (0), 6. Suvi Minkkinen (Fin) 49.6 (0), 7. Franziska Preuss (Njem) 1:00.1 (1), 8. Kamila Zuk (Polj) 1:09.3 (1), 9. Anna Andexer (Aut) 1:09.4 (0), 10. Ingrid Landmark Tandrevold (Nor) 1:11.8 (2), 68. Anika Kožica 3:09.8 (0).

Zimskim olimpijskim igrama

en za 14.

Semafor

Rezultati: 1. Lucas Pinheiro Braathen (Bra) 2:25.00, 2. Marco Odermatt (Švi) 0.58, 3. Loic Meillard (Švi) 1.17, 4. Thomas Tumler (Švi) 1.45, 5. Atle Lie McGrath (Nor) 1.82, 6. Leo Anguenot (Fra) 1.99, 7. Henrik Kristoffersen (Nor) 2.04, 8. Stefan Brennsteiner (Aut) 2.23, 9, Marco Schwarz (Aut) 2.28, 10. Joan Verdu (And) 2.29, 14. Filip Zubčić (Hrv) 2.50 sekundi zaostatka.

nije bilo ni loše.

- Nisam se nimalo dobro osjećao. Iskreno, nije mi jasno kako nisam više »dobio po lampi«. Koliko sam loše odskijao, nisam ni toliko puno zaostao. Klasično, nabijam si pritisak na glavu. Tako je uvijek kod mene. Treba se opustiti i jednostavno uživati u skijanju, a ne se opterećivati jer se tako ne može doći do rezultata.

Na kraju je dohvatio 14. mjesto. U drugoj vožni imao je deseto vrijeme.

- Iskreno, nisam baš zadovoljan. Ipak je ovo utrka koja je svake četiri godine, nevezano za to kakva je sezona, uvijek tu želiš više. Znam da mogu, da dobro skijam, ali to, nažalost, nisam uspio pokazati. Bilo je i pozitivnih dijelova staze, skijanje je bilo na razini i to mi se sviđa. Znao sam imati i bolje rezultate kad sam lošije skijao, tako da mi je draže, kad već nije medalja da skijanje na nešto sliči. To nije loše za ostatak sezone.

Naočale

Na pola staze udario je u jedna vrata, pomaknuo naočale, koje je morao maknuti s očiju.

- Udario sam i koljenom i glavom, dobio po leđima. Naočale su mi počele padati i morao sam ih skinut, jer više nisam ništa vidio. U luku sam ih samo maknuo s glave i bez njih sam išao zadnjih 20 vrata. Netko bi možda izgubio ili stao, ali ja se uvijek snađem.

Dan je pripao sjajnom Lucasu Pinheiru Braathenu, koji je Marcu Odermattu odnio zlato ispred nosa. Švicarci su napali u drugoj vožnji, ali nije bilo dovoljno. Nadali su se čak trostrukoj pobjedi. Nakon gotovo sekundu prednosti iz prve vožnje u odnosu Odermatta, sačuvao je mirnoću.

- Iza mene je neobično putovanje. Slijedio sam svoju intuiciju. Sanjao sam o ovome, znao sam da mogu završiti na vrhu. I zato sam sad olimpijski pobjednik - rekao je Lucas Pinheiro Braathen. - Ovo je najveće natjecanje na kojem mogu nastupiti. Rekao sam više puta da Brazil nije ovdje da bi nastupio, već da bismo stvorili razliku. To je bio moj cilj. Nadam se da će ovo zlato biti inspiracija djeci bez obzira na to što nose, kako izgledaju, odakle dolaze. Oni mogu slijediti svoje snove i biti ono što jesu. To je najveći izvor sreće u životu.

Zrinka Ljutić na startu

E. ELVEDJI/PIXSELL

Zrinka Ljutić

Zrinka Ljutić danas će nastupiti u veleslalomu, disciplini u kojoj ima jedino postolje u Svjetskom kupu ove sezone. No, njezini rezultati ove sezone bili su daleko ispod očekivane razine, pogotovo u slalomu, u kojem brani Mali kristalni globus. No, osmijeh se vratio na lice.

- Trenirala sam u Kartitschu, sat vremena od Cortine. Vratila sam se na početak. Gradili smo od nekakvih metodičkih vježbica prema punoj stazi, punoj dužini i to mi je jako odgovaralo - rekla je 22-godišnja Zagrepčanka.

Ulogu njezinog servisera preuzeo je Mislav Samaržija, koji je pripremao skije za Ivicu Kostelića.

- Najbitniji je serviser. Imam puno više samopouzdanja i znam što očekivati od skija, tako da mi je već lakše, u glavi sam na mjestu.

Zrinka je poznata kao ljubiteljica raznih sportova. U Cortini su natjecanja u curlingu te bobu, sanjkanju i skeletonu.

- Curling sam gledala na televiziji, ali skeleton ću gledati uživo. Iako nisam smještena u Olimpijskom selu, otići ću i do njega, malo prošetati, pozdraviti poznanike i prijatelje.

U Kartitschu su trenirale i preostale dvije hrvatske olimpijke, Leona Popović, kojoj će to biti treći nastup na ZOI-u, te 16-godišnja debitantica Pia Vučinić, koja će se Zrinki pridružiti već u veleslalomskoj utrci.

- Rekla bih da smo svi u dosta dobroj formi. Leona je dosta dobro skijala na treninzima slaloma, ono što sam vidjela. Pia ima jako velik potencijal, ali ima još puno toga za proći. Lijepo mi je što ima priliku, zaslužila je prvi nastup na Igrama, to je uvijek posebno iskustvo. Ja ću stvarno ostaviti srce na stazi pa ćemo vidjeti što će biti.

Prva vožnja je u 10, druga u 13.30 sati. Favoritkinje za odličja su Austrijanka Julia Scheib, Talijanka Federica Brignone, Švicarka Camille Rast, Šveđanka Sara Hector i Amerikanka Mikaela Shiffrin. Zrinka Ljutić nije u prvom krugu, ali baš to može biti njena prednost.

u sprinterskoj utrci biatlonki na 7,5 kilometara

REUTERS

ZAVRŠILA IGRE - Anika Kožica

REUTERS

ZLATNA - Maren Kirkeeide

Igrama, a sada je dobro iskoristila ponuđenu priliku.

Do bronce je stigla 27-godišnja Francuskinja Lou Jeanmonnot, trenutačno vodeća u Svjetskom kupu, s 23.7 sekundi zaostatka. Ona je promašila jednu metu te je stoga morala trčati jedan kazneni krug od 150 metara, što ju je koštalo zlata. Jeanmonnot je time kompletirala kolekciju odličja nakon zlata u mješovitoj štafeti i srebra u utrci na 15 kilometara.

Danas je na programu dohvatna utrka biatlonaca na 12,5 kilometara u kojoj će nastupiti Matija Legović (11.15 sati). Legović će nastupiti drugi u konkurenciji 60 skijaša, koji startaju po rezultatima iz sprinterske utrke. Dohvatna utrka biatlonki počinje u 14.45 sati.

Sjajna sezona okrunjena zlatom na velikoj skakaonici

Domen Prevc glavni junak skakačke drame

Osjećam se kao da sam u kinu i gledam film. Sve se spojilo u pravom trenutku i u pravo vrijeme - kaže Prevc

PREDAZZO » Slovenac Domen Prevc osvojio je drugo zlato na Igrama. Poslije trijumfa u mješovitom ekipnom natjecanju, 26-godišnji Prevc pobijedio je na velikoj skakaonici i okrunio sjajnu sezonu u kojoj je lider Svjetskog kupa uz 11 trijumfa, pobjednik Novogodišnje turneje Četiri skakaonice, svjetski prvak u letovima, ali i dvostruki olimpijski pobjednik. Prevc je slavio skokom od 138,5 i 141,5 metara, što mu je donijelo 301.8 bodova. Srebro je pripalo Japancu Renu Nikaidu, lideru poslije prve serije, s 295 bodova (140,0 i 136,5 metara). Treći je bio 19-godišnji Poljak Kacper Tomasiak s 291.2 boda (133 i 138,5 metara), srebrni na maloj skakaonici, na kojoj je Prevc bio četvrti. Tomasiak je nakon prve serije bio četvrti, ali preskočio je Norvežanina Kristoffera Eriksena Sundala koji je ostao bez medalje.

- Osjećam se kao da sam u kinu i gledam film. Sada se svi osjećaji prožimaju. Sve se spojilo u pravom trenutku i u pravo vrijeme. Mislim da ću ovaj osjećaj dugo pamtiti. Uživao sam u skoku. Zato sam i počeo skakati, da bih uživao u tome. Uvijek sam želio letjeti što dalje - rekao je Domen Prevc, prvi slovenski olimpijski pobjednik na velikoj skakaonici.

Prevc je zaostajao 7.0 bodova iza Nikaida u prvoj seriji, ali u drugoj je seriji skočio čak 141.5 metara. Japanac nije izdržao pritisak, sletio je na 136,5 metara, što nije bilo dovoljno za zlato. No, ovo mu je treća medalja jer ima broncu s male skakaonice i ekipno srebro. Pobjednik male skakaonice, Nijemac Philipp Raimund, bio je deveti.

Rezultati: 1. Domen Prevc (Slo) 301.8 (138,5/141,5), 2. Ren Nikaido (Jap) 295.0 (140,0/136,5), 3. Kacper Tomasiak (Polj) 291.2 (133,0/138,5), 4. Kristoffer Eriksen Sundal (Nor) 288.0 (136,0/135,5), 5 Jan Hörl (Aut) 286.9 (134.5/136.0), 6. Ryoyu Kobayashi (Jap) 284.5 (131,0/138,5), 7. Stephan Embacher (Aut) 284.1 (133,0/136,0), 8. Ilja Mizernih (Kaz) 281.6 (140,5/136,0), 9. Philipp Raimund (Nje) 277.4 (131.0/136.0), 10. Vladimir Zografski (Bug) 277.3 (133,5/133,5). (Z. H.)

REUTERS

BEZ KONKURENCIJE - Domen Prevc

Weston dominantno do krune

Mark Weston, 28-godišnji Britanac, naslovu svjetskog prvaka pridodao je i titulu olimpijskog pobjednika u skeletonu. Weston je dominirao natjecanjem od prve do zadnje vožnje te je na kraju slavio s 88 stotinki boljim vremenom od srebrnog Nijemca Axela Jungka, koji je tako ponovio rezultat iz Pekinga, odnosno bio bolji 1.07 sekundi od branitelja naslova iz Kine Christophera Grotheera, koji je ovoga puta osvojio broncu.

Kanađanin Josip Brusić, rođen 2002. u Rijeci, zauzeo je posljednje, 24. mjesto s 8.99 sekundi sporijim vremenom od pobjednika.

Kod žena zlato je osvojila Austrijanka Janine Flock (3:49.02), srebro je pripalo Njemici Susanne Kreher (0.30), a bronca Njemici Jacqueline Pfeifer (0.44).

Večer Mihaila Šajdorova

Mihail Šajdorov, 21-godišnji Kazahstanac, osvojio je naslov olimpijskog pobjednika u umjetničkom klizanju. Aktualni svjetski doprvak do zlata je stigao fantastičnim slobodnim programom za koji je dobio 198.64 bodova te se s petog mjesta nakon kratkog programa uspeo na vrh postolja s ukupno 291.58 bodova.

Srebro je kao i prije četiri godine u Pekingu osvojio 22-godišnji Japanac Yuma Kagiyama sa 280.06 bodova, dok se do bronce probio 22-godišnji Japanac Shun Sato, deveti nakon kratkog programa, s 274.90 bodova. Amerikanac Ilja Malinin, veliki favorit za zlato, aktualni svjetski prvak i vodeći nakon kratkog programa, s dva pada u slobodnom programu potonuo je na osmo mjesto s 249.64 bodova.

- Sve sam upropastio. Za ovaj nastup pripremao sam se cijelu sezonu. Imao sam samopouzdanje, ali preplavile su me emocije, više nisam kontrolirao situaciju - priznao je Malinin, koji je pokleknuo pod pritiskom.

REUTERS

Mihail Šajdorov

Luka Modrić donio tri boda Milanu u Pisi

PJESMA NAVIJAČA NAGRADA I MOTIV

REUTERS

MAJSTORSKI POTEZ - Luka Modrić

PISA ›› Hrvatska legenda Luka Modrić je u maniri Joška Skoblara darovao pobjedu Milanu na gostovanju u Pisi potezom poptu zadarske »Zlatna kopačke« u 85. minuti, kada su se izgledi Rossonera za pobjedu već krivili kao tamošnji toranj. Kod 1:1 (0:1 Loftus Chek 39', 1:1 Loyola 71') iskupio je suigrača Füllkrug, koji u 55. minuti nije iskoristio jedanaesterac za 2:0. Luka je izmijenio loptu s Riccijem i timlakim korakom ušao u šesnaesterac, pogledom i varkom tijelom otarasio se braniča, a onda desnom vanjskom lakoćom pogodio mrežu. Spasio je Crveno-crne velike blamaže u dvoboju s posljednjim na ljestvici Serie A. U izvedbi majstora sve se doima lako i jednostavno. Momčadi trenera Massimiliana Allegrija nije pomoglo uvođenje golgetera Pulišića i Leaoa, srećom po njega Luka se u posljednji trenutak od režisera pretvorio u egzekutora.

U Italiji mu samo tepaju, ovaj gol je samo drvo u vatri pohvala, euforični mediji sipaju komplimente. Portal Tuttomercatoweb dao mu je ocjenu 7.5, najvišu na utakmici.

- Problem je riješio vrhunskim potezom, potezom vrijednim Zlatne lopte - bombastičan je komentar.

Modrić, godinama u svijetu najspominjaniji hrvatski nogometaš, ulazi i u povijest Serie A, S 40 godina i 157 dana sada je postao treći najstariji strijelac od kada se igra campionato. Pred njjm su samo dvije druge Milanove legende, Zlatan Ibrahimović (41 godina, 5 mjeseci, 15 dana) i Alessandro Costacurta (41 godina, 25 dana), pretekao je Silvija Piolu (40 godina, 4 mjeseca, 9 dana), najefikasnijeg svih vremena u Serie A s 274 gola.

- Bilo je važno za nas, nismo si smjeli dopustiti da ne pobijedimo. Znali smo da su ovi bodovi ključni za ostanak u borbi za naslov i uspjeli smo. Malo smo se opustili u drugom poluvremenu i nismo bili dovoljno pažljivi, zbog čega su oni i postigli gol. Zato smo pojačali pritisak, krenuli prema naprijed i postigli taj pogodak koji nam je jako važan. Sretni smo zbog pobjede. Svaka utakmica u Serie A je teška, moramo nastaviti i biti bolji - rekao je hrvatski LeBron James kojem su sada navijači pjevali: »Luka, Luka Modrić! O mamma, mamma, mamma, znaš li zašto mi srce lupa? Vidio sam Luku Modrića, vidio sam Luku Modrića. I mamma, zaljubljen sam«.

Tako su oni Napolijevi navijači pjevali Maradoni, sad je Diegovo ime zamijenjeno Lukinim.

- Privilegij je čuti da mi pjevaju ovu pjesmu. Hvala im puno, jako sam sretan što je čujem. (I. D.)

SuperSport Superliga odbojkaša

RIBOLA KAŠTELA - RIJEKA 3:0

KAŠTEL STARI ›› Utakmica 13. kola SuperSport Superlige odbojkaša: Ribola Kaštela - Rijeka 3:0 (25:22, 25:17, 25:21). GD Kaštela. Suci: Babić i Hamer.

RIBOLA KAŠTELA: Davis 13, Mamić (L), Riazanov 6, Ćibić 7, Vudović, Mustapić 1, Maglica, Kulušić 17, Jurković (L), Jureta, Grbavica, Anderson 16.

RIJEKA: Žeželić 1, Vuk 11, Sulić 2, Smiljanić (L), Pulić 2, Lozić 7, Ličina 1, Kupsjak 2, Križan 1, Dukić 17, Colnar, Banko (L), Baić, Miklaušić.

Odbojkaši Rijeke su odigrali sasvim solidan prvi i treći set, ali domaći su sveukupno bili bolja momčad i zasluženo došli do devetog ovosezonskog trijumfa. Kaštelani imaju pobjedu manje od drugoplasirane Murse, dok je sedma Rijeka bodovno izjednačena s Rovinjem, ali i Centrometalom te Dinamom koji danas igraju svoje utakmice 13. kola.

Utakmica je krenula izjednačenom igrom, da bi potom Rijeka povela 14:11 na krilima Lozića i Dukića. Domaći su s par grešaka na servisu darivali Riječane, koji su vodili i 19:16, ali ubrzo su se Kaštelani vratili s mini-serijom 4:0. U egal završnici je Anderson povezao dva asa za 1:0 u setovima. Taj preokret je loše sjeo Riječanima, koji su u potpunosti pali u drugoj dionici.

Kaštelani su vrlo brzo poveli 13:5 pa i 18:10. Rijeka se malo »pribrala« krajem dionice, dva blok poena Kupsjaka su smanjila zaostatak na 15:20. No, Kulušić je odveo svoju momčad do vodstva 2:0 u setovima...

Treći je set bio najzanimljiviji. Konstantno je igra bila u egalu, a gosti su poveli 20:19 nakon Andersonove servis greške. No, finiš je opet pripao domaćima. Trener Velimir Liverić je pozvao minutu odmora nakon blok poena Riazanova i greške Vuka (21:20). Domaćima je opet krenulo na servisu kada je bilo najpotrebnije. Dva asa Davisa su donijela domaćima meč-loptu. Iskoristili su drugu zahvaljujući Vukovoj pogrešci na servisu. (K. B.)

Nogometaši Opatije na gostovanju kod Dubrave TK stigli do minimalne pobjede

Macolićev otpadak vrijeda

ZAGREB ›› Opatija je na gostovanju kod Dubrave TK stigla do minimalne pobjede vrijedne bijega s dna lige, zahvaljujući kombiniranju i snalažljivosti trojice igrača s klupe. Naime, u 71. minuti Pejanović je s lijeve strane krenuo prema kaznenom prostoru i gurnuo je povratni pas za Horvata čiji je prizemni udarac jedva obranio Cundeković, odbivši loptu. Macolić je, pak, pokupio taj otpadak i poentirao. U slučaju da na današnjoj utakmici Croatije i Hrvaca u Zmijavcima gosti ostanu neporaženi, Opatija nakon ovog kola više neće biti fenjeraš.

ARHIVA NL

NA PRAVOM MJESTU - Nikola Macolić

Uoči početka dvoboja klubova u bojama Fiorentine i Juventusa bilo jasno da igrače očekuje 90 i nešto minuta mučenja. Teren je bio gnjecav i izbrazdan, a lagana kiša ga je dodatno grickala. Unatoč tome, Dubrava TK i Opatija su od početka pokušavale kombinirati bez preskakanja igre. U takvom rasporedu snaga početnih 20-ak minuta nije ponudilo previše. Zapravo, Dubrava TK je u tom razdoblju stigla do dvije koliko-toliko obećavajuće situacije, ali u oba navrata je izostao završni udarac.

Igrala se 28. minuta kada je Baltazar Anton Bogolin uputio upotrebljiv centaršut s lijeve strane. Saho je bio najviši u skoku, ali Cundeković je bez previše naprezanja obranio njegov udarac glavom s devet metara. Dok su gosti kontemplirali o propuštenoj prilici, Dubrava TK im je stisnula kontru. Srećom po Opatiju, Nwolokor je pravovremenim isrtčavanjem spriječio opasnost. Nakon toga Nwolokor je lakoćom ukrotio pokušaj Pasaričeka, a Cundeković je na sličan način zaustavio Ajayija.

Završnica prvog dijela donijela je stopostotnu priliku za goste, nakon akcije u kojoj su sudjelovali Žlibanović, Ajayi i Saho. Ovaj zadnji je s desnog boka uputio prizemno ubacivanje iza leđa obrane Dubrave TK, a Groznica je s vrha peterca neuspješno tražio prvi kut. Lopta je tom prilikom

SUPERSPORT PRVA NL Miroslav Ilčić, povratnik u Orijent, uoč

Jako dobra surad Frankom Andrija

ARHIVA NL

POVRATNIK - Miroslav Ilčić nakon šest godina ponovo je odjenuo dres Orijenta

Baš smo kliknuli, a vidjet ćemo sve kroz utakmice. Jedno su prijateljske, a drugo pripremne utakmice. Jako dobro se razumijemo - kaže 27-godišnji Ilčić

Ivan VOLARIĆ

RIJEKA ›› Nogometaši Orijenta danas od 12.45 sati na svojoj Krimeji dočekuju Cibaliju. Ogled dvaju nekadašnjih članova elitnog hrvatskog nogometnog natjecanja donijet će mnoge odgovore. I jedni i drugi su naglasili svoje proljetne ambicije. Vinkovčani žele u SuperSport HNL, Krimejčani u prvom redu iskupljenje nakon što su zatvorili jesen s tri uzastopna poraza, odnosno čak osam uzastopnih utakmica bez pobjede.

> *Pratio sam Orijent jesenas i mislim da je ovoj momčadi najviše nedostajalo iskustva*
>
> Miroslav Ilčić

Crveni su više od četiri mjeseca, 133 dana, bez prvenstve pobjede! Jasno je, međutim, da su dovođenjem Franka Andrijaševića i Miroslava Ilčića, pa i traženjem licence za SuperSport HNL, ambicije puno više od samog izlaska iz rezultatske krize i bijega od

za bijeg s dna ljestvice

an troboda

Dubrava TK - Opatija 0:1

Dubrava TK - Opatija 0:1 (0:0). Stadion Peščenica. Gledatelja: 200. Sudac: Oliver Romić (Osijek) 6,5. Strijelac: 0:1 Macolić (71'). Žuti karton: Horvat (Opatija).
DUBRAVA TK: Cundeković 6,5, Palić 6 (82' Novak-Stanko -), Korca 6,5, Ljubanović 6, Dominić 6, Ibrahim 6 (75' Pernar -), Vrdoljak 6 (66' Jakovljević 6,5), Miličević 6,5, Pasariček 6 (82' Janjiš -), Zahora 6 (66' Tunjić 6,5), Matić 6,5.
OPATIJA: Nwolokor 7, Šuke 6, Milanović 6,5 (66' Dalić 6,5), Marić 6,5, Ušalj 6, Žlibanović 6 (66' Horvat 6,5), Furijan 6,5, Ajayi 6 (87' Mađarić -), Groznica 6 (46' Macolić 7), Bogolin 6,5 (66' Pejanović 6,5), Saho 6.

odskakutala dva-tri centimetra od stative. Bila je to jedna od onih situacija zbog kojih trenerima tlak u dvije stotinke skače u crveno.

Na početku drugog dijela kiša je postala jača. Do 71. minute i Macolićevog gola nije bilo većih prilika, a nakon te promjene na semaforu Dubrava TK je bacila sve karte u napad. Gosti su se kroz idućih petnaestak minuta grčevito branili, s time da im su im na ruku išli brojni centaršutevi suparnika. Naime, leteći Nwolokor je bio suvereni vladar zračnog prostora u svom šesnaestercu.

D. PETROVIĆ

ći današnjeg ogleda s Cibalijom

dnja s ševićem

UTAKMICE 18. KOLA:

Karlovac - BSK	1:0
Dugopolje - Rudeš	3:1
Dubrava - Opatija	0:1
Jarun - Sesvete	0:1
Orijent - Cibalia	12.45 sati
Croatia (Z) - Hrvace	14.30 sati

Dugopolje	18	10	3	5	21:15	33
Rudeš	18	10	5	4	33:19	32
Karlovac	18	9	3	5	27:17	30
Cibalia	17	8	5	4	19:12	29
Sesvete	18	6	8	4	14:12	26
ubrava	18	7	5	6	17:18	26
BSK	18	6	5	7	20:17	23
rijent	17	4	8	5	20:18	20
Jarun	18	4	7	7	18:22	19
Hrvace	17	4	5	8	18:26	17
Opatija	18	4	5	9	11:24	17
Croatia (Z)	17	3	5	9	16:24	14

Sljedeće kolo (21. veljače): Opatija - Karlovac (20. veljače), Rudeš - Hrvace (20. veljače), Sesvete - Dubrava, Orijent - Croatia (Z), BSK - Dugopolje, Cibalia - Jarun (22. veljače).

začelja ljestvice. Osmo mjesto i čak 12 bodova zaostatka za liderom sigurno nisu odraz realnih mogućnosti za ovaj rang natjecanja itekako kvalitetne momčadi koja je dodatno pojačana u zimskom prijelaznom roku.

Kobne završnice

- Prije svega nadam se da je pred nama puno bolje proljeće nego što je bila jesen. Dobili smo na iskustvu, kako s Frankom, tako i samnom, koliko god se i dalje smatram mladim. Prošao sam dosta toga u karijeri i vjerujem da mogu pomoći. Imamo dosta mladih igrača s velikim potencijalom - govori 27-godišnji napadač Miroslav Iličić i povratnik na Krimeju nakon šest godina. - Pratio sam Orijent jesenas i mislim da je ovoj momčadi najviše nedostajalo iskustva. Upisali su dosta remija ili poraza u završnicama utakmicama. Baš taj nedostatak iskustva je po meni bio presudan.

Orijent već nekoliko sezona izgleda puno bolje na strani nego na svojoj Krimeji. Dovođenjem Iličića i Andrijaševića taj trend bi se morao okrenuti.

- Ne znam još kakav je mentalitet ove momčadi, odnosno kako reagira kada su u pitanju prvenstvene utakmice. Vjerojatno mlađi igrači osjećaju određeni pritisak kada igraju na Krimeji. Zato smo Franko, Mario Tadejević i ja tu da im pomognemo - nastavlja Iličić, koji je otišao s Krimeje nakon neuspješnih kvalifikacija protiv Istre 1961 za ulazak SuperSport HNL. Igrao je do povratka na Krimeju u Slaven Belupu, Istri, Celju, Gorici, Rumunjskoj, Poljskoj, Širokom Brijegu, talijanskom trećeligašu Foggiji...

Iskorak

- Klub se od tada stabilizirao u ovom rangu natjecanja. Ja sam prošao puno klubova i mogu reći da je sve u Orijentu posloženo na visokoj razini. Moj cilj je pokušati ponovo napraviti neki rezultatski iskorak s Orijentom, ali i popraviti svoju golgetersku statistiku koja me uvijek malo koči u karijeri. Supruga mi je trudna, procijenili smo da je najbolja odluka barem privremeno vratiti se kući.

Dvojac Andrijašević - Iličić sigurno je na papiru trenutno najmoćniji napadački duet u ligi.

- Suradnja između nas dvojice je jako dobra. Baš smo kliknuli, a vidjet ćemo sve kroz utakmice. Jedno su prijateljske, a drugo pripremne utakmice. Jako se dobro razumijemo - poručio je Iličić.

Telex

WERDER 0
BAYERN 3

BREMEN Bez ikakvih problema nogometaši Bayerna su ostvarili novu pobjedu u Bundesligi, na gostovanju su u 22. kolu slavili u Bremenu kod Werdera s 3:0. Time se vodeći Bayern vratio na šest bodova prednosti u odnosu na drugoplasiranu dortmundsku Borussiju koja je u petak pobijedila Mainz 4:0.

Kane je bio strijelac uvodna dva gola za Bayern. Prvi je dao u 22. minuti iz jedanaesterca, dok je već u 25. bilo 2:0. Definitivna potvrda pobjede stigla je u 70. minuti kada je poentirao Goretzka.

Hrvatski reprezentativac Josip Stanišić bio je u udarnoj momčadi Bayerna te je zamijenjen u 69. minuti.

Novu je pobjedu upisao Hoffenheim, treći sastav ljestvice. Na domaćem terenu u Sinsheimu bio je bolji s 3:0 od Freiburga. Već u petoj minuti s više od 30 metara pogodio je Andrej Kramarić, ali je pogodak poništen zbog zaleđa.

Pobjedu je Hoffenheim osigurao golovima u drugom poluvremenu, a strijelci su bili Asllani u 46., Kabak u 51. i Gendrey u 95. minuti. Kramarić je zamijenjen u 86. minuti.

Uvjerljivu je domaću pobjedu ostvario Bayer koji je u Leverkusenu s 4:0 nadigrao St. Pauli, pretposljednju momčad s ljestvice.

Slično dominantan bio je i Eintracht koji je u Frankfurtu svladao Borussiju (M) s 3:0. Tri boda na domaćem terenu zgrabio je i Hamburg koji je pobijedio Union Berlin 3:2. Luka Vušković odigrao je cijelu utakmicu za Hamburg, dok zbog ozljede Josip Juranović nije konkurirao za berlinski sastav.

NOVI GOL ANTE ŠUTE

GLASGOW Hrvatski napadač Ante Šuto nastavio je s odličnim startom u novom klubu, škotskom prvoligašu Hibernianu, u svom trećem nastupu zabio je drugi gol, bio je strijelac u 2:0 domaćoj pobjedi protiv Saint Mirrena u susretu 27. kola.

Šuto je u Hibernian stigao početkom veljače iz Slaven Belupa te je zabio u svom debiju prije deset dana, a jučer je potvrdio pobjedu svog novog sastava u 66. minuti, samo dvije minute nakon ulaska u igru. Prvi gol na utakmici zabio je Elding u 42. minuti.

Vicko Ševelj igrao je od 65., a Ivan Dolček od 77. minute za Dundee United u 3:2 gostujućem uspjehu protiv Falkirka.

Peti Hibernian sada ima 42 boda, Falkirk je šesti s 39, Dundee United osmi s 28, a Saint Mirren 10. s 23 boda.

Vodi Hearts s 57 bodova, pet manje ima drugi Rangers, a šest treći Celtic koji je odigrao susret manje.

Velika pobjeda HMNK Rijeka u Osijeku

Vjetar u leđa uoči Olmissuma

Iako je Osijek odličan protivnik, nije mogao protiv naše kvalitete, zajedništva i karaktera - kaže Luka Suton

RIJEKA Futsalska momčad Rijeke vratila se na najbolji mogući način prvenstvenim obvezama nakon jednomjesečne stanke uslijed EURO-a i još jednom potvrdila da je ove sezone spremna za velike stvari. Riječani su na parketu osječkog Zrinjevca pronašli brzi odgovor nakon preokreta domaćina, zabili tri pogotka u nastavku i »preživjeli« 15 minuta pod prijetnjom šestog akomuliranog prekršaja - bez primljenog gola. Vratar Viktor Saaf je pritom obranio dva »deseterca«, a kapetan Luka Suton s ukupno tri pogotka potvrdio sjajnu formu ove sezone.

- Mislim da smo zaslužili ovu pobjedu. Iako je Osijek odličan protivnik prepun kvalitetnih pojedinaca, nisu mogli protiv naše kvalitete, zajedništva i karaktera koji nas je izvukao iz minusa i doveo do velikih bodova. Dobro igramo i treniramo, a moji golovi samo su posljedica sjajne momčadske igre. Ovaj trijumf bit će nam dodatni vjetar u leđa za utakmice s Olmissumom - govorio je nakon utakmice Luka Suton.

Pivot Riječana u tim trenucima nije znao da će lider Dinamo doživjeti neočekivani domaći poraz od Novoga Vremena i da će upravo Omišani, idući gosti Dvorane mladosti, zasjesti na prvo mjesto. To znači da će Rijeka i Olmissum nadolazeće subote prvo igrati derbi susret prve i druge momčadi na ljestvici, a onda već u utorak, također na Trsatu, odlučivati o plasmanu u finale Kupa. Već sada je jasno da će Dvorana mladosti dvaput u razmaku od nekoliko dana biti poptuno ispunjena.

- Često sam kritičan čak i nakon velikih pobjeda, no nakon pobjede u Osijeku doista nema nikakvog razloga za tako nešto. Analizu i pripremu iz svlačionice u potpunosti smo prenijeli na teren, možda nikada tako precizno kao u ovom susretu. Nakon naše nestrpljivosti i minusa iz prvog dijela, ostali smo hladne glave i zahvaljujući momčadskoj igri i zajedništvu došli do pobjede. Vjerujem da su i drugi dobro trenirali tijekom duge pauze, ali mi smo je stvarno vrhunski iskoristili i ispravili uočene nedostatke, što se moglo vidjeti u prvoj utakmici nastavka prvenstva - rekao je Alen Jukić, trener Riječana.

I. VOLARIĆ

M. GRACIN

SPREMNI ZA VELIKE STVARI - Luka Suton, Viktor Saaf, Teo Turk i Filip Kamauli

Osijek - Rijeka 2:5

Utakmica 11. kola SuperSport HMNL-a: Osijek - Rijeka 2:5 (2:1). Dvorana Zrinjevac. Gledatelja: 400. Suci: Džeko, Harastija i Mijač (svi Zagreb). Strijelci: 0:1 Husarić (7'), 1:1 Bukovec (13'), 2:1 Sekulić (15'-6m), 2:2 Suton (21'), 2:3 Turk (32'), 2:4 Suton (33'), 2:5 Suton (40'). Žuti kartoni: Hozjan, Sekulić. Santos (Osijek), Rafinha, Dani, Husarić (Rijeka).
OSIJEK: Ditano, Da Silva, Pandurević, Bukovec, Santos; Jamičić, Mijić, Freire, Šalaj, Cardoso, Carrete, Jakopec, Sekulić, Hozjan.
RIJEKA: Saaf, Bilić, Turk, Suton, Rosić; Berković, Matijević, Hajdaraj, Dani, Husarić, Rafinha, Malinić, Kamauli.

POREDAK

⇀	25	Olmissum
⇀	23	Rijeka
⇀	22	Dinamo
⇀	20	Osijek

SuperSport Premijer liga košarkaša

Kvarner - Cibona 61:84

RIJEKA Utakmica 21. kola SuperSport Premijer lige: Kvarner - Cibona 61:84 (17:19, 10:21, 26:26, 8:18). Centar Zamet. Gledatelja: 400. Suci: Jurčević, Lovrić i Hajduk.

KVARNER: Eaddy 11, Hannah 8 (2-2), Jukić 9, Vučić 7 (5-8), Jambrović 4 (0-2), Ogrizović 5 (3-4), Cvitanović 5, Barnjak, Fantina, Smojver, Vujičić 12 (7-8), Miličević.

CIBONA: Palokaj 5 (3-7), Čakarun 13 (1-2), Serdarušić 6, Šiško 12, Roberson 19 (3-3), Lončar 10 (4-5), Radovčić 4, Burek, Skorić, Bart 2, Katanović 6, Hepa 7 (3-6).

Riječki košarkaši nisu uspjeli prekinuti Cibonin pozitivan niz. Vukovi su u Centru Zamet projurili do osme uzastopne pobjede i u dobrom raspoloženju dočekuju završnicu Kupa, koja im kreće u utorak četvrtfinalom s DepoLink Škrljevom.

S druge strane, Kvarneru slijedi trotjedna pauza tijekom koje će glavni cilj biti uigrati novopridošlog Josipa Barnjaka, koji je odigrao 12 minuta, kao i Ivana Miličevića, koji se protiv Cibone na dvije i pol minute vratio nakon ozljede. Riječane nakon stanke čeka borba za ostanak, a potom i mogući napad na play-off. Trenutno je mala razlika između pete i desete momčadi lige, preciznije dvije pobjede. (K. B.)

D.MICULINIĆ

IZVJESTAN ISHOD - Marjan Čakarun i Tahj Jerome Eaddy

Premijer liga za ostanak rukometaša

BJELIN SPAČVA - ZAMET 29:24

RIJEKA Utakmica prvog kola Lige za ostanak u Paket24 Premijer ligi rukometaša: Bjelin Spačva Vinkovci - Zamet 29:24 (14:12). Dvorana u Vinkovcima. Suci: Feletar (Bjelovar) i Rendulić (Kutina). Delegat: Igor Barle (Zagreb).

A. KRIŽANEC

PROBUDIO LAŽNU NADU - Tin Tomljanović

BJELIN SPAČVA VINKOVCI: Perić, Zovak 2, Parat 5, Žuljo, Božičević 1, Vignjević 4, Kolar, Lasić 2, Matanović 5 (3), Mendeš, Vuković 3, Ćuk 1, Krivokapić 6.

ZAMET: Zena, Krstić 3, Černeka 5 (2), Ogurlić 1, Markota 1, Tomljanović 5, Lerner 1, Ćosić, Devčić 3, Dizdar, Golik 1, Marković, Radoičić 4, Babić, Varljen, Stojčević.

Isključenja: Bjelin Spačva Vinkovci 8, Zamet 14 minuta. **Sedmerci:** Bjelin Spačva Vinkovci 3 (3), Zamet 2 (2).

Rukometaši Zameta vratili su se praznih ruku sa slavonskog gostovanja na startu Lige za ostanak, domaća Bjelin Spačva Vinkovci je puno boljim drugim poluvremenom, munjevitim finišom uvjerljivo slavila - 29:24.

Riječki gosti su bili u vodstvu tek prvih desetak minuta od kada su pa nadalje Vinkovčani hvatali zamah. Početkom nastavka su se odvojili na 17:14, ali je protekom minuta stigla riječka reakcija. Tin Tomljanović je izjednačio na 19:19, ali bio je to plamen koji se ugasio ulaskom u završnicu dvoboja. U 53. minuti na semaforu je zasvjetlilo 24:22, a potonjih 26:23 pet minuta prije kraja su u prah pretvorili nade Riječana u vinkovačke bodove. (I. D.)

Prva liga rukometašica

OSIJEK - ZAMET 28:24

OSIJEK Utakmica 15. kola Prve lige rukometašica: Osijek - Zamet 28:24 (14:14). ŠD Zrinjevac. Sutkinje: Klara Petričević i Ana Sikavica (obje Koprivnica).

OSIJEK: Borac, Hren 2, Kruljac 4 (1), Pajić 2, Ćaleta, Javorić, Ledenčan, Vrajić, Matić Todorić, Đelatović, Frančić 5 (1), Grgić 7 (1), Hodak, Rnić 8.

ZAMET: Šegota, Troskot 2, Debelić Šestan 3, Topolovec, Kernjus 4, Budić, Pleša 6, Brusić 1 (1), Pleše 5, Leverić, Kovačević, Šutović 3, Zadković, Kosanović.

Isključenja: Osijek 8, Zamet 8 minuta. **Sedmerci:** Osijek 5 (3), Zamet 2 (2).

Koliko su Riječanke i Slavonke bile jedne drugima skroz do uha, svjedoči činjenica da su djevojke otišle na odmor poslije čak trinaest izjednačenja rezultata, a u prvom dijelu je najveći razmak bio dva koraka, onaj kada je Osijek uspio povesti 7:5. No, to je bila oaza u pustinji praktički stalnih izjednačenja, igra u kojoj je jedna od ekipa stalno brisala minimalni zaostatak.

Zamećankama je trebalo skoro deset minuta za prvi gol u nastavku, dovoljna stanka da serijom 3:0 domaće odmaknu na najveću razliku (17:14). Riječanke su je pak ekspresno anulirale u 50. minuti i povele 21:19. Sustignute su šest minuta prije kraja susreta. U završnici se Osijek sve više nametao, ostvario je seriju 4:0, dovoljno za sigurnu pobjedu (28:24). (I. D.)

Prva liga odbojkašica

RIJEKA - VINKOVCI 3:0

RIJEKA Utakmica 15. kola Prve lige odbojkašica: Rijeka - Vinkovci 3:0 (25:23, 25:21, 25:14). Dvorana mladosti. Gledatelja: 50. Suci: Ivanković i Andrijanić.

RIJEKA: Grčević, Jorgić (L), Stojmirović, Marinac Žilić, Milošević, Licul, Ljubez, Stankovsky, Volarić (L), Čabrijan, Gamma, Perčić, Čutura Bakonji.

VINKOVCI: Negonja, Jurić, Orkić, Karlić (L), Višević, Milolaža, Veselčić, Dogan, Culek, Brčinović, Rakonić, Mlinarić (L).

Odbojkašice Rijeke nastavile su pobjednički niz te su nakon 15. kola i dalje neporažene u Prvoj ligi. Vinkovčanke su jednako kao i u prvom dijelu sezone natjerale Riječanke da ih itekako ozbiljno shvate. Povele su 14:6 u prvom setu, a domaće se uz dosta muke vratile i ipak dobile tu dionicu. U preostala dva seta liderice nisu dozvolile iznenađenje. (K. B.)

Prijateljska nogometna utakmica

GROBNIČAN - POMORAC 4:0

MAVRINCI Nogometaši Grobničana svladali su Pomorac 4:0 u posljednjoj provjeri uoči nastavka natjecanja u SuperSport Drugoj NL. Murica, Paškvan, Pilčić i Grewall zabili su pogotke za Grobničane, koje u subotu očekuje prvo kolo nastavka u kojem će ugostiti momčad Mladosti iz Ždralova (14.30 sati).

GROBNIČAN: Jurčević, Stašić (od 70' Delibegović), Marot (od 80' Đuričić), Srzentić (od 70' Kosić), Vinarš (od 60' Miskulin), Murica (od 70' Talib), Ciglar (od 70' Grewall), Paškvan (od 70' Momčilovski), Pfeifer (od 60' Batarelo), Kovačević (od 70' Mrvčić), Pilčić (od 60' Draguzet). (I. VO.)

LIGA PRVAKA Pobjeda Mlake i u uzvratu četvrtfinala

Tigrice deseti put na završnom turniru

Želimo dohvatiti međunarodnu titulu. Lani smo bile treće na završnici Lige prvaka, nakon toga nismo uspjele osvojiti Svjetski kup. Titula u Brčkom bila bi povratak na stare staze uspjeha - kaže Sara Pejak

Zlatko HORVAT

M. GRACIN

PRECIZNE RUKE - Sara Pejak

RIJEKA Tigrice su potvrdile nastup na završnom turniru Lige prvaka u Brčkom 28. i 29. ožujka, deseti put u povijesti naći će se na Final Fouru. Suparnik u polufinalu odredit će se ždrijebom. Može to biti Tatabanyai, treći mađarski suparnik u nizu, nakon ZTA-ZAEV-a i Rakoshegyija, ali i austrijska ekipa Composites Neunkirchen i njemačka Victoria Bamberg.

Tigrice su dvaput bile pobjednice Final Foura, 2022. i 2024. godine, brojke kažu da bi ovo opet trebala biti - njihova godina. Još su triput bile treće i dvaput četvrte na završnim turnirima na kojima su prvi put nastupile 2014. godine.

Predah

Poslije uvjerljive pobjede u Budimpešti (7:1), Tigrice su istim rezultatom slavile na kuglani Mlaka. Već nakon prvoga para Riječanke su osigurale prolaz. Sara Pejak je ostvarila uvjerljivu pobjedu, dok je Valentina Gal slavila za jedan čunj. Ostatak dvoboja pretvorio se u formalnost. Prva među Tigricama protiv Mađarica bila je 21-godišnja Sara Pejak, Siščanka koja je treću sezonu u Mlaci.

- Zadovoljna sam, iako uvijek ima prostora za napredak. S obzirom na gotovo tromjesečnu prinudnu stanku koja je iza mene, ovo je više nego dobar rezultat. Iako nisam igrala, bila sam uz ekipu. Ponekad je bilo teško jer znam da bih dobro došla, ali morala sam odmoriti - kaže Sara Pejak, članica reprezentacije Hrvatske, koja je lani osvojila zlato na Svjetskom prvenstvu u Mađarskoj.

Studentica je primaljstva na Fakultetu zdravstvenih studija. Na drugoj je godini. Uz kuglanje, voli putovati sa suigračicom Paulom Polanšćak.

- Uvijek smo zajedno, velike smo prijateljice. Zajedno igramo tandem i parove kad god imamo priliku. Imamo i zajednički rekord iz 2023. godine. Svašta nas povezuje, uključujući Mlaku.

Potvrda forme

Riječanke su potvrdile visoku razinu forme. Trebat će im jer iduće subote na Mlaku stiže trećeplasirani Zagreb. Pobjeda u derbiju otvara im vrata obrane titule.

- To nam je dosta važna utakmica. Kada je u pitanju Brčko, želimo dohvatiti jednu međunarodnu titulu. Lani smo bile treće na završnici Lige prvaka, skroz nesretno, nakon toga nismo uspjele osvojiti Svjetski kup. Titula u Brčkom bila bi povratak na stare staze uspjeha. To bi nas i podiglo i vratilo nas gdje inače pripadamo. Ne mogu zamisliti da nisam dio ove ekipe. Osjećam kao da sam tu već sto godina. Drugačiji je pristup, drugačiji mentalitet. Lijepo je igrati u klubu u kojem prije svega treneri daju sve za svoje igračice. Mi se super slažemo, imamo isti cilj. To je kao da igrate nogomet u Real Madridu. Mi mlađe i starije suigračice nađemo zlatnu sredinu - zaključila je Sara Pejak.

PARNE GODINE

Tigrice su dvaput bile pobjednice Final Foura, 2022. i 2024. godine, brojke kažu da bi ovo opet trebala biti - njihova godina

Mlaka - Rakoshegyi 7:1

Uzvratni susret četvrtfinala Lige prvaka za kuglačice: Mlaka - Rakoshegyi 7:1 (16:8, 3.523:3.330). Kuglana Mlaka.
Rezultati: Gal - Csongradi 1:0 (2:2, 575:574), Pejak - Bordacs-Szalai (Danoczy) 1:0 (4:0, 631:535), Bogdanović - Balintfy 1:0 (2:2, 613:585), Repnik - Urban 1:0 (3:1, 586:541), Polanšćak (Bakić) - Baracsi 1:0 (3:1, 562:534), Strelec Juvančić - Petene Bruszt (Kis Horvath) 0:1 (2:2, 556:561).

Vaterpolisti Primorja EB šokirali Jug AO u sedmom kolu prvenstva Hrvatske

Rapsodija riječke mladosti u Gružu

DUBROVNIK Utakmica sedmog kola prvenstva Hrvatske vaterpolista: Jug Adriatic osiguranje - Primorje Erste Bank 17:19 (8:4, 1:5, 4:5, 4:5). Plivalište u Gružu.

JUG ADRIATIC OSIGURANJE: Popadić, Burđelez, Djerković, Mozara 1, Joković 3, Pavlić 4, Šušić 2, Bušlje, Kržić 1, Bušić, Herceg, Žuvela 4, Jurišić, Jerković 2.

PRIMORJE ERSTE BANK: Vukojević, Dragošević 1, Dujmić 5, Seman, Brubnjak 4, Snel 1, Šurbek, Turk, Burburan 3, Babić 2, Crippa 3, Vlah Sudulić, Doknić.

D. MIĆULINIĆ

PET GOLOVA FAVORITU - Len Dujmić

Slavlje vaterpolista Primorja Erste Bank, razigrana riječka mladost u Gružu je šokirala apsolutnog favorita, Jug Adriatic osiguranje, te ga potopila u njegovoj luci. Slika susreta legendi, trenutak u kojem je domaćin Goran Sukno čestitao Igoru Hiniću, treneru mladih Primorjaša, nakon zvučnih 19:17, najbolji je komentar viđenog u dubrovačkoj vodi gdje su kapetanu gostiju Tinu Brubnjaku i suigračima dani minimalni izgledi u stilu: »Dobro je ako pruže solidan otpor«. U tom stilu je i počela utakmica, Gospari su poveli 6:2, dobili su četvrtinu 8:4, ali nisu ni slutili što su im gosti izrežirali u preostala tri čina predstave koja je odmah itekako prepričavana u vaterpolskim krugovima.

Najava nevere s Kvarnera bila je »doppietta« Gabrijela Burburana, a gol mlade nade Lena Dujmića je u samo četiri minute druge dionice razliku sveo na minimum (8:7). Bio je to prvi snažan riječki zaveslaj prema teško očekivanim bodovima pod Srđem, svaki novi je približavao bombastičnu pobjedu. Uoči »poluvremena« Brubnjak je stvari vratio na početak golom za prvo izjednačenje (9:9). Bilo je vidljivo da su favoriti sve nervozniji, put do mreže sve zapaženijeg Antonija Vukojevića bio im je sve uži. U skladu s tim mijenjao se i rezultat, gosti su ubrzo servirali seriju 3:0, Burburan i Brubnjak su ih odmaknuli na 11:13. Osjetivši da je plijen sve bliže, riječke su se kapice sve više razigravale ostavljajući Dubrovčane bez teksta. Talijan Fabio Crippa, Tin Brubnjak i Nizozemac Marnick Snel servirali su seriju 3:0 sredinom četvrte dionice i zadali završni udarac Jugu, koji se nakon 17:14 nikako više nije mogao oporaviti.

I. DUVNJAK

SJEĆANJA

Sjećanje na voljenog sina

ANTONIO ROCCO FRANK

15.2.2008.-15.2.2026.

S ljubavlju te nosimo kroz svaki dan...

MAMA i TATA

197232

Sjećanje na voljenog unuka

ANTONIO ROCCO FRANK

15.2.2008.-15.2.2026.

Zauvijek u našim srcima, mislima i svakoj priči o tebi.

Tvoji: nono IVAN, nona LAURA, stric JADRAN i SLAVICA

197234

PRETPLATA

SLUŽBENE NOVINE

SLUŽBENO GLASILO PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Službeno glasilo Primorsko-goranske županije

Novine u kojima ćete pronaći sve potrebne informacije o novim mjerama, odlukama i planovima iz svih gospodarskih i drugih djelatnosti na području Primorsko-goranske županije.

Info. tel. 051/650-048

Krv je LIJEK. . . .
Krv je DAR. . . . .
DARUJMO KRV!

ZAVOD ZA TRANSFUZIOLOGIJU CRVENI KRIŽ RIJEKA

Rijeka, Cambierieva 17

ponedjeljkom, utorkom i petkom od 8 do 15 sati
srijedom i četvrtkom od 8 do 19 sati

NOVI LIST

Pretplatite se na Novi list!

i uštedite!

PREDNOSTI PRETPLATE NA TISKANO IZDANJE NOVOG LISTA:*

- značajna mjesečna ušteda
- dostava na kućnu adresu u jutarnjim satima
- dar svakom novom pretplatniku - sandučić za primanje novina
- dodatna pogodnost za pravne osobe - povrat PDV-a od 5%
- mogućnost plaćanja karticama

NARUDŽBE I INFORMACIJE:

- 051/650-043 ili 051/650-097
- radnim danom 7.30 - 15.30 sati
- info.pretplata@novilist.hr
- www.novilist.hr

PRETPLATA	1 MJESEC	3 MJESECA	6 MJESECI	12 MJESECI	18 MJESECI	24 MJESECA
CIJENA	40,00 €	116,42 €	225,67 €	437,00 €	634,01 €	816,70 €
POPUST	33,00 %	35,00 %	37,00 %	39,00 %	41,00 %	43,00 %
CIJENA PO PRIMJERKU	1,33 €	1,29 €	1,25 €	1,21 €	1,17 €	1,13 €

* vrijedi za područje ručne dostave i dostave putem Hrvatske pošte

OGLASNI RIJEKA RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK
8 - 18 SATI
(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)

SUBOTOM ZATVORENO
NEDJELJOM I PRAZNICIMA
9 - 14 SATI
tel: 051 212 102

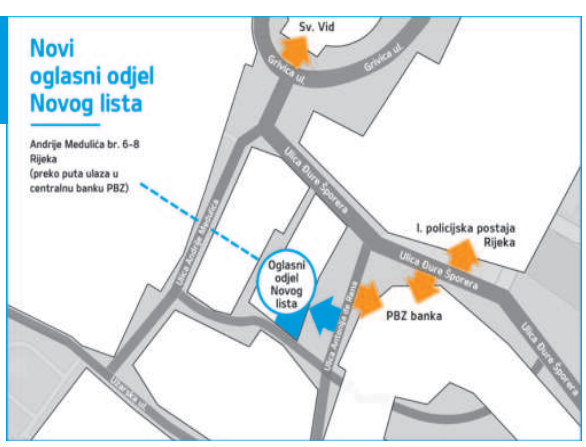

informator

Pripremila Ana Braškić
Kontakt redakcije: informator@novilist.hr

Imate prijedlog događanja koje biste željeli objaviti?
telefon 051/650 011
fax 051/672 114 ili 051/672 118
twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

Izdvojeno

RIJEKA

U podne starta Međunarodna karnevalska povorka

U 12 sati počinje »Riječki karneval 2026. – Međunarodna karnevalska povorka«. U povorci će ove godine sudjelovati oko 11.000 maškara i zvončara iz Hrvatske, ali i inozemstva.

Karnevalska povorka kretat će se trasom: Ulica Ivana Zajca – Ribarska ulica – Jelačićev trg – Scarpina ulica – Korzo – Trg 128. brigade Hrvatske vojske – Adamićeva ulica – Jadranski trg – Zadarska ulica – Riva. Pozornice će se nalaziti na Jelačićevu trgu, u Scarpinoj ulici, na Korzu, na Trgu Republike Hrvatske i na Jadranskom trgu.

Na Kontu od 14 sati, uz domaće i strane DJ-e, počinje program Masquerade Open Air, a u Exportdrvu u 18 sati slijedi party program Taking the Trash Out, odnosno KPP, na koji je ulaz slobodan. Slavlje će završiti koncertom Koktelsa nakon završetka povorke.

ANA KRIŽANEC

RIJEKA

Premijera filma »Glavonja«

U četiri termina u Cinestaru premijerno će biti prikazan novi dječji gilm »Glavonja« koji spaja napetost dječje detektivske avanture i toplu priču o prijateljstvu. Desetogodišnja Alisa i njezin stariji brat Milan, koji svijet doživljava drukčije, s ekipom dječaka-detektiva kreću u potragu za nestalim roditeljima i upadaju u nadrealnu avanturu u kojoj upravo Milanova perspektiva postaje ključ za rješenje misterija.

Film su preporukama podržali i Pravobraniteljica za djecu i Pravobranitelj za osobe s invaliditetom, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, te Agencija za odgoj i obrazovanje preporučuju ga djeci od 6 do 12 godina. Film se u Dvorani 1 prikazuje u 11.30, 13.30, 15.15 i 17.05.

RIJEKA

Zabrana i preusmjeravanje prometa

Na dan održavanja Međunarodne karnevalske povorke u nedjelju 15. veljače, od 10 do 23 sata, zabranit će se prometovanje svim vozilima na području užeg središta grada Rijeke, omeđeno ulicama: Ulica Riva, Ulica Riva Boduli, Ulica Ivana Zajca, Ribarska ulica, Ulica Fiumara, Scarpina ulica, Adamićeva ulica, Jadranski trg, Ciottina ulica i južni ogranak Ulice Erazma Barčića, Trpimirova ulica, Zadarska ulica i u svim ulicama na području između Korza i obale, odnosno između Scarpine i Adamićeve ulice i obale.

Zbog održavanja Međunarodne karnevalske povorke zabrana parkiranja uvodi se od 00:00 h do 23:00 h na sljedećim javnim parkiralištima i prometnicama: parkiralištu »Delta«, parkiralištu »Putnička obala«, Zadarskoj ulici, Splitskoj ulici, Zanonovoj ulici, Ulici Riva, Ulici Riva Boduli, Ulici Ivana Zajca i Južni dio ulice Dolac. Vozila koja ostanu nakon zabrane parkiranja, premještati će se specijalnim vozilom »pauk«.

U vrijeme zabrane prometovanja vozila kroz uži centar grada, autobusi javnog gradskog i prigradskog prijevoza prometovati će sjevernim prometnim koridorom, odnosno ulicama Žrtava fašizma, Pomerio i F. La Guardia.

V. KARUZA

Ljekarne

Tijekom vikenda danju je dežurna ljekarna »BRAJDA«, Krešimirova 24 (213-732). Noćno dežurstvo obavlja ljekarna »CENTAR«, Riva 18 (213-101). Noćno dežurstvo traje od 20 do 7 sati ujutro sljedećeg dana.

Danas

RIJEKA

Carnival Party u Klubu mladih

Program u Klubu mladih započinje već od 10 sati uz zagrijavanje, kavicu i i vanjski šank koji će biti otvoren od samog početka. Glazbeni dio večeri počinje od 18 sati, kada DJ pult preuzima DJ MezZo.

Karnevalska izložba u Riječkom tunelu

U specifičnom ambijentu Riječkog tunela otvorena je izložba karnevalskih kostima, alegorija i fotografija. U jedinstvenom ambijentu riječkog tunela – TunelRI po prvi put je otvorena izložba fotografija, karnevalskih kostima i rekvizita, posvećena bogatoj tradiciji Riječkog karnevala. Posjetitelji imaju priliku uroniti u svijet prošlih karnevalskih trenutaka i doživjeti duh ove jedinstvene manifestacije. Izložba je otvorena svakim radnim danom od 10 do 17 sati, dok je vikendom dostupna za razgledavanje od 10 do 20 sati. Ulaz tunela nalazi se pored katedrale sv. Vida i proteže se ispod riječkoga Staroga grada. Tunel je opremljen rasvjetnim tijelima. Tlo mu je posuto pijeskom zbog lakšeg hodanja i prohodan je cijelom dužinom, a unutarnja temperatura je 15 stupnjeva.

»Koreografije nasilja« u MMSU-u

Do 20. veljače u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti može se razgledati izložba »Koreografije nasilja«. Riječ je o prvoj velikoj samostalnoj izložba Jelene Jureše u Hrvatskoj, koja okuplja pregled njezine recentne produkcije iz područja filma, videa i videoinstalacije. Muzej radi od utorka do petka od 11 do 18 te subotom i nedjeljom od 12 do 17 sati.

D. MICULINIĆ

Samostalna izložba »Koreografije nasilja«

Centar za besplatnu pravnu pomoć

Pravna klinika – Centar za besplatnu pravnu pomoć radi svake srijede od 12 do 15 sati. U navedeno vrijeme možete se javiti telefonskim putem na broj 099 5306250 i zakazati sastanak na Pravnom fakultetu u Rijeci na adresi Hahlić 6 ili se možete obratiti i putem e- mail adrese klinika@pravri.uniri.hr. Studenti Pravnog fakulteta pod nadzorom akademskog mentora pružaju pravne savjete i opće pravne informacije sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. Besplatna primarna pravna pomoć pruža se socijalno i ekonomski ugroženim građanima iz svih pravnih područja.

Edukativne rođendanske radionice

U Prirodoslovnom muzeju Rijeka i dalje su dostupne proslave rođendana u obliku edukativnih radionica. Teme rođendanskih radionica za djecu starosti od 5 do 11 godina: Vladari mora, Jurski park, Superheroji prirode, Šašavi znanstvenici, Divlji Kvarner, Tajanstveni svijet kukaca i Mrak rođendan.. Tema rođendanskih radionica za djecu starosti od 11 do 14 godina je MisteriUM. Rođendanske radionice održavaju se prema dogovoru radnim danima (ponedjeljak - petak) od 18 do 20 sati, subotom od 14 do 20 sati te nedjeljom od 10 do 20 sati. Iznimno, rođendan MisteriUM može se održati u petak, subotu ili nedjelju od 20 do 23 sata. Trajanje rođendanske radionice ovisi o uzrastu djece. Kreativne aktivnosti i mnoštvo igara različitog tipa zabavit će mališane, ali i poučiti ih nečemu novome iz goleme riznice prirodoslovnih tajni. Za sve dodatne informacije možete se javiti na Tel/fax:+385 51 553669 ili e-mail edukacija@prirodoslovni.com.

VIŠKOVO

Ophod Halubajskih zvončara

M. GRACIN

Halubajski zvončari

Najveselije doba u godini približava se svom vrhuncu, a u veliko maškarano finale Halubajski zvončari tradicionalno uvode Kastavštinu svojim dojmljivim trodnevnim ophodom. Godišnji pokladni ophod zvončara s područja Kastavštine, kao dio nematerijalne kulturne baštine, uvršten je na Reprezentativnu UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva zahvaljujući svojoj posebnosti, tradiciji i snažnoj simbolici. Ophod započinje danas u 8 sati u Marčeljima, a završava u utorak, 17. veljače, sudjelovanjem u završnoj pusnoj manifestaciji: paljenju pusta u centru Viškova. Tijekom tri dana Halubajski zvončari obići će više od 50 sela i zaselaka, sve do područja Rijeke i Kastva.

OPATIJA

»The space twisters« u Šporeru

U Umjetničkom paviljonu Juraj Šporer u Opatiji postavljena je izložba umjetnice Iris Sageder pod nazivom »The space twisters«. Rodom iz Njemačke, Iris Sageder živi i radi u Austriji, a kao umjetnica djeluje od 2002. godine. Njezina umjetnička praksa temelji se na tradicionalnim kiparskim tehnikama i analognim procesima rada, uz snažan naglasak na materijalnost i zanatsku preciznost. U radu koristi gips, broncu i mješovite medije kako bi razvila reducirani, ali izražajan formalni jezik. Izložba se danas može pogledati od 10 do 14 te od 16 do 19 sati, uz slobodan ulaz.

NOVI VINODOLSKI

Mesopusna nedilja

U jutarnjim satima, između 10 i 11 sati, mesopustari će po prvi put ove godine izaći u svečanim odorama na trg ispred Frankopanskog kaštela. Tom prilikom pozdravit će Grad, Gradsku upravu te Mesopusta koji visi na Travici. Nakon svečanog pozdrava, mesopustari će obići grad i tradicionalno pozdraviti građane, od kuće do kuće. U poslijepodnevnim satima, oko 15 sati, na Placi će se okupiti građani odjeveni u svečane novljanske narodne nošnje. Uz pratnju sopila sudionici će se uputiti prema trgu gdje će se zaigrati novljansko kolo. Predvečer mesopustari prekidaju kolo te skidaju Mesopusta s Travice. Uz glazbu ga tri puta nose oko grada, nakon čega ga odvode va rešt (zatvor), gdje će boraviti sve do utorka.

S. DRECHSLER

Novljansko kolo

Kina

RIJEKA

CINESTAR

TOWER CENTER, Janka Polića Kamova 81/A, 060 32 32 33 www.blitz-cinestar.hr

»ORKANSKI VISOVI«, drama. Redatelj: Emerald Fennell, uloge: Margot Robbie, Jacob Elordi, Alison Oliver, Hong Chau, Shazad Latif, 2D 16.15, 19.00, 21.45; »GLAVONJA«, obiteljski. Redatelj: Marina Andree Škop, Vanda Raýmanová, uloge: Marta Mihanović, Maks Kleončić, Mark Spiridonović, Martin Pišlar, EXTREME 2D 11.30, 13.30, 15.15, 17.05; »KONTAMINACIJA«, akcijski. Redatelj: Jonny Campbell, uloge: Joe Keery, Georgina Campbell, Liam Neeson, 2D 01.00 samo čet; »GOAT: OKUS POBJEDE«, animirani. Redatelj: Tyree Dillihay, uloge: Caleb McLaughlin, Gabrielle Union, Nick Kroll, 2D 11.00, 11.45, 13.00, 14.00, 15.30, 16.00, 16.15, 17.30, 18.15; »STRANCI: TREĆE POGLAVLJE«, horor. Redatelj: Renny Harlin, uloge: Madelaine Petsch, Richard Brake, Janis Ahern, 2D 18.05; »POZIV U POMOĆ«, triler. Redatelj: Sam Raimi, uloge: Rachel McAdams, Dylan O'Brien, Edyll Ismail, Xavier Samuel, 2D 19.00, 20.45, 22.30; »STRAY KIDS: THE DOMINATE EXPERIENCE«, glazbeni. Redatelj: Paul Dugdale, uloge: Bang Chan, Lee Know, Changbin, Hyunjin, HAN, Felix, Seungmin, I.N, 2D 16.00, 18.00; »SVADBA«, komedija. Redatelj: Igor Šeregi, uloge: Rene Bitorajac, Dragan Bjelogrlić, Linda Begonja, Vesna Trivalić, Anđelka Stević Žugić, 2D 11.45, 14.15, 16.15, 18.25, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, EXTREME 2D 19.00, 21.05; »MELANIA«, dokumentarni. Redatelj: Brett Ratner, uloge: Melania Trump, Barron Trump, Donald Trump, 2D 16.00; »BODLJIKAVA AVANTURA«, animirani. Redatelj: Caroline Origer 2D 11.15, 14.00; »NÜRNBERG«, povijesni. Redatelj: James Vanderbilt, uloge: Russel Crowe, Rami Malek, Michael Shannon, 2D 20.15; »SPUŽVA BOB FILM: POTRAGA ZA SKOCKANIM«, animirani. Redatelj: Derek Drymon, 2D 11.30, 14.15; »KUĆNA POMOĆNICA«, triler. Redatelj: Paul Feig, uloge: Sydney Sweeney, Amanda Seyfried, Michele Morrone, Brandon Sklenar, 2D 20.00; »AVATAR: VATRA I PEPEO«, SF. Redatelj: James Cameron, uloge: Sam Worthington, Zoe Saldana, Sigourney Weaver, HFR 12.15, 21.15; »ZOOTROPOLA 2«, animirani. Redatelj: Jared Bush i Byron Howard, 2D 11.30, 14.00.

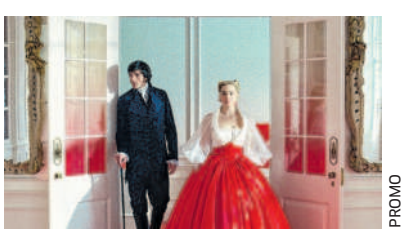
PROMO

»Orkanski visovi«

ART-KINO

Krešimirova 2, Rijeka; blagajna. (051) 323 261, www.art-kino.org

Nema projekcije.

DNEVNI HOROSKOP

OVAN 21.III. - 21.IV.

Današnji dan bi mogao biti dosta miran. Idućih dana sa poslovima će uglavnom sve biti u redu i ni u čemu nećete zaostajati. Na ljubavnom planu se neće događati ništa novo. Imat ćete dosta motiva za rad i dokazivanjem u svojoj okolini.

BIK 21.IV. - 21.V.

Bit će dosta razloga za razmišljanje. Na mnoge se probleme nećete obazirati, ali o nekima ćete i danas, makar je nedjelja, ozbiljno razmišljati. Spremni ste ići naprijed bez obzira na ono što se događa. Pred vama je vrijeme kad možete postići rezultate.

BLIZANCI 22.V. - 21.VI.

Dobro ćete se osjećati u obiteljskom okruženju, a odgovara vam mir i tišina. Pred vama je idućih dana dosta posla, tako da ćete teško pronaći dovoljno vremena za sebe i za odmor. Zaslužili ste predah i zato današnji dan iskoristite za odmor.

RAK 22.VI. - 22.VII.

Premda vam odgovara nedjeljni mir, ipak biste mogli poželjeti poslovnu gužvu. Nećete izbjegavati probleme, ali ćete se truditi kako bi sve riješili bez konflikata. Trebali bi se znatno više angažirati kako bi učvrstili svoju poslovnu poziciju.

LAV 23.VII. - 22.VIII.

Trenutno vam je najvažniji odmor i tome ćete se posvetiti. Na poslu bi idućih dana moglo biti dosta pitanja pa i nekih neriješenih situacija. To će vam smetati te ćete se potruditi kako biste barem nešto popravili i riješili.

DJEVICA 23.VIII. - 22.IX.

Komunikacija s okolinom je dobra. Razmišljat ćete o svemu što se događa i trudit ćete se pronaći odgovore na mnoga pitanja. Na poslu vam proteklih dana dosta toga nije odgovaralo i o tome ćete govoriti.

VAGA 23.IX. - 22.X.

Na poslu će idućih dana dosta toga ići onako kako ste planirali. Zbog toga ćete biti i uglavnom dosta zadovoljni. Radit ćete dobro, dosta ćete se angažirati pa će biti i rezultata. Možete raditi mirno.

ŠKORPION 23.X. - 21.XI.

Imate dosta dobre mogućnosti, a trebat će uspostaviti bolje kontakte sa suradnicima. Pred vama je dobro vrijeme za završavanje zaostalih poslova i onoga što vas je opterećivalo.

STRIJELAC 22.XI. - 21.XII.

Moguća su neka nova iznenađenja što vam neće odgovarati. Neki se problemi, iako sada nisu naglašeni, ipak trebaju riješiti. Međutim, idućih nekoliko dana izbjegavajte nagle odluke.

JARAC 22.XII. - 20.I.

Uglavnom će vam odgovarati ono što se događa na poslu. Dosta je toga što vas privlači i na čemu želite raditi. Prilično ste mirni jer se situacija oko vas općenito razvija dosta dobro. Imate i dovoljno snage tako da vam ne smeta ako morate više raditi.

VODENJAK 21.I. - 18.II.

Dosta se toga pozitivnog događa oko vas. Ima pomaka na bolje, posebice u stabiliziranju društvenog položaja. No, i dalje ćete raditi kako bi sve bilo još bolje. Imate dosta planova i želja i na tome ćete idućih dana dosta ozbiljno raditi.

RIBE 19.II. - 20.III.

Bit ćete zadovoljni razvojem društvenog života. Na poslu se idućih dana ne bi trebali događati neki veći problemi. Današnji bi dan mogao biti dosta miran, a najbolje bi bilo dobro se odmoriti. Uživajte.

Dogodilo se na današnji dan

Rođena je feministica Susan Brownell Anthony

Wikipedija

Istaknuta američka liderica za građanska i feministička prava, Susan Brownell Anthony, rođena je u Adamsu, Massachusetts, 15. veljače 1820. godine, a preminula je u Rochesteru, New York, 13. ožujka 1906. godine, navedeno je u biografskim materijalima. U potonjima piše da je bila jedna od prvih borkinja za ženska prava u SAD-u. Odigrala je ključnu ulogu u 19. stoljeću u pokretima za uvođenje prava glasa žena u SAD-u. Rođena u kvekerskoj obitelji posvećenoj društvenoj jednakosti, prikupljala je peticije protiv ropstva već u svojoj sedamnaestoj godini. Godine 1856., postala je njujorška predstavnica Američkog društva za borbu protiv ropstva. Rano je pokazala liderske sposobnosti, pohađajući nastavu u internatima od svoje 15. do 30. godine. Postala je predsjednica lokalnog pokreta trezvenjaka Kćeri umjerenosti, na engleskom »Daughters of Temperance«, grupi koja je bila posvećena zabrani alkohola. Ovo joj je bilo prvo u nizu mnogih društava i udruženja kojih je bila član za života. Godine 1852., napustila je pokret trezvenjaka i pridružila se Elizabeth Cady Stanton u borbi za ženska prava i dobivanje prava glasa. Njih dvije objavile su novine pod nazivom »Revolucija«, s ciljem promocije ženskih prava. Pedesetih godina 19. stoljeća, priključila se borbi protiv ropstva. Također je bila član američkog anti-ropskog društva od 1856. do 1861., a 1863. osnovala je Žensku ligu za emancipaciju robova. Uz to 1870. osnovala je i postala prva predsjednica »Središnje organizacije zaposlenih žena«. Godine 1872. zahtijevala je, da se politička prava data crnačkom stanovništvu u 14. i 15. amandmanu, daju i ženama. Povela je grupu žena na glasanje u Rochesteru, kako bi provjerila da li se poštuje glasačko pravo žena. Uhapšena je, ali je odbila platiti novčanu kaznu zbog kršenja zakona o izborima. Narednih desetljeća nastavila je organizirati niz akcija američkog pokreta za pravo glasa žena. Tako je 1878. predala napisan amandman koji je 18. kolovoza 1920., tek poslije njene smrti, pretvoren u 19. amandman, dajući ženama pravo glasa. Ona je također 1888. godine osnovala Međunarodni savjet žena, sastavljen od 48 zemalja, Međunarodni savjet žena za pravo glasa 1904., kao i Sveučilište u Rochesteru koje prihvaća žene, počevši od 1900. godine. Preminula je od upale pluća i zatajenja srca 1906. Njene posljednje riječi u javnosti »Neuspjeh je nemoguć!« pretvorile su se u slogan pokreta prava glasa za žene. Dana 2. srpnja 1979. godine u njenu čast je napravljena kovanica američkog dolara s njenim likom, istaknuto je u arhivskoj građi. (S.U.)

DRŽAVNI HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD

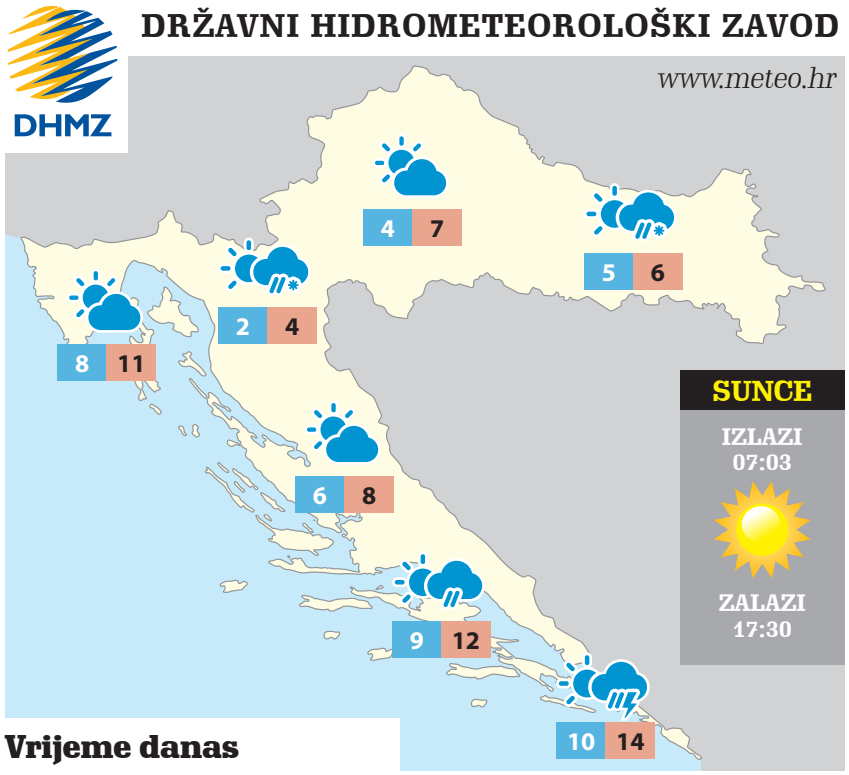

Vrijeme danas

Vjetrovito i u unutrašnjosti osjetno svježije. U prvom dijelu dana umjereno i pretežno oblačno, mjestimice s kišom, u unutrašnjosti i susnježicom te snijegom, osobito u gorskoj i istočnoj Hrvatskoj. Na Jadranu jaka i olujna bura, podno Velebita na udare i orkanska. Navečer vjetar u slabljenju. Temperatura zraka u unutrašnjosti između 3 i 8 °C, navečer u osjetnom padu. Na Jadranu najniža od 7 do 11, a najviša između 11 i 14 °C.

Sljedeća 3 dana

U ponedjeljak promjenljivo oblačno uz mjestimičnu kišu, na Jadranu pljuskove. U utorak postupno smanjenje naoblake i sve češća sunčana razdoblja, u srijedu pretežno sunčano. Vjetar u ponedjeljak slab do umjeren južni i jugoistočni, na Jadranu umjereno do jako jugo i jugozapadni. U utorak slab do umjeren sjeverni i sjeverozapadn. U drugom dijelu srijede vjetar u okretanju na južni i jugoistočni. U unutrašnjosti jutra hladna, osobito u ponedjeljak i srijedu.

MJESEČEVE MIJENE

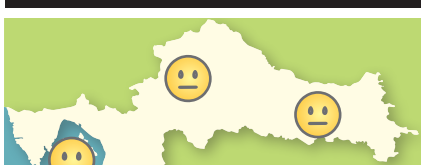

FENIKSOV SUDOKU

		5					1	
6				8				
	2				1			3
		3			9			4
	4						9	
9			7			8		
8			3				7	
				2				1
	5					6		

RJEŠENJE

1	5	2	9	4	7	6	3	8
3	6	7	5	2	8	9	4	1
8	9	4	3	1	6	2	7	5
9	1	6	7	3	4	8	5	2
5	4	8	1	6	2	3	9	7
2	7	3	8	5	9	1	6	4
4	2	9	6	7	1	5	8	3
6	3	1	4	8	5	7	2	9
7	8	5	2	9	3	4	1	6

FENIKS ENIGMATSKI MAGAZIN

FENIKSOVA SKANDINAVKA

AUTOR: MARKO ĆORAK	AM. SPISATELJICA, ERICA ("STRAH OD LETENJA")	LJETOPIS	JELOVNIK (FR.)	ŽDRIJEBAC STAR GODINU DANA	DRVOSJEČA	"USER GROUP"	PAZITELJ, STRAŽAR	STUPITI U PROSTORIJU	FILM MARTINA SCORSESEA S ROBERTOM DE NIROM	KIPAR MEŠTROVIĆ	MAKARSKA	PUŠKINOV NASLOVNI JUNAK, JEVGENIJ	RASPORED PRIKAZIVANJA PREDSTAVA
(SKUPA S *) ZAVRŠETAK TEKSTA KARIKATURE													
SPREČAVANJE, OMETANJE													*
MORSKI PUŽ, OGRC						GALAMA, BUKA / IZJAVA VJERNOSTI					SPJEV / KIPIĆ BOGA AMORA, AMORIĆ		
GROŽĐANI ŠEĆER, DEKSTROZA								SILA, MOĆ (MN.) / PREDSTOJNIK FAKULTETA					
				STAROITALSKI NAROD NA SARDINIJI						SPOKOJ, TIŠINA / NAJVEĆI ČOVJEKOV ORGAN			
				JON VOIGHT			OTKUP MJENICE PRIJE DOSPIJEĆA / FIGURA U KADRILI						
				MLAZNA CRPKA (LAT.)								KISIK / LJERKA OCIĆ	
				TREĆE PJEVANJE EPA "SMRT SMAIL-AGE ĆENGIĆA"					ČEŽNJA, ŽUDNJA / TAJLAND				
				NAPADAČ NA ŽIVOT NEKE ISTAKNUTE OSOBE									

RJEŠENJA: JA MOGU ĆUTI MOR, ONEMOGUĆAVANJE, NANAR, VIKA, EP, GLUKOZA, SNAGE, SARDI, MIR, JV, ESKONT, EJEKTOR, O, ĆETA, ŽELJA, ATENTATOR.

LUMEN
ENIGMATSKI PRILOG NEDJELJOM
NOVI LIST
BROJ 842

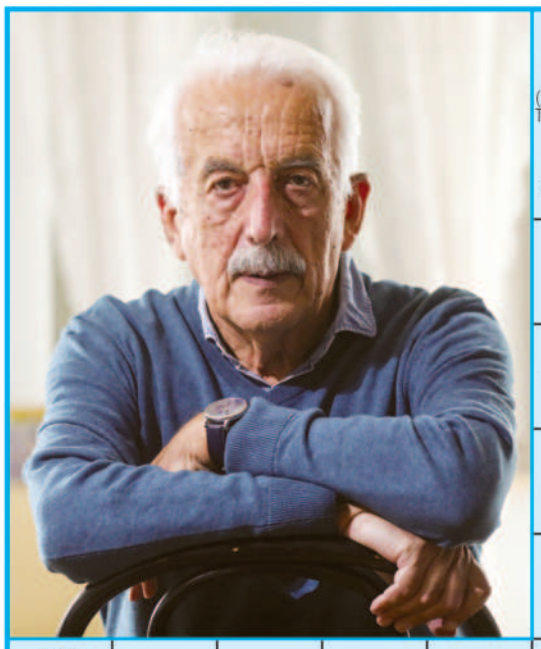

NEDAVNO PREMINULI (U 81. GODINI) TEKSTOPISAC, PJESNIK I BRODOGRAĐEVNI STRUČNJAK NA SLICI | ŽENSKO IME; ROMAN MIRE GAVRANA | SITNI ORGANELI U JEZGRI I CITOPLAZMI STANICE | POSTUPAK KOJIM SE POSTIŽE CILJ | PRITOK SAVE KOD BRČKOG | KAMEN S KOJEG MUJEZIN UČI EZAN | MOĆAN, SNAŽAN | INTELEKT | "RADIJUS" | OTOČJE PRED ZAPADNOM OBALOM IRSKE | ODSJEK TENISKE IGRE (MN.) | PJESMA U IZVEDBI ĐURĐICE BARLOVIĆ NA STIHOVE TEKSTOPISCA NA SLICI

"OPSEG" / OKO DEVEDESET

LIRSKO SVOJSTVO ILI STIL | NADIMAK NOG. KLUBA "LIVERPOOLA" / "MIDDLE STONE AGE"

KAPA OD ABE (SUKNA OD VALJANE VUNE) | RUKOMETNI VRATAR MANDIĆ / NAPUSTITI NEKO MJESTO

MUŽJAK RODE | BAZE, TEMELJI / NIG.-BRIT. PJEVAČICA, SADE

"AFTER SCHOOL SPECIAL" | OTAC OD MILJA / ZGLOBNICA, ŠARKA (NJEM.) | SUPROTNI VEZNIK / VISOKA UMJETNOST

AUTOR: RAJKO RICIJAŠ / PJESMA U IZVEDBI IBRICE JUSIĆA NA STIHOVE TEKSTOPISCA NA SLICI | NAGAO, BRZ NAPAD (VOJN.) | URŠA RAUKAR | RAZBOJNIK, NITKOV (PREN.) | ITALIJA | MJESTA ZA ODLAGANJE NEUPOTREBLJIVIH OSTATAKA: PRILOG; U OVAJ ČAS / OGLAS U NOVINAMA | VERDIJEVA OPERA / "ESKIMSKI" | EDDIE MURPHY / KUKCI ŽALČARI

SAT, DOBNIK | NEGATIVNO NABIJEN ION / NOGOMETAŠ KARABEG | OTOK U FRANCUSKOJ POLINEZIJI | JEDNAKOST, IDENTIČNOST / FINSKI GRAD I LUKA

"RIZMA" | DRAGE VOLJE / JEDNO OD OSJETILA | "OMLADINSKI KULTURNI CENTAR" | "PUT" U TAOIZMU / TALIJANSKA DRŽAVNA TELEVIZIJA | NEVESEO (PREN.) / KINESKI KRUMPIR

KNJIŽEVNIK GUNDULIĆ | BUDALAST, LUD (NJEM.) / NELSON MANDELA | ŽALOST, TUGA, SJETA (PJESN.) / BJELOVAR | KĆERKIN MUŽ / PORED, UZ | ŽUPANJA

PJESMA U IZVEDBI KLAPE "ŠIBENIK" NA STIHOVE TEKSTOPISCA NA SLICI | ANTE ŽIŽIĆ / KISIK

PJESMA U IZVEDBI MIŠE KOVAČA NA STIHOVE TEKSTOPISCA NA SLICI

KRIŽALJKA

VODORAVNO: 1. Film Yasujira Ozua, **13.** Savezna država na zapadu SAD-a, **14.** Talijanski pravnik iz 12/13. stoljeća, osnivač glosatorske pravne škole, **15.** Organiziran način kretanja više ljudi u hodu jedan za drugim, **17.** Ime redatelja Brešana, **18.** Uzvik nestrpljenja, **19.** Slovenski pjesnik, Anton ("Akropolis i piramide"), **21.** Inicijali skladatelja Ljadova, **22.** Zaštitna ili ukrasna obloga zidova, **24.** Nezgode, neprilike (razg.), **26.** Rožnate izrasline na prstima, **27.** Tanka metalna ploča, **28.** Sur, pepeljast, **29.** Osoba koja voli Talijane i sve što je talijansko, **31.** Ruski ljetnikovac, **32.** Završni dio glazbenog djela (tal.), **33.** Ekonomov ured, **35.** Egipatski faraon (Amozis), **36.** Krhotine granate ili bombe.

OKOMITO: 1. Zatvorena prostorija s kadom, **2.** Frazem u značenju: o tome ne treba govoriti sad (nego kad bude vrijeme), za to ima vremena, **3.** Svečana konjanička povorka, **4.** Uzvik čuđenja ili iznenađenja, **5.** Ime dirigenta Bareze, **6.** Mjera za papir, **7.** Kratica za "visoki napon", **8.** Ime crnogorskog pisca Brkovića, **9.** Ime filozofa Fromma, **10.** Ime pjesnika Ujevića, **11.** Obrtnik koji izrađuje i prodaje rukavice, **12.** Soleći konzervirati, **16.** Razum, razbor (lat.), **20.** Zaključni dio književnog djela, pogovor, **23.** Zbirka zemljopisnih karata, **25.** Mjesto udaljeno od naselja (mn.), **27.** Obličje, figura, **30.** Kromatski sniženi ton "f", **31.** Manja dolina, udolina, **34.** Znak za neon.

Autor: Živko BARIŠIĆ

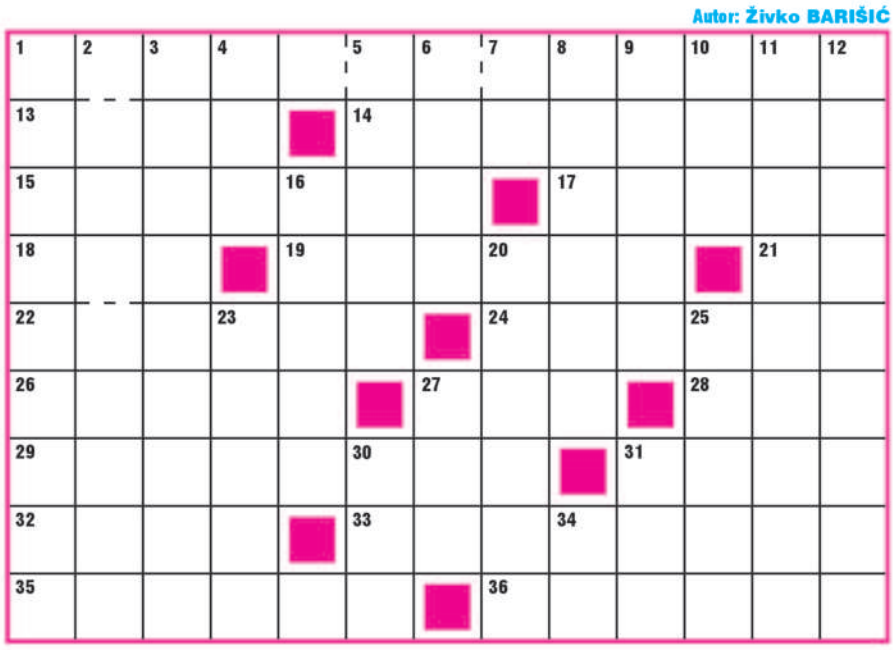

TALIJANKA

VODORAVNO: 1. Roman Mircea Eliadea, **2.** Drago kamenje, amorfni minerali silicijske kiseline - Britanski književnik, nobelovac Thomas Stearns ("Umorstvo u katedrali"), **3.** Mreža potegača za lov gira, gerara - Ime kantautorice Dekleve, **4.** Manjkavost, deficitarnost - Znak za kripton, **5.** Odraz od zemlje - Film strave Francisa Forda Coppole, **6.** Vodene biljke iz porodice lopoča - Cijev kroz koju se uvlači dim iz lule, kraći čibuk, **7.** Rimski političar, Lucije (u krvi ugušio pokret pučkog tribuna Gaja Sempronija Grakha i njegovih pristaša) - Ime glumice Anderson, **8.** Ime nogometaša Lalića - Program aktivnosti ili obveza.

OKOMITO: 1. Teolog, **2.** Pravoslavni biskupi, **3.** Droga, opijat, **4.** Skupina sindroma bolesti oka, zelena mrena, **5.** Engleska glumica, Holly ("Uprava") - Mliječni proizvod, **6.** Kratica za "litra" - Najmnogoljudnija država svijeta, **7.** Američki glumac, Kyle ("Neukroćeno srce") - Kromatski snižen ton "e", **8.** Oblik ploda u žitarica (umanj.) - Auto-oznaka za Portugal, **9.** Inicijali književnika Ingoliča - Tkalački stan, krosna, **10.** Kambodžanski političar i general, Lon - Malaksalost od napornog rada, **11.** Izbočine na tijelu ili organu, otoci, **12.** Slovo s crticom - Kikiriki, orašac.

Autor: Živko BARIŠIĆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1													0
2													2
3													1
4													1
5													1
6													1
7													1
8													1
	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	

NOVI LIST
ENIGMATSKI PRILOG NEDJELJOM
LUMEN

OSMOSMJERKA

U mreži pronađite i zaokružite nazive kaštela u Istri dane u popisu abecednim redom. Ako sve uradite kako valja preostala slova, čitana vodoravnim slijedom, dat će naziv predivnog, najbolje sačuvanog istarskog kaštela (na slici).

N	A	R	O	V	T	U	M	A	G
D	A	R	G	I	V	O	N	Ć	R
E	M	NJ	I	M	Ž	P	U	L	A
B	O	P	Ž	P	M	G	Č	V	D
U	T	O	O	O	A	E	E	I	I
K	R	E	V	R	R	Z	P	Ž	N
O	A	J	D	V	E	G	I	I	A
S	K	Š	A	V	B	Č	Ć	N	B
T	I	R	T	L	I	N	D	A	R
A	T	V	Š	E	E	G	U	D	A
NJ	O	A	N	A	L	B	R	A	B
I	V	Z	Č	R	N	I	K	A	L
C	E	Ć	Š	I	Č	A	R	G	D
A	C	I	R	O	G	O	L	O	G

- BARBAN
- BELAJ
- BERAM
- ČEPIĆ
- ČERVAR
- ČRNI KAL
- DRAGUĆ
- DVIGRAD
- GOLOGORICA
- GRAČIŠĆE
- GRADINA
- GROŽNJAN
- KAŠTELIR
- KOSTANJICA
- KRŠAN
- KUBED
- LINDAR
- MUTVORAN
- NOVIGRAD
- PAZIN
- POREČ
- PULA
- RAKITOVEC
- UMAG
- VIŽINADA
- ZAVRŠJE
- ŽMINJ

RJEŠENJE:

PREMETALJKA

U "Kumovima"

BRAĆO, BIVA KRIVAC!

RJEŠENJE:

BRODOVLJE TEŽINA

Ispunite mrežu danim shemama brodova. Brojevi van mreže govore koliko ima popunjenih polja u odgovarajućem retku (stupcu). Niti jedan brod se ne dodiruje s drugim, čak ni dijagonalno.

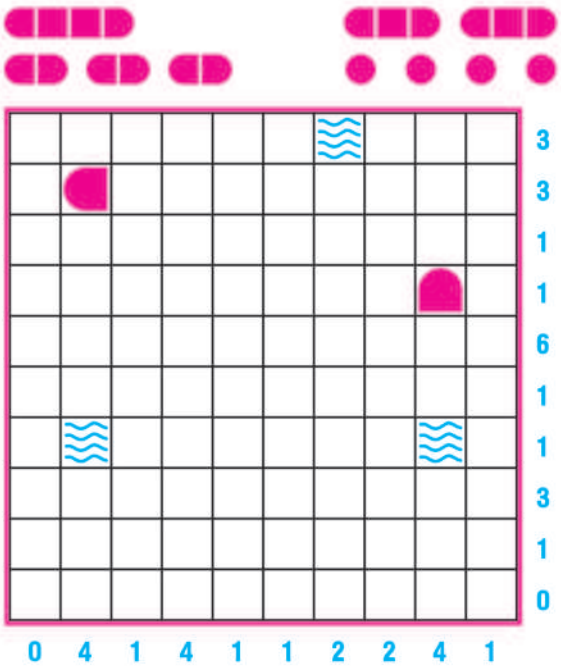

SUDOKU TEŽINA

			1		6		5	
						8		
3	6	9	8					
7	8		3				9	
1		5				4		8
	9				2		7	1
					3	2	8	6
		4						
	2		6		9			

SPOJITE BROJEVE

20 RAZLIKA

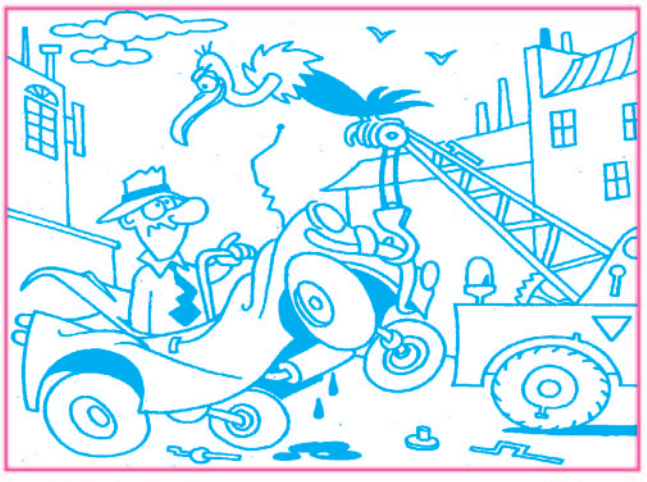

REBUS

ODGONETKA: 5, 8; FRAZA: 4, 2, 7

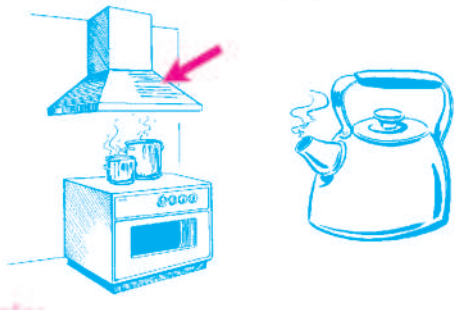

RJEŠENJE:

ABC SPOJNICE

Spojite neprekinutim vodoravnim i okomitim linijama slovo A sa slovom A, slovo B sa slovom B itd. Sva polja mreže moraju biti iskorištena, a linije spajanja ne smiju se sjeći.

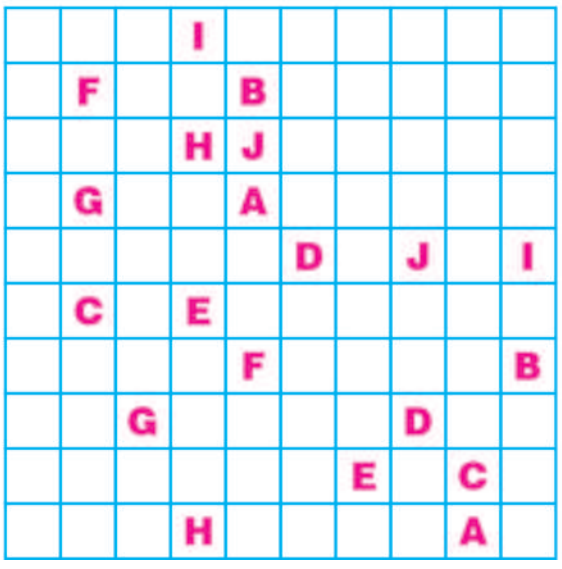

RJEŠENJA

Izrada: redakcija "Feniksa"
Urednik: Vedran Vučinić
Izdavač: Novi list d.d.

OSMOSMJERKA: MOTOVUN
PREMETALJKA: BARBARA VICKOVIĆ
REBUS: NAPAD OČAJNIKA

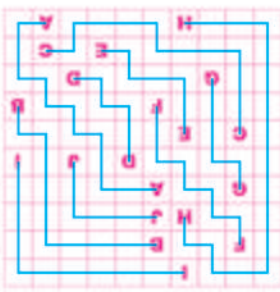

4	7	1	9	5	6	3	2	8
9	3	5	8	2	7	4	1	6
6	2	8	5	3	2	1	4	7
1	7	2	3	4	1	7	5	9
8	2	4	7	6	9	5	3	1
9	6	3	2	8	5	9	7	4
2	9	7	4	1	3	6	8	5
3	5	6	1	9	4	8	7	2
7	1	8	6	7	8	2	9	3

FENIKS

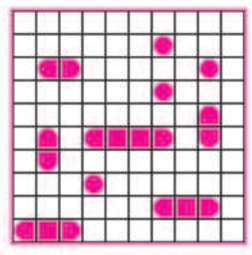

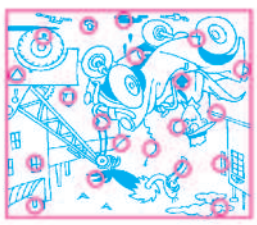

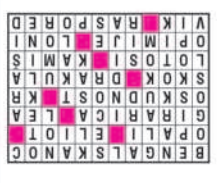

FILM DANA

RATNI RTL 20.15

Nemilosrdni gadovi

INGLOURIOS BASTERDS, 2009.

Redatelj: Quentin Tarantino

Uloge: B. Pitt, D. Kruger, E. Roth

Godina je 1941. u Francuskoj. SS pukovnik Hans Landa, prozvan lovcem na Židove, ispituje farmera Perriera Lapaditea, koji u strahu za vlastitu obitelj koja bi mogla stradati od ruke krvoločnog pukovnika, prizna da skriva obitelj Židova. I dok Landa naređuje pokolj, tinejdžerica Shosanna uspijeva pobjeći.

DOKUMENTARAC HRT1 15.07

Stanley Tucci: U potrazi za Italijom

Stanley Tucci posjećuje najsiromašniju talijansku regiju. Sicilija je najveći otok na Sredozemlju i poznata je kao Božja kuhinja zbog bogatog vuklanskog tla. Ali na otoku se također nalaze tzv. Vrata pakla. Obilježeni stoljetnim siromaštvom, invazijama sa svih strana i zloglasnom mafijom, Sicilijanci su se uvijek morali snalaziti s onim što imaju.

DOKUMENTARAC HRT1 17.02

Vrtlarica

Zbog klimatskih promjena olujno nevrijeme sve češće stvara bujice i odrone, pa nastaje problem nakupljanja viška vode, kako u obiteljskim vrtovima tako i u gradovima. Rješenje za takve situacije je stvaranje tzv. kišnih vrtova. U ovoj Vrtlarici vodimo vas u kišne vrtove u Puli i pokazujemo kako u vlastitom vrtu riješiti problem prekomjerne količine oborinske vode a da nimalo ne narušimo izgled i ljepotu zelenila oko kuće.

Nacionalni programi

HRT 1

06.30 Fortuna, serija (4/6)
07.30 Filmovi Sophije Loren: Žudnja pod brijestovima, am. film (1958.) - Zlatno doba Hollywooda
09.20 Pozitivno
09.50 Biblija
10.00 Tordinci: Protestantsko bogoslužje, prijenos
11.05 Šokačko sijelo u Županji - što nestaje, što ostaje?, pučka i predajna kultura
11.40 TV kalendar
12.00 Dnevnik 1
12.15 Sport
12.18 Vrijeme
12.20 HAK - promet info
12.30 Plodovi zemlje
13.25 Rijeka: More
14.00 Nedjeljom u 2
15.07 Stanley Tucci - U potrazi za Italijom (1): Sicilija, doku. serija (6/6)
15.55 Mir i dobro
16.25 HAK - promet info
16.30 Vijesti
16.50 Dalmatinska marenda (2): Brštanovo (5/10)
17.02 Vrtlarica (6): Kišni vrt (12/12)
17.40 Volim Hrvatsku (13/15)
18.59 Vrijeme
19.00 Dnevnik 2
20.08 LOTO 6
20.15 Dora 2026. - izbor hrvatske pjesme za pjesmu Eurovizije, prijenos finalne večeri
22.55 Dnevnik 3
23.14 Vijesti iz kulture
23.25 Stanley Tucci - U potrazi za Italijom (1): Sicilija, doku. serija (6/6)
00.10 Himalaja, južnokorejski film (2014.)
02.10 Plodovi zemlje
03.00 Nedjeljom u 2

HRT 2

06.15 Endeavour - Mladi Morse (2), serija (1/4)
07.50 Gran Hotel (3), serija (8/24)
08.40 Gran Hotel (3), serija (9/24)
09.30 ZOI Milano Cortina 2026: Emisija
09.55 ZOI Milano Cortina 2026: Skijanje, veleslalom (Ž), 1. vožnja
11.10 ZOI Milano Cortina 2026: Emisija
11.25 ZOI Milano Cortina 2026: Biatlon (M) - 12, 5 km dohvatna
11.55 ZOI Milano Cortina 2026: Skijaško trčanje (M) - štafeta 4x7, 5 km
13.00 ZOI Milano Cortina 2026: Emisija
13.25 ZOI Milano Cortina 2026: Skijanje, veleslalom (Ž), 2. vožnja
14.40 ZOI Milano Cortina 2026: Emisija
14.55 SuperSport HNL: Gorica - Vukovar, 1. pol.
15.55 Mlade nade
16.05 SuperSport HNL: Gorica - Vukovar, 2. pol.
16.55 Magazin LP
17.25 ZOI Milano Cortina 2026: Skijaško trčanje (M) - štafeta 4x7, 5 km, snimka
18.10 ZOI Milano Cortina 2026: Biatlon (Ž) - 10 km dohvatna, snimka
19.00 ZOI Milano Cortina 2026: Skijanje, veleslalom (Ž), snimka
20.00 (Ne)uspjeh prvaka: Željko Obradović, 2. dio (7/13)
21.05 ZOI Milano Cortina 2026: Hokej, SAD - Njemačka
23.30 Stadion
00.30 Potraga za savršenim dečkom, kanadski film (2019.)
01.55 Glas naroda, humoristična serija (18/18)
02.25 Klub čitatelja
03.20 Noćni glazbeni program - spotovi

HRT 3

06.35 Juhuhu - program za djecu
13.00 Razglednica iz Dobrote, doku. film
13.55 Politika i klimatske promjene: Nevolje u visočju Pakistana, doku. serija (2/3)
14.45 Šibenik - 950 godina (duža verzija), doku. film (2016.)
16.00 Ovo je filozofija: Heidegger, doku. serija (19/24)
16.50 Veliki ustanak Siouxa, am. film (1953.)
18.10 Riječki karneval, doku. film (2025.)
18.46 Vrijeme je za jazz: Kristijan Beluhan i Jazz orkestar HRT-a
20.05 Jedno djelo (2): Branko Vlahović - Bez naziva (4/8)
20.15 Vodimo vas ... I. Tijardović: Mala Floramye - Zbor i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Ivana Huta, KD V. Lisinski
22.10 Glastonbury - prvih 50 godina, glazbeno-doku. film
23.40 Na rubu znanosti: Svete biljke Mediterana
00.30 Anđeo za mojim stolom, australsko-britanski film (1990.)
03.02 Ovo je filozofija: Heidegger, doku. serija (19/24)
03.51 I. Tijardović: Mala Floramye - Zbor i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Ivana Huta, KD V. Lisinski

RTL

07.30 Yu-Gi-Oh! SEVENS, serija, animacija (S1E20)
08.00 MagNet, serija, lifestyle emisija (S1E7)
08.40 TV prodaja - Telestar
09.00 Divlje pčele, serija, drama, romansa (S1E68)
10.15 Divlje pčele, serija, drama, romansa (S1E69)
11.15 TV prodaja - Telestar
11.30 InDizajn s Mirjanom Mikulec, lifestyle emisija (S28E7)
12.00 Putovanje u središte Zemlje, igrani film, akcija, avantura
13.30 Domaće i tradicionalno sa Špičekom by SPAR, serija, kulinarski (S6E2)
13.45 To je Voyo
14.00 Harry Potter i Darovi smrti 1.dio, igrani film, fantazija, obiteljski
16.30 RTL Danas, informativna emisija
17.00 Izgubljeni muž - TV premijera, igrani film, drama, romansa
19.00 RTL Danas, informativna emisija
20.15 Nemilosrdni gadovi, igrani film, ratni, drama, avantura (15)
22.45 Zasjeda, igrani film, akcija, kriminalistički, triler (15)
00.30 Stanje nacije, politička satira
00.55 To je Voyo
01.05 Želim te nazad, igrani film, romansa, komedija (15)
03.15 RTL Danas, informativna emisija

RTL 2

06.50 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E58)
07.40 Vatre ivanjske, serija, drama (S1E59)
08.25 Novi život pod suncem: Gdje su sada, reality (S4E15)
11.10 Snow show, lifestyle emisija (S1E7)
12.00 Gradi(ONA), serija, lifestyle emisija (S2E2)
12.45 To je Voyo
13.10 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S5E1)
14.00 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S1E3)
16.00 Inspektor Rex, akcija, kriminalistički, drama (S5E7)
16.55 Kosti, serija, drama, kriminalistički, misterij (S5E10)
18.30 Dr.House, serija, drama, misterij (S8E19)
20.10 Chicago P.D., serija, drama, kriminalistički, akcija (S10E17)
21.45 Teorija velikog praska, serija, humoristična serija (S12E1)
22.35 Dva i pol muškarca, serija, humoristična serija (S2E4)
23.25 Prijatelji, serija, humoristična serija (S7E17)
00.15 Divlja noć - TV premijera, igrani film, komedija (18)
01.55 Poirot, serija, drama, kriminalistički (S1E4)
03.45 To je Voyo
03.50 Novi život pod suncem: Putovanje, reality (S1E1)

HRT1 14.00

NEDJELJOM U 2
Zašto se svađamo oko Drugog svjetskog rata? U emisiji govori povjesničar Neven Budak.

HRT2 20.00

(NE)USPJEH PRVAKA
Gledamo drugi dio sedme epizodi serije (Ne)uspjeha prvaka u kojoj je gost Slavena Bilića je košarkaški trener Željko Obradović.

HRT3 13.55

POLITIKA I KLIMATSKE PROMJENE
Himalaja znači Kuća od snijega jer to je druga najveća ledena kapa izvan polarnih regija.

RTL 22.45

ZASJEDA
Policajac Ben Shockley ima zadatak pratiti svjedokinju Augustinu Mally na svjedočenje u Phoenix.

RTL2 20.10

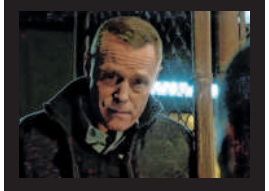

CHICAGO P.D.
Voight svjedoči u opasnom suđenju za ubojstvo protiv zloglasnog narkobosa Artura Moralesa.

Filmski i dokumentarni programi

HBO

06.25 Klub Jane Austen **08.10** Hollywood: Na snimanju XXIII, ep.7 **08.40** Knjiga života **10.15** Eddie zvan Orao **12.00** Spiderman 3 **14.15** Krupna riba **16.20** Saturday Night **18.10** Otkrila sam špijuna: Vječni grad **20.00** 28 godina kasnije **21.55** Znam što si radila prošlog ljeta **23.35** Ubojičina igra **01.15** Naš sin **03.00** Industrija IV, ep.6

HBO 2

07.20 Marsovac **09.35** Zmajevi: Dar noćnog bijesa **09.55** Romansa na Manhattanu **11.35** Hobit: Smaugova pustoš **14.10** Istjerivači duhova: Naslijeđe **16.10** Jumanji: Dobro došli u džunglu **18.05** Usprkos **19.30** Dječaci u čamcu **21.30** Mrgud se zaljubio **23.05** Četvrti zid **01.00** Povratak Millie Black, ep.5 **02.05** Poroci Miamija

CINEMAX

08.25 Doba nevinosti **10.40** Valeria se udaje **11.55** Dva čovjeka u gradu **13.50** Otrovana ljubav **15.20** Doba nevinosti **17.35** Transformers: Osveta poraženih **20.00** Pet minuta raja **21.30** Nitko **23.00** Protuudar VI, ep.7 **23.45** Protuudar VI, ep.8 **00.35** Zauvijek - zauvijek **02.20** Hipnoza **04.00** Gabyna brda

CINEMAX 2

08.00 Prvaci 2 **10.05** Splashback **10.40** Osmi razred **12.15** Čistačica **12.30** Ad Astra **14.30** Pripravnici **16.30** Prvaci **18.25** Prvaci 2 **20.30** Oklada **22.05** Clementov opus **23.45** Foxcatcher: Priča koja je šokirala svijet **02.00** Osam

NATIONAL GEOGRAPHIC

13.00 Istrage zrakoplovnih nesreća **14.00** II. Svj. Rat: Heroji neba **16.00** Nestanak struje u Americi **17.00** Najsmrtonosnija vulkanska katastrofa Amerike **18.00** Sljedeći megatsunami **19.00** Rekonstrukcije zrakoplovnih nesreća **21.00** Gladijatori: ratnici svijeta iz davnina **22.00** Kako preživjeti u Northwoodsu **23.00** Hitna u Yukonu

CINESTAR TV

08.10 Pčelica Maja 3: Zlatno jaje **09.55** Slučajna kriminalka **11.50** Što ljubav ima s tim? **13.55** Uzimam, možda **15.45** Bitka za Midway **18.15** Sad ili nikad **20.15** Bijesan **22.00** Jako mi je stalo

CINESTAR TV ACTION

09.35 Djevojka u magli **12.00** 96 sati **13.50** 96 sati: Istanbul **15.40** 96 sati: U bijegu **17.45** Bogovi Egipta **20.00** Peti element **22.20** Vožnja

CINESTAR TV FANTASY

10.45 Veliko putovanje **12.20** Robin Hood **14.20** U sebi **16.30** Jednaki **18.20** Svemir između nas **20.30** Paučina **22.10** Dar

CINESTAR TV COMEDY

10.40 Blinky Bill: Neustrašiva koala **12.10** Svi putevi vode u Miami **14.00** Čudo **15.50** Stockholmski sindrom **17.20** Žene **19.10** Neslavno slavna Florence **21.00** Jexi **22.25** Moj jedini

CINESTAR TV PREMIERE 1

10.15 Hitpig **11.55** Punom parom **13.35** Logan Lucky **15.45** Zadnji rodeo **17.45** Moonfall **20.00** Velika Lillian Hall **21.55** Zemlja loših **23.55** Canary Black

CINESTAR TV PREMIERE 2

08.45 Bez signala **10.30** Gospodin Link: U potrazi za skrivenim gradom **12.15** Need for Speed **14.35** Conclave **16.45** Michael Clayton **18.50** Posljednji udah **20.30** Bratsvo lopova 2: Pantera **22.45** Opasne životinje

KLASIK TV

06.13 Legende hrvatskog sporta: Miroslav Ćiro Blažević **07.50** Miss Stone **09.28** Igmanski marš **11.05** Tjesnac Breakheart **12.44** TV mreža **14.46** Prljavi pokvareni varalice **16.36** Oficir s ružom **18.24** Igmanski marš **20.03** Boško Buha **22.05** Samo jednom se ljubi **23.50** Rane **01.34** Noćni brodovi

STAR Channel

06.25 Dva i pol muškarca **08.30** Hawaii Five-0 **12.10** Crna lista **14.55** Anđeli i demoni **17.35** Simpsoni **18.00** Dva i pol muškarca **21.00** Jumanji: Dobrodošli u džunglu **23.20** Crna lista **02.05** Hawaii Five-0 **05.05** Simpsoni

STAR Movies

07.35 Tom, Dick i Harriet **09.25** Jonine avanture **11.00** Legenda o jeseni **13.35** Pingvini gospodina Poppera **15.35** Okajanje **18.00** Prljavi ples **20.00** Mala crna knjižica **22.00** Najveći showman **00.00** Freddy protiv Jasona **02.00** Veliki debatanti

NOVA TV

06.30 Zdravlje na kvadrat, magazinska emisija S1 E408 R

07.05 Tom i Jerry show, animirana serija S3 E19/26 R

07.25 Tom i Jerry show, animirana serija S3 E21/26

07.45 Novi Looney Tunes, animirana serija S1 E1/26

08.10 Novi Looney Tunes, animirana serija S1 E2/26

08.30 Bogu iza nogu, igrana serija S1 E70/70 R

09.25 Bogu iza nogu, igrana serija S1 E15/70 R

10.25 Kumovi, igrana serija S6 E10 R

13.20 Od klinke do komada, igrani film R

15.10 Nacrt srca, igrani film

17.00 Vijesti Nove TV, informativni program

17.10 Nacrt srca, igrani film

19.00 Dnevnik Nove TV, informativni program

20.15 Red 2, igrani film

22.35 Beskonačan, igrani film (15)

00.45 Plaćenici 4, igrani film (15) R

02.40 Krvoproliće, igrani film (15) R

04.30 Pennyworth, igrana serija S3 E9/10 R

DOMA TV

06.35 Detektiv Kalle, igrana serija S1 E12/12 R

07.15 Gorski liječnik, igrana serija S14 E16/18 R

09.25 TV izlog, razno

09.40 Gorski liječnik, igrana serija S14 E18/18 R

10.25 TV izlog, razno

10.40 Liječnica sa sela, igrana serija S1 E54/60 R

11.15 TV izlog, razno

12.40 TV izlog, razno

12.55 Gorski spašavatelji, igrana serija S4 E3/10

13.40 Gorski spašavatelji, igrana serija S4 E4/10

14.35 Cobra 11, igrana serija S14 E4/14

15.30 S.W.A.T., igrana serija S6 E19/22 R

16.30 Rookie, igrana serija S3 E13/14 R

17.25 Rookie, igrana serija S3 E14/14 R

18.15 Rookie, igrana serija S4 E1/22 R

19.00 Rookie, igrana serija S4 E2/22 R

20.00 Sin, igrani film

22.15 Djevojka iz močvare, igrani film (15)

00.50 Oceanovih 11, igrani film R

02.50 Supertalent, zabavni program S10 E6/13

04.15 Cobra 11, igrana serija S14 E4/14 R

04.55 Gorski spašavatelji, igrana serija S4 E1/10 R

NOVATV 22.35

RED 2
CIA-in umirovljeni tajni agent Frank Moses okuplja svoj nevjerojatni tim operativaca...

DOMATV 20.00

SIN
Peterov užurbani život s njegovom bebom i novom partnericom Beth preokrene se kada mu se bivša žena Kate pojavi na vratima.

TV PREPORUKA

PRIJENOS **HRT1 20.15**

Dora - Finale

Nakon dvije uzbudljive poluzavršnice Dore 2026., publika je odabrala 16 najboljih izvođača. Pobjednik ovogodišnje Dore i nositelj prestižne statue predstavljat će Hrvatsku u svibnju na Eurosongu u Beču. U finalu će o najboljoj pjesmi odlučiti podjednako glasovi ocjenjivačkih sudova (žirija) i glasovi gledatelja. Za pobjedu se bore: Lima Len, Alen Đuras, Noelle, LELEK, ToMa, Ema Bubić, Ananda, Cold Snap, Sergej, Devin, Stela Rade, Marko Kutlić, Irma, Lara Demarin, Ritam Noir i Lana Mandarić.
Finalnu večer Dore 2026. otvorit će prošlogodišnji pobjednik Marko Bošnjak u pjevačko-plesnom programu u režiji Igora Barberića. Prije proglašenja pobjednika, na pozornicu dolaze Tonči Huljić i grupa Magazin. Jedan su od najdugovječnijih glazbenih sastava na našim prostorima, koji desetljećima nižu regionalne uspjehe, sa čak 47 godina djelovanja na glazbenoj sceni. Za gledatelje Hrvatske televizije, u završnoj večeri Dore 2026. izvest će svoje uspješnice s Dore i Eurosonga.
Finale najvećeg glazbenog spektakla vodit će uigrani voditeljski parovi Barbara Kolar i Duško Ćurlić te Iva Šulentić i Ivan Vukušić.

EMISIJA **HRT1 13.25**

Rijeka: More

More iz TV Centra Rijeka donosi: Bili smo na otoku Plavniku, raju za bjeloglave supove. Populacija ove veličanstvene ptice danas je stabilna, čak i u laganom porastu, a u tijeku je i sezona gniježđenja. 2024. godine morska sluz prekrila je Jadran, a hrvatski znanstvenici otkrili i razloge. O problemima u ribarstvu sa senjskim ribarima. Kad su more i svijet nautike u pitanju, svi putevi vode u grad na Rajni - Düsseldorf. Pasare, leuti i ostali tradicijski brodovi stoljećima su krvotok života na Jadranu, a njihovi čuvari su i brodomaketari.

OPERETA **HRT3 20.15**

Vodimo vas ... I. Tijardović: Mala Floramye

Iz Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog u ciklusu Kanconijer Zbora i Simfonijskog orkestra HRT-a 22. siječnja 2026. održana je koncertna izvedba operete Mala Floramye skladatelja Ive Tijardovića, a u povodu 100. obljetnice praizvedbe toga djela i 50. obljetnice skladateljeve smrti.
Izvedbom je ravnao maestro Ivan Hut, koji iza sebe ima i gudačko i dirigentsko iskustvo na koncertnim i opernim projektima diljem Hrvatske i Europe.

Talijanski

RAI 1

07.00 TG 1 **07.05** UnoMattina in famiglia **08.00** TG 1 **08.18** UnoMattina in famiglia **09.00** TG 1 **09.04** UnoMattina in famiglia **09.25** TG 1 L.I.S. **09.30** Check Up **10.15** A Sua immagine **10.55** Santa Messa dalla Cattedrale di Fermo **11.50** A Sua immagine **12.00** Angelus da Piazza San Pietro **12.10** A Sua immagine **12.20** Linea Verde - Acireale, la Corsa di San **13.30** TELEGIORNALE **14.00** Domenica In **17.15** TG 1 **17.18** Che tempo fa **17.20** Da noi...a ruota libera **18.40** L'Ereditŕ weekend **20.00** TELEGIORNALE **20.35** Affari tuoi **21.30** Cuori 3 1^ Visione **23.35** TG1 Sera **23.40** Speciale Tg1

RAI 2

08.30 Milano Cortina 2026 XXV Giochi Olimpici **13.00** TG2 - GIORNO 2 **13.30** Milano Cortina 2026 XXV Giochi Olimpici **18.00** TG2 L.I.S. **18.03** Milano Cortina 2026 XXV Giochi Olimpici **20.30** TG2 - **20.30 21.00** Milano Cortina 2026 XXV Giochi Olimpici **23.55** La Nuova DS

RAI 3

07.00 Protestantesimo - La promessa democratica **07.30** Sulla via di Damasco **08.05** Mi manda Raitre **10.15** O anche no **11.05** TGR Estovest **11.30** TGR Mediterraneo **12.00** TG3 **12.17** TG3 Fuori Linea **12.25** TGR Alta Quota **12.55** TG3 LIS **13.00** Il posto giusto **14.00** TG Regione **14.10** TG Regione Meteo **14.15** TG3 **14.30** In mezz'ora **16.45** Kilimangiaro **19.00** TG3 **19.30** TG Regione **19.51** TG Regione Meteo **20.00** Blob **20.30** Il nemico dentro - PresaDiretta **23.15** Allegro ma non troppo

CANALE 5

07.53 Traffico **07.59** Tg5 **08.49** Tg5 Speciale **09.58** Santa Messa **10.54** Super partes **11.45** Melaverde - Le storie **12.04** Melaverde - editing **12.55** Tg5 **13.36** L'arca di Noe' **13.58** Amici di maria - domenica pomeriggio **15.30** Verissimo - **18.45** Caduta libera - **19.54** Tg5 Prima Pagina **20.01** Tg5 **20.40** La ruota della fortuna **21.20** Chi vuol essere milionario - Il torneo

ITALIA 1

07.05 The Tom & Jerry Show **07.26** Tom & Jerry: The Fast and the Furry **08.40** Young Sheldon **09.56** THE BIG BANG THEORY **10.50** Due uomini e 1/2 **11.48** Sfida impossibile **12.25** Studio Aperto **13.05** Sport Mediaset XXL **14.00** E-Planet **14.30** Dr. House - Medical division **16.26** Cold Case - Delitti irrisolti **18.17** Studio Aperto Live **18.30** Studio Aperto **18.56** Studio Aperto Mag **19.22** C.S.I. - Scena del crimine **20.26** NCIS - Unita' Anticrimine **21.20** Le Iene

RETE 4

07.11 La promessa **07.51** Terra Amara **10.04** Dalla parte degli animali- **11.55** Tg4 **12.27** La Signora in Giallo **14.23** Il Corsaro Nero **17.00** Joe Kidd **18.58** Tg4 **19.41** La promessa **20.29** 4 di sera weekend- **21.33** Fuori dal coro

IMPRESSUM

IZDAVAČ I TISKAR
»NOVI LIST«
Novinsko nakladničko dioničko društvo, Rijeka, Zvonimirova 20/A
p.p. 130, 51001 RIJEKA
Telefon: 051/650-011, 051/650-013
Telefax: 051/672-114, 051/672-118
E-mail: redakcija@novilist.hr
Web: www.novilist.hr
UPRAVA
Bojan **DIVJAK** - predsjednik
Renato **IVANUŠ** - član
GLAVNA UREDNICA
Slavica **BAKIĆ**
GLAVNA UREDNICA SUPERDESKA
Dijana **PAVLOVIĆ**
UREDNIK DIGITALNIH IZDANJA
Damir **KUNDIĆ**
IZVRŠNI UREDNIK
Dražen **HERLJEVIĆ**
UREDNIČKI KOLEGIJ
Nenad **HLAČA** – NOVOSTI i SVIJET
Danijela **BAUK** - NEDJELJNI BROJ
Helena **FOGAS** – RIJEKA
Boris **PEROVIĆ** – REGIJA
Zlatko **HORVAT** – SPORT
Kim **CUCULIĆ** – KULTURA i MEDITERAN
Ivana **KOCIJAN** – MOZAIK
GRAFIČKA SLUŽBA
Tea **LILIĆ PRIBANIĆ**
TAJNICA REDAKCIJE
Branka **VRABEC**
DOPISNIŠTVO U ZAGREBU
Ulica Matka Laginje 6
WEB PORTAL
novilist.hr
E-mail: portal@novilist.hr
MARKETING I PROMOCIJA
Rijeka, Zvonimirova 20a
Direktorica:
Silvija **GERC VODOPIJA**
Telefon: 051/650-088
Telefax: 051/650-110
E-mail: oglasi@novilist.hr
Web: marketing.novilist.hr
TISKARA I KOMERCIJALA
Telefon: 051/650-024
Telefax: 051/650-036
E-mail: tiskara@novilist.hr
OGLASNI ODJEL RIJEKA
Andrije Medulića 6-8,
Telefon: 051/212-102
E-mail: oglasni.rijeka@novilist.hr
Web: http://oglasni.novilist.hr
PRETPLATA
Telefon: 051/650-170
Radno vrijeme od 7.30 do 15.30 sati
TISAK
NOVI LIST d.d. Rijeka
List izlazi svaki dan. Rukopise i materijale ne vraćamo.

HRT Radio Rijeka

07.00 Jutarnja kronika
07.21 Vrijeme
07.25 Ma nan se spi
08.00 Najava događaja
08.15 Puntapet
08.30 Kamo danas
08.40 Katolički vidici
09.00 Vrijeme za vrijeme
09.15 Zlatne godine
09.30 Baltazar
10.00 Vijesti Radio Rijeke
11.00 Priko Učke
12.00 Vijesti Radio Rijeke
12.05 Na obedu
14.00 Vijesti Radio Rijeke
14.45 Vrijeme za vrijeme
15.00 Danas aktualno
16.00 Nedjelja popodne
16.30 Kamo danas 2
16.45 Ne pozabimo
17.00 Glazba Radio Rijeke
18.00 Play lista
19.30 Akademskih kvarat ure
19.45 Nedjelja popodne
20.00 Metanoia
20.30 Glazba Radio Rijeke
20.45 Susreti
21.00 DJ Šošo
22.00 Kronika dana

Ostali programi

KANAL RI

07.20 Školska liga, emisija o sportu **08.00** TV prodaja **08.15** Biblijska istina, vjerska emisija **08.30** Art caffe, emisija o kulturi **09.20** Kratki rezovi, emisija o filmu **09.50** DW: Euromaxx, magazin **10.15** TV prodaja **10.30** Veterinarska ordinacija, emisija **11.00** Vidici, emisija o kulturnoj baštini **11.30** TV prodaja **11.45** Merlići zavičaja, emisija **12.15** MEĐUNARODNA KARNEVALSKA POVORKA, prijenos povorke s Korza **21.00** DNEVNIK **21.20** Sport nedjeljom, emisija **23.00** Zapisano u zvijezdama, astro show (18)

TV NOVA

10.00 Automoto Moto Nautic Vision **10.30** Trdi ča Kafić **11.00** Kitchen TV **12.00** Boje zemlje **12.30** Energetska medicina **13.00** Novi milenij **13.30** Lifestyle TV **14.15** Volin te Istro **15.15** Domisan predstavlja **15.30** Trajnaninenaj **16.30** Veterinarska ordinacija **17.00** Mali svijet, emisija o dječjem stvaralaštvu **17.30** Indeks **18.00** Kratki Rezovi **18.30** ICT Buisiness **19.00** Fažanska Kronika **19.30** Panoramica settimanale **20.00** Špica s Macanom **20.50** Zlatne Godine - Circolo, snimka koncerta **23.10** Vrata sudbine, emisija o alternativnom načinu života

HRT 4

17.47 Talenti EU regija **18.02** Romano Bolković - 1 na 1: Iva Rinčić, talk show **18.53** Vrijeme RH sutra **18.54** Vrijeme Europa sutra **18.56** Vrijeme svijet sutra **19.00** Dnevnik 2 **19.53** Vrijeme RH sutra **19.54** Vrijeme Europa sutra **19.56** Vrijeme svijet sutra **20.00** HAK - promet info **20.01** Nedjeljom u 2 **21.00** Pregled dana **21.45** Manjinski mozaik **22.00** Intervju tjedna **22.43** Studio 4: U fokusu **23.10** Vijesti na engleskom jeziku **23.20** Vijesti na španjolskom jeziku **23.30** Studio 4: Jutarnji intervju **23.50** #REPORTAŽE: Marta Kon (Afrika) **00.10** Vijesti iz kulture

Jabuka TV

07.30 Serbus Zagreb, informativna emisija **08.00** Svakodnevica, mozaična emisija **09.45** Frtalj kulture, razvoj umjetnosti **10.00** Trenutak za čisti kutak, emisija o zaštiti okoliša **11.00** Moda XL **13.00** Pjesmom te zovem, zabavno-glazbena emisija **15.15** Odaberi zdravlje, emisija o zdravlju **16.15** Lifestyle TV!, magazin **17.00** Veterinarska ordinacija, emisija o kućnim ljubimcima **17.30** Odaberi zdravlje, emisija o zdravlju **18.30** Srce Hrvatske, mozaična emisija **19.00** Serbus Zagreb - tjedni pregled, informativna emisija **19.30** Glazbeni trenutak, glazbena emisija **20.00** Nedjeljom navečer, zabavna emisija **21.00** Zvuk tjedna, glazbena emisija **22.00** Vrijeme je za zabavu, zabavni program **23.00** Zlatna zora (18), alternativni kutak

CMC

08.00 24 sata vijesti **08.05** 100% hitovi **09.00** CMC Mix **10.00** 100% hitovi **11.00** CMC Mix **12.00** Dobar dan **13.00** 100% hitovi **14.00** CMC Mix **15.00** Dalibor Petko Show: Hari Mata Hari **18.01** 100% hitovi **19.00** CMC Mix **20.00** Portret: Dražen Zečić **21.00** 24 sata vijesti **21.05** Koncert tjedan: Sergej Ćetković Valentinovo u Areni Zagreb - 1. dio **22.00** 100% hitovi **23.00** CMC Mix **00.00** 100% hitovi **01.00** 24 sata vijesti

www.novilist.hr
NL
NEDJELJA
15. VELJAČE 2026.

ČITAJ NOVI LIST 0-24
SKENIRAJ ZA VIŠE VIJESTI BEZ PRESTANKA!

GLAMUR I TRADICIJA Humanitarni karnevalski gala party održan u riječkom Exportdrvu

Ljubav zajedništva za sve one koji ne mogu bez nas

Sredstva prikupljena od prodaje ulaznica, čija je cijena bila 30 eura po osobi i u cijelosti su rasprodane, namijenjena su neprofitnoj Udruzi SOS Rijeka - centar za nenasilje i ljudska prava koja pruža pomoć i podršku žrtvama obiteljskog, partnerskog i seksualnog nasilja

Edi PRODAN
Snimio Dean MICULINIĆ

Veliko zanimanje diplomatskih predstavnika sa skoro svih kontinenata

Gradonačelnica Iva Rinčić s partnerom Amirom Muzurom

RIJEKA Tradicionalni Humanitarni karnevalski gala party koji se uvijek održava noć prije velike karnevalske povorke Riječkog karnevala, ove je godine sredstva prikupljena od prodaje ulaznica, čija je cijena bila 30 eura po osobi i u cijelosti su rasprodane, namijenio neprofitnoj Udruzi SOS Rijeka - centar za nenasilje i ljudska prava koja pruža pomoć i podršku žrtvama obiteljskog, partnerskog i seksualnog nasilja.

- Prije svega želim zahvaliti svima koji su svojim dolaskom pomogli našu zajedničku humanitarnu akciju jer svima nam je najvažnije pomoći onima koji su potrebni našeg zajedništva. Jednako tako želim vam, onako kako je to želio glavni junak romana i razdoblja koji su tema ove večeri, puno ljubavi, da se večeras zabavite, da osjetite zadovoljstvo koje izaziva naš karneval, uživajte u svemu, istaknula je Iva Rinčić, gradonačelnica Rijeke na samom početku bala koji je u Exportdrvu uz Grad Rijeku organizirao i Rotary kluba Rijeka - sv. Vid čija se predsjednica Radenka Kuzmanić Šamija također obratila velikom maškaranom mnoštvu.

- Zahvaljujem sa svima koji su poduprli ovu našu akciju, kao i svima koji i inače participiraju u našim humanitarnim misijama. Svakako bih zahvalila i Gradu koji prepoznaje naša nastojanja, zaključila je Kuzmanić Šamija.

Ono što uvijek karakterizira ovaj bal je i veliko zanimanje diplomatskih predstavnika država sa skoro svih kontinenata. Ove su godine u riječki Exportdrvo stigli veleposlanici i predstavnici veleposlanstava iz Austrije, Čilea, Finske, Indonezije, Japana, Rumunjske, Švedske, Švicarske i Ujedinjenog Kraljevstva dok je veleposlanstvo Slovačke zbog bolesti moralo odustati od dolaska u Rijeku. Istaknimo i predstavnike gradova prijatelja grada Rijeke: Tuzle iz Bosna i Hercegovine, talijanskog Estea te dva njemačka grada - Rostocka i Karlsruhea. Kako bi bal u humanitarnom smislu bio što je moguće uspješniji svojim su dolaskom pomogli i brojni gospodarstvenici kao i gosti iz velike lepeze društvenih i profesionalnih područja.

DIPOLOMACIJA

Ove su godine u riječki Exportdrvo stigli veleposlanici i predstavnici veleposlanstava iz Austrije, Čilea, Finske, Indonezije, Japana, Rumunjske, Švedske, Švicarske i Ujedinjenog Kraljevstva

S one zabavne, maškarane strane bio je to također događaj za pamćenje. Uz ponešto soliranja i uživanja u ulogama koje donose odlično osmišljene maškarane kreacije, većina gostiju prihvatila je temu ovogodišnjeg karnevala - dvadesete godine prošlog stoljeća.

Kako je poznato, VIP bal se zbog rekonstrukcije Guvernerove plače, inače od njegova postanka domaćina bala, drugu godinu za redom održava u Exportdrvu. Iako je bilo nemalo onih koji su zbog karakteristika tog prostora oduzimali mogućnost dosezanja guverovske glamuroznosti, istaknimo kako nisu bili u pravu. Ambijentalno i arhitektonski donekle da, ali emocionalno i dinamički ni najmanje. Bal, čija je tema bila »Golden 20's Glow«, odnosno Zlatne dvadesete koje su sve zajedno vratile u glamurozno doba dvadesetih godina prošlog stoljeća, bio je istinski raspolesan. Sudionici, moramo primijetiti da su u velikoj većini dominirale dame, uživali su u tom stilu Velikog Gatsbyja, svi raspoloživi prostori za ples uvijek su bili ispunjeni. Svakako, stekao se dojam da velika većina prisutnih uživa i u svojim kostimima, a nemalo smo puta te večeri čuli kako ne bi imali ništa protiv da se slično odijevaju i u »redovnom životu«. Stil, moda i glazba, posebno na istočnim obalama Amerike, to su razdoblje u povijest označili kao jedno od »najluđih« ikad. Gosti Humanitarnog karnevalskog gala partyja to su na jako dobar i nadasve temperamenta način oživjeli u Rijeci, noć prije 43. Riječkog karnevala.

U glazbenom dijelu dominirali su The Funkables - glazbeni duo koji spaja jazz-funky saksofonistu i DJ-a, te plesni Studio Trinity.

Za ples raspoloženi

Mnogi su uživali u temi bala

Glamur na riječki način

ERSTE
50€ za prvih 1000*
George. Bankari kako želiš.
Otvori tekući račun preko aplikacije George, ugovori Visa virtualnu debitnu karticu i uzmi 50 eura* dobrodošlicu!
Uvjeti ostvarenja pogodnosti „Digitalno otvaranje tekućeg računa" provjeri na erstebank.hr.

Valute označene zvjezdicom za koje Banka ne objavljuje kupovni i prodajni tečaj za efektivu ne smatraju se valutama s Tečajne liste Banke u kojima Banka vodi transakcijske račune i/ili zaprima gotovinske naloge za plaćanje i/ili provodi otkup deviza. Tečajevi za predmetne valute (tečajevi za devize) koriste se za preračunavanje u bezgotovinskim transakcijama.

TEČAJNA LISTA BROJ: 32
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 14.02.2026.

Valuta	Jed.	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za efektivu	Srednji tečaj HNB
AUD	1	1,749600	1,731600	1,682400	1,633100	1,615100	1,682400
CAD	1	1,680700	1,663300	1,616100	1,568800	1,551400	1,616100
CZK	1	25,306300	24,972600	24,263000	23,553300	23,219600	24,263000
DKK	1		7,689400	7,470900	7,252300		7,470900
HUF	1	395,380400	390,168000	379,080000	367,991900	362,779500	379,080000
JPY	1	189,648600	187,148500	181,830000	176,511400	174,011300	181,830000
NOK	1		11,657200	11,326000	10,994700		11,326000
SEK	1		10,936100	10,625400	10,314600		10,625400
CHF	1	0,948500	0,938700	0,912100	0,885400	0,875600	0,912100
GBP	1	0,906400	0,897000	0,871600	0,846100	0,836700	0,871600
USD	1	1,233600	1,220800	1,186200	1,151500	1,138700	1,186200
BAM	1	2,032100	2,011000	1,955830	1,900500	1,879500	1,955830
PLN	1	4,396200	4,338200	4,215000	4,091700	4,033700	4,215000